

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MAJ 2007

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski	81
	Magdalena Talarek	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W kwietniu poprawiły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zwiększył się w ciągu miesiąca o 0,5 punktu procentowego (pp) na skutek wzrostu wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu i był o 0,3 pp większy niż przed rokiem. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł o 1,1 pp w porównaniu z marcem br. przede wszystkim na skutek wzrostu indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który wyniósł 102,3 punkty i wzrósł w ciągu miesiąca aż o 3,6 pp. Był on także wyższy niż w kwietniu 2006 r. o 1,2 pp. Dynamikę wzrostu wskaźnika potencjalnego popytu nieco osłabiał relatywny wzrost cen żywności, jednakże przyrost dochodów ludności był znacznie większy, co stymulowało popyt na żywność. Wprawdzie sezonowe przyspieszenie wzrostu cen środków produkcji spowodowało obniżkę wskaźnika nożyc cen do 99,8 punktu, ale w skupie podstawowych surowców rolniczych nadal dominowały podwyżki cen. Wyrównany wskaźnik zmian cen koszyka skupu w kwietniu wyniósł 100,3 punktu i był wprawdzie najniższy w ciągu ostatniego półrocza, ale o 1,4 punktu procentowego przewyższał jego poziom w analogicznym miesiącu przed rokiem. Podwyżki cen surowców rolniczych jakie nastąpiły od początku 2007 roku, mimo marcowego przyspieszenia wzrostu cen detalicznych środków produkcji, z nadwyżką kompensują wzrost tych ostatnich, a rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiają się. Dobra koniunktura w rolnictwie utrzyma się co najmniej do nowych zbiorów.

Zahamowana została tendencja wzrostowa cen zbóż. Pod wpływem rosnącego importu zmalały ceny wszystkich zbóż. Najgłębszy spadek cen dotyczył kukurydzy, której znaczne ilości zmagazynowane są jeszcze w centrach interwencyjnych na Węgrzech, a także jęczmienia. Zboża z importu oferowane są po cenach niższych od krajowych. Największe różnice cen dotyczą kukurydzy. W następnych miesiącach zapowiadające się dobre zbiory zbóż w 2007 r. będą działały stabilizująco na rynek zbóż, jednakże do końca sezonu handlowego ceny zbóż będą wysokie.

Wzrasta dynamika skupu mleka. W marcu br. skup był o ponad 7% wyższy niż przed rokiem. W styczniu i lutym przyrost skupu był odpowiednio o 3 i 5% wyższy. W tych warunkach sezonowy spadek cen prawdopodobnie rozpocznie się szybciej i może być nieco głębszy niż w roku ubiegłym. Ceny na rynku krajowym będzie jednak podtrzymywać bardzo dobra koniunktura na rynku światowym, która niweluje negatywne skutki reformy WPR na rynku mleka.

Od początku 2007 r. przyrost cen skupu drobiu znacznie wyprzedza przyrost cen żywca wieprzowego, co skutkuje wzrostem skupu po jego przejściowym ograniczeniu w lutym br. Rynek drobiu jest bardzo rozchwiany, a wahania cen skupu są znacznie większe niż innych produktów zwierzęcych. Wskazuje to, że poszukiwanie równowagi na tym rynku jest bardzo trudne, przy niskim poziomie koncentracji i słabo rozwiniętej integracji pionowej.

Zbliżanie się rynku wieprzowiny do końca fazy spadkowej zapowiada spadek podaży i wzrost cen w drugiej połowie 2007 r., co powinno poprawić opłacalność chowu trzody chlewnej i wpływać stabilizująco na rynek mięsa.

Wyraźnemu przyspieszeniu uległy podwyżki cen środków produkcji, na co wpłynął przede wszystkim boom budowlany, ożywienie popytu na maszyny i urządzenia do produkcji rolniczej oraz wzrost popytu na nawozy. Zapowiada to wzrost kosztów produkcji w rolnictwie.

Od początku 2007 r. szybciej drożeje żywność na poziomie detalu, ale jeszcze szybciej rosną dochody ludności. Szybki wzrost dochodów tworzy sprzyjające warunki do wzrostu popytu na żywność, mimo relatywnego wzrostu jej cen.

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

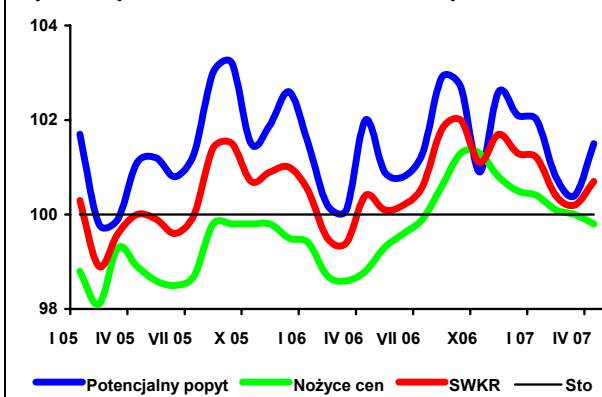
Wyszczególnienie	IV 07	III 07	II 07	I 07	XII 06	XI 06	IV 06
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,7	100,2	100,5	101,2	101,3	101,7	100,4
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,5	100,4	100,9	102,0	102,1	102,6	102,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,8	100,0	100,1	100,4	100,5	100,8	98,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,3	100,3	100,4	100,7	100,8	101,1	98,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,1
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,6	99,6	99,6	100,0	100,1	100,0	99,9
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,2	100,2	99,8	102,4	101,4	100,4	100,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,3	98,7	99,9	100,6	100,9	103,0	101,1

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

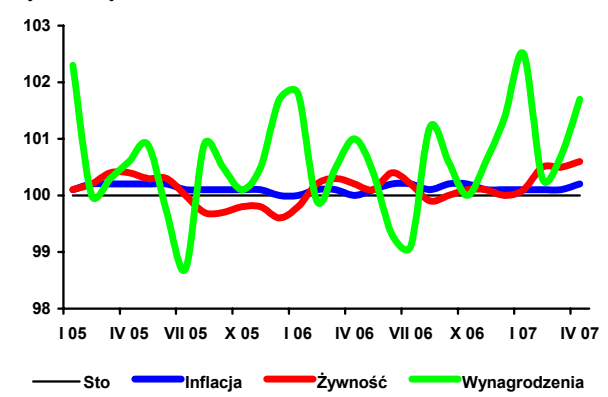
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

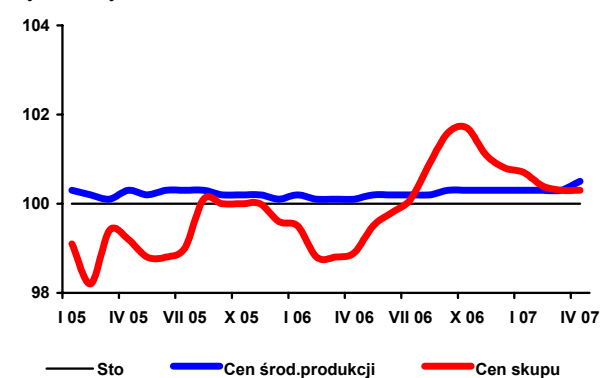
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

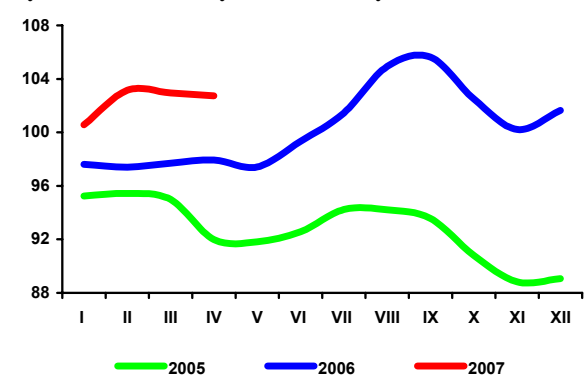
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

W obecnym sezonie ze względu na niskie zbiory krajowa podaż jest ograniczona, a ceny zbóż i ich przetworów są znacznie wyższe niż w dwóch poprzednich sezonach.

Pod zbiory w 2007 r. oziminami obsiano podobnie jak przed rokiem 4,4 mln ha, w tym m.in. 1,8 mln ha pszenicy ozimej, 1,4 mln ha żyta i 1,0 mln ha pszenżyta ozimego. Wyższa niż w poprzednim roku będzie powierzchnia uprawy zbóż jarych. Przewiduje się, że plony w 2007 r. będą zbliżone lub wyższe od średnich, a zbiory wyniosą ok. 27,0-27,5 mln ton, co pozwoli na odbudowę podaży rynkowej.

W obecnym sezonie (od lipca 2006 r. do marca 2007 r.) skupiono o 26% zbóż podstawowych mniej niż w takim samym okresie poprzedniego sezonu. Najbardziej obniżył się skup pszenżyta, a najmniej jęczmienia. Od października 2006 r. do lutego 2007 r. skupiono o 43% mniej kukurydzy niż przed rokiem.

Marzec 2007 r. był pierwszym w obecnym sezonie miesiącem spadku cen zbóż. W porównaniu z lutym najbardziej (o 5%) obniżyła się cena skupu kukurydzy. Cena pszenicy spadła o ok. 2%, natomiast żyta o 3%, a jęczmienia o 0,2%. W porównaniu z marcem 2006 r. cena skupu żyta była wyższa o 70%, pszenicy o 62%, a kukurydzy i jęczmienia o 53%. Podobnie jak w poprzednich miesiącach w lutym o kilka procent zwiększyły się także ceny w handlu targowiskowym. Były one o ok. 70% wyższe niż przed rokiem; najbardziej w tym okresie wzrosła cena żyta i owsa (o prawie 80%).

W obecnym sezonie obserwuje się także wzrost cen zbóż za granicą. Pszenica i żyto są o ok. 40% droższe niż przed rokiem. O ok. 30% wyższe są ceny jęczmienia, natomiast kukurydza w Czechach i na Słowacji podrożała o ok. 45%.

Krajowa produkcja mąki pszennej w dużych zakładach wyniosła w marcu 125 tys. ton i była o 13 tys. ton wyższa niż w lutym, ale niższa od średniej miesięcznej produkcji w 2006 r. Produkcja mąki żytniej w marcu obniżyła się w porównaniu z lutym, ale nie odbiegała od średniej miesięcznej produkcji za ubiegły rok. Wzrasta miesięczna produkcja makaronu, która w marcu przekroczyła 10 tys. ton. Na w miarę stałym poziomie (ok. 60 tys. ton miesięcznie) utrzymuje się produkcja pieczywa świeżego. Obserwuje się wzrost produkcji mieszanek dla zwierząt, która w pierwszych dwóch miesiącach 2007 r. była o 21% wyższa niż przed rokiem.

Ze względu na niską podaż zbóż krajowych, coraz wyższy jest ich import. Obroty handlowe koncentrują się wewnątrz UE (Czechy, Słowacja, Niemcy, Węgry, Dania). Od początku obecnego sezonu do lutego br. sprowadzono do Polski 830 tys. ton pszenicy. Import kukurydzy wyniósł w tym okresie ponad 360 tys. ton. W dwóch pierwszych miesiącach sprowadzono do kraju ponad 80 tys. ton żyta. W lutym znacząco obniżył się eksport zbóż. W ciągu dwóch miesięcy 2007 r. z kraju wywieziono jedynie 41 tys. ton zbóż, z czego większość stanowił jęczmień sprzedany do Tunezji. Do końca obecnego sezonu utrzyma się wysoki import zbóż. Wielkość eksportu będzie uzależniona od dalszych zmian cen na rynku krajowym i w sąsiednich krajach.

Niski jest także eksport produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. W styczniu i lutym pewnie ożywienie obserwuje się w imporcie tych wyrobów, głównie kasz oraz ziarna obrobionego inaczej. Niższe obroty obserwuje się także w przypadku produktów przetworzonych. Wyższy niż w poprzednim sezonie jest eksport i import pasz dla zwierząt hodowlanych (kod CN 230990), obniżył się jednak handel paszami dla zwierząt domowych (kod CN 230910).

W pierwszym kwartale 2007 r. ceny wyrobów zbożowych wykazywały tendencje rosnące. Wzrastały zarówno ceny detaliczne jak i ceny producenta. W marcu cena detaliczna mąki poznańskiej była wyższa o 20% niż przed rokiem, kaszy jęczmiennej o 6% natomiast ceny chleba mieszanego i razowego zwiększyły się odpowiednio o 14 i 17%. W przypadku mąki poznańskiej ceny producenta zwiększyły się o 48%, kaszy jęczmiennej o 22%, a chleba mieszanego i razowego o 14 i 10%.

Marzec był kolejnym miesiącem wzrostu cen pasz. Cena mieszanek T-2 była w marcu o ok. 18% wyższa, a DKA starter o 10% wyższa niż przed rokiem. W kolejnych miesiącach ceny pasz będą nadal wzrastać, a skala wzrostu będzie większa niż w przypadku cen zbóż. Będzie to wpływać na pogorszenie relacji cen pasz do cen zbóż, która w pierwszych miesiącach 2007 r. była bardzo korzystna.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	Skup				Targowiska				
2005 I-XII	366,9	276,4	351,2	373,4	454,9	346,7	427,1	370,2	.
2006 I-XII	444,1	377,3	.	.	509,3	417,2	478,2	422,2	.
2006 I-VI	395,6	347,5	402,2	382,2	451,1	362,0	429,9	374,8	.
2006 I	375,9	312,8	365,9	377,4	432,0	335,1	413,0	353,4	390,98
II	385,9	339,0	387,4	373,4	439,2	347,0	420,0	366,7	389,58
III	390,9	358,5	391,1	387,3	452,4	362,0	428,8	370,3	399,69
IV	396,5	361,6	407,3	384,4	464,1	379,2	443,8	386,7	406,09
V	410,9	362,5	428,4	383,1	455,5	375,4	434,1	379,4	405,26
VI	419,0	342,6	443,5	387,8	463,3	373,2	439,8	392,0	x
VII	408,2	316,9	451,4	367,4	468,3	377,8	444,5	397,3	x
VIII	435,1	358,8	464,6	390,4	512,8	408,5	478,4	426,0	x
IX	493,8	425,6	525,6	410,9	580,7	476,8	522,8	462,4	x
X	503,7	473,3	460,0	434,7	595,6	512,5	548,3	486,2	x
XI	535,8	487,6	504,0	447,1	612,8	519,5	563,1	506,4	389,77
XII	572,5	509,8	551,1	502,7	635,3	539,8	601,7	539,1	389,80
2007 I	630,5	604,8	606,6	561,2	686,8	584,3	646,7	576,6	398,30
II	646,7	627,0	624,7	593,7	730,9	651,3	698,5	632,3	401,85
III	634,5	608,4	597,2	592,8	737,1	650,3	713,9	663,9	402,72

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Zboża podst.	Kukurydza
2005 I-XII	4070,4	393,4	459,8	322,6	5483,1	777,3
2006 I-XII	3724,7	489,2	461,9	322,8	5054,7	591,4
2005/2006	3031,3	378,9	511,4	379,0	4483,1	810,3
VII 2005 – I 2006	3011,1	422,6	390,3	256,6	4137,0	495,3 ^a
VII 2006 – I 2007	2308,4	328,1	338,2	182,0	3193,4	283,7 ^a
2006 I	235,1	29,2	25,8	26,7	323,1	46,9
II	314,6	30,1	22,7	26,2	395,4	55,4
III	313,9	34,7	25,9	26,4	408,5	61,7
IV	223,1	30,5	19,9	19,0	294,1	30,4
V	277,4	37,4	30,1	27,4	374,2	41,9
VI	203,1	23,0	22,5	23,4	273,6	47,0
VII	211,6	37,9	44,6	30,0	328,1	23,6
VIII	569,8	95,1	107,5	50,5	841,8	17,2
IX	649,6	69,9	59,5	41,3	826,8	15,8
X	346,7	46,5	39,4	22,4	457,9	72,8
XI	213,6	32,7	33,1	15,7	296,8	123,7
XII	166,2	22,2	30,9	13,8	234,4	55,0
2007 I	150,9	23,8	23,2	8,3	207,6	32,2
II	202,2	30,4	20,5	7,4	262,5	29,1
III	157,2	21,7	.	.	209,0	.

^a od października do ostatniego miesiąca

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2005 I-XII	1662,7	1548,5	129,12	656,2	99,8	4886,5
2006 I-XII	2011,5	1725,9	112,91	710,4	102,5	5401,1
2006 I-VI	973,9	861,0	58,87	349,3	51,2	2521,5
2006 I	165,5	146,7	10,66	56,3	7,71	422,8
II	161,3	140,9	10,37	54,3	8,83	381,7
III	187,0	163,3	10,79	60,7	9,53	346,7
IV	149,2	135,1	8,49	58,2	7,72	422,9
V	153,1	137,4	9,87	60,6	8,75	481,5
VI	157,9	137,6	8,69	59,3	8,68	465,9
VII	163,4	144,5	9,27	58,6	7,76	438,0
VIII	194,9	160,5	9,99	59,9	8,39	481,9
IX	180,8	149,7	8,18	60,1	9,47	482,3
X	172,1	139,8	8,74	61,4	8,74	486,6
XI	174,0	146,3	9,25	59,7	8,82	493,4
XII	152,4	124,2	8,61	61,4	8,10	497,3
2007 I	183,9	150,8	12,22	58,3	9,45	514,2
II	162,8	112,1	8,83	56,4	10,00	457,8
III	.	125	8,6	.	10,6	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto
2005 I-XII	454,8	371,3	124,5	269,9	99,3	249,7	2,6	85,3	21,2	5,4
2006 I-XII	650,1	59,0	114,0	249,5	34,4	603,1	18,3	101,1	209,3	7,6
2005 I-VI	35,1	116,8	8,0	55,6	14,0	148,9	0,8	54,6	13,0	4,0
2006 I-VI	141,0	11,8	3,7	166,9	12,9	130,6	5,7	14,4	22,2	5,6
2005/2006	560,7	266,3	120,2	381,2	98,2	231,4	7,5	45,1	30,4	7,0
2006 I	39,1	4,5	1,2	50,3	9,1	22,1	0,5	1,5	1,8	0,1
II	34,3	1,1	0,3	30,1	0,7	17,1	1,3	1,7	2,8	1,7
III	23,4	1,5	0,9	19,9	1,8	19,2	2,6	2,1	5,4	0,7
IV	9,4	0,7	0,6	28,8	0,6	27,5	0,7	1,8	2,1	1,2
V	28,7	1,5	0,4	16,2	0,3	27,3	0,4	0,6	4,5	1,5
VI	6,1	2,5	0,2	21,6	0,3	17,5	0,2	6,7	5,7	0,4
VII	11,6	4,8	9,4	24,9	1,5	20,0	0,2	18,2	2,2	0,1
VIII	99,6	10,8	18,1	19,7	8,1	48,6	0,6	8,9	1,0	0,2
IX	90,3	13,2	3,0	6,5	4,3	140,4	5,0	18,9	7,6	0,6
X	75,5	10,1	1,2	20,3	5,4	107,3	5,9	13,3	43,9	0,3
XI	174,8	5,7	51,6	7,4	1,6	85,2	0,1	6,1	56,2	0,5
XII	57,3	2,5	27,1	3,8	0,6	71,0	0,9	21,4	76,1	0,3
2007 I	0,2	1,9	25,1	1,2	0,6	176,7	60,7	28,2	87,7	7,3
II	2,6	0,6	1,7	3,4	0,1	180,8	19,6	32,2	87,2	2,3

^a razem z pszenicą durum

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 i 2007 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze gryszki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze gryszki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2005 I-XII	15,3	1,5	4,7	5,8	17,7	37,1	19,1	41,3	30,9	184,9
2006 I-XII	10,8	2,4	4,7	1,1	8,8	37,6	15,4	30,7	30,0	196,9
2005 I-VI	5,3	0,4	1,8	1,1	17,7	18,5	9,3	21,7	14,7	97,4
2006 I-VI	7,8	1,8	2,5	0,6	5,5	17,3	9,6	16,2	17,8	100,1
2005/2006	17,8	2,9	5,4	5,3	5,5	35,9	19,4	35,8	34,0	187,6
2006 I	1,4	0,3	0,4	0,1	0,0	2,4	1,8	2,5	3,0	11,4
II	1,5	0,4	0,4	0,1	4,0	2,2	1,6	2,3	1,6	10,6
III	1,4	0,4	0,4	0,1	0,2	2,8	1,9	3,6	4,3	18,1
IV	1,1	0,2	0,4	0,1	0,1	3,2	1,3	2,7	4,5	19,6
V	1,3	0,3	0,4	0,1	0,5	3,5	1,8	2,5	1,7	22,1
VI	1,1	0,3	0,5	0,1	0,8	3,2	1,2	2,6	2,7	18,3
VII	0,6	0,2	0,4	0,1	0,6	2,7	1,2	2,2	3,6	21,5
VIII	0,5	0,1	0,4	0,0	0,8	2,3	1,0	2,2	2,3	22,4
IX	0,5	0,2	0,4	0,1	0,3	4,5	1,3	2,3	2,7	12,1
X	0,5	0,1	0,4	0,1	0,8	4,2	0,7	3,2	1,5	16,8
XI	0,5	0,0	0,3	0,1	0,5	3,4	0,9	3,0	1,0	16,3
XII	0,3	0,0	0,3	0,1	0,3	3,2	0,7	1,8	1,2	7,8
2007 I	0,2	0,0	0,3	0,0	0,5	3,9	1,3	4,2	5,0	18,0
II	0,3	0,0	0,3	0,1	0,5	2,6	0,4	3,7	3,0	15,6

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 i 2007 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze (CN230990)	Pasze (CN230910)	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze (CN230990)	Pasze (CN230910)
2005 I-XII	8,1	32,8	156,8	72,2	97,9	32,4	8,7	51,2	142,9	71,5
2006 I-XII	6,5	37,1	178,2	109,5	103,9	39,9	9,6	61,7	200,3	73,5
2005 I-VI	3,9	15,4	69,6	29,9	49,1	15,1	2,8	23,0	64,1	32,3
2006 I-VI	3,6	20,7	86,7	49,2	56,3	19,0	5,3	29,2	94,3	34,7
2005/2006	7,8	38,1	173,9	105,1	91,5	36,3	11,2	57,4	173,1	73,9
2006 I	0,4	2,9	12,3	6,5	10,8	2,6	0,4	3,8	14,5	5,7
II	0,6	2,9	12,6	7,3	10,6	3,1	1,0	4,6	12,8	5,6
III	0,6	3,6	17,0	9,3	10,7	3,8	1,1	5,9	15,0	6,6
IV	0,5	3,2	15,0	8,6	9,2	3,0	1,0	4,6	15,0	5,2
V	0,9	5,0	14,8	9,4	9,7	3,2	1,2	5,4	16,5	5,2
VI	0,6	3,1	15,0	8,1	5,3	3,2	0,7	4,8	20,5	6,4
VII	0,5	2,2	13,8	7,9	7,3	2,5	0,8	3,9	16,6	5,5
VIII	0,5	3,8	16,1	9,3	8,4	3,3	1,4	5,0	19,4	5,9
IX	0,4	3,4	17,4	9,5	7,5	4,2	0,5	6,0	19,1	6,3
X	0,5	2,5	16,9	11,0	8,3	3,8	0,7	8,2	20,3	7,8
XI	0,5	2,4	14,4	11,0	8,4	3,8	0,4	4,9	17,8	6,5
XII	0,6	2,1	13,0	11,6	7,9	3,4	0,4	4,5	12,9	6,9
2007 I	0,8	3,2	14,2	9,9	8,5	4,1	0,6	5,6	17,8	6,9
II	0,7	3,1	12,4	8,4	7,9	3,9	0,5	4,3	16,1	6,3

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 i 2007 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna
2005 I-XII	0,68	1,52	1,08	2,38	2,29	2,70	3,13	3,37
2006 I-XII	0,80	1,43	1,04	2,36	2,32	2,72	3,18	3,51
2006 I-VI	0,69	1,37	1,00	2,34	2,27	2,63	3,13	3,39
2006 I	0,68	1,39	1,01	2,34	2,28	2,64	3,12	3,39
II	0,69	1,38	1,00	2,34	2,27	2,64	3,13	3,38
III	0,69	1,38	1,00	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
IV	0,69	1,36	0,98	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
V	0,69	1,36	0,99	2,34	2,27	2,62	3,13	3,39
VI	0,69	1,37	0,99	2,34	2,27	2,62	3,13	3,39
VII	0,70	1,37	1,01	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
VIII	0,83	1,36	1,03	2,34	2,27	2,64	3,15	3,40
IX	1,00	1,47	1,08	2,38	2,39	2,84	3,23	3,65
X	0,99	1,55	1,11	2,38	2,43	2,94	3,27	3,75
XI	0,98	1,60	1,11	2,38	2,44	2,94	3,29	3,79
XII	0,98	1,61	1,11	2,40	2,44	2,94	3,29	3,78
2007 I	1,01	1,64	1,17	2,44	2,52	2,96	3,35	3,81
II	1,02	1,65	1,18	2,48	2,57	3,00	3,41	3,90
III	1,02	1,66	1,22	2,48	2,59	3,02	3,43	3,94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2005 I-XII	810	946	1467	826	1173	1031	1633
2006 I-XII	864,6	943,4	1511,1	784,8	1152,6	1010,8	1594,0
2006 I-VI	817	913	1493	781	1151	1008	1606
2006 I	792	890	1473	795	1161	1013	1609
II	789	897	1478	794	1161	1013	1606
III	806	905	1484	781	1155	1013	1611
IV	808	921	1503	780	1144	1007	1611
V	838	920	1504	768	1145	1002	1605
VI	867	947	1518	767	1140	999	1593
VII	894	947	1510	768	1136	998	1583
VIII	896	951	1514	766	1138	999	1577
IX	909,0	964,7	1528,7	779,6	1149,5	1009,4	1584,8
X	913,2	980,3	1529,7	792,7	1158,7	1015,0	1584,3
XI	928,9	992,1	1533,5	805,4	1165,4	1027,2	1582,1
XII	934,3	1006,6	1558,3	820,2	1177,3	1034,9	1582,7
2007 I	974,0	1055,6	1589,6	860,3	1202,8	1066,7	1593,5
II	995,8	1085,4	1625,5	890,0	1238,9	1097,6	1607,6
III	975,0	1110,4	1675,6	918,0	1264,8	1126,9	1619,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny skupu pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2006 I	2,37	2,69	4,80	1,20	2,12	4,29	2,25
II	2,29	2,64	4,63	1,21	2,02	4,01	2,28
III	2,16	2,55	4,45	1,17	2,10	4,34	2,20
IV	2,06	2,46	4,25	1,16	2,07	4,28	2,23
V	2,05	2,51	4,28	1,09	2,09	4,36	2,31
VI	2,06	2,46	4,27	1,05	2,23	4,64	2,42
VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,88	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,72
IX	1,64	2,33	3,32	1,00	2,60	5,28	2,26
X	1,55	2,30	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53
XI	1,55	2,18	3,05	1,02	2,17	4,26	2,39
XII	1,52	2,06	2,93	1,05	2,08	4,01	2,32
2007 I	1,47	1,91	2,63	0,99	1,98	3,51	2,49
II	1,37	1,92	2,47	0,98	2,03	3,66	2,64
III	1,41	1,99	2,49	1,01	2,03	3,58	2,70

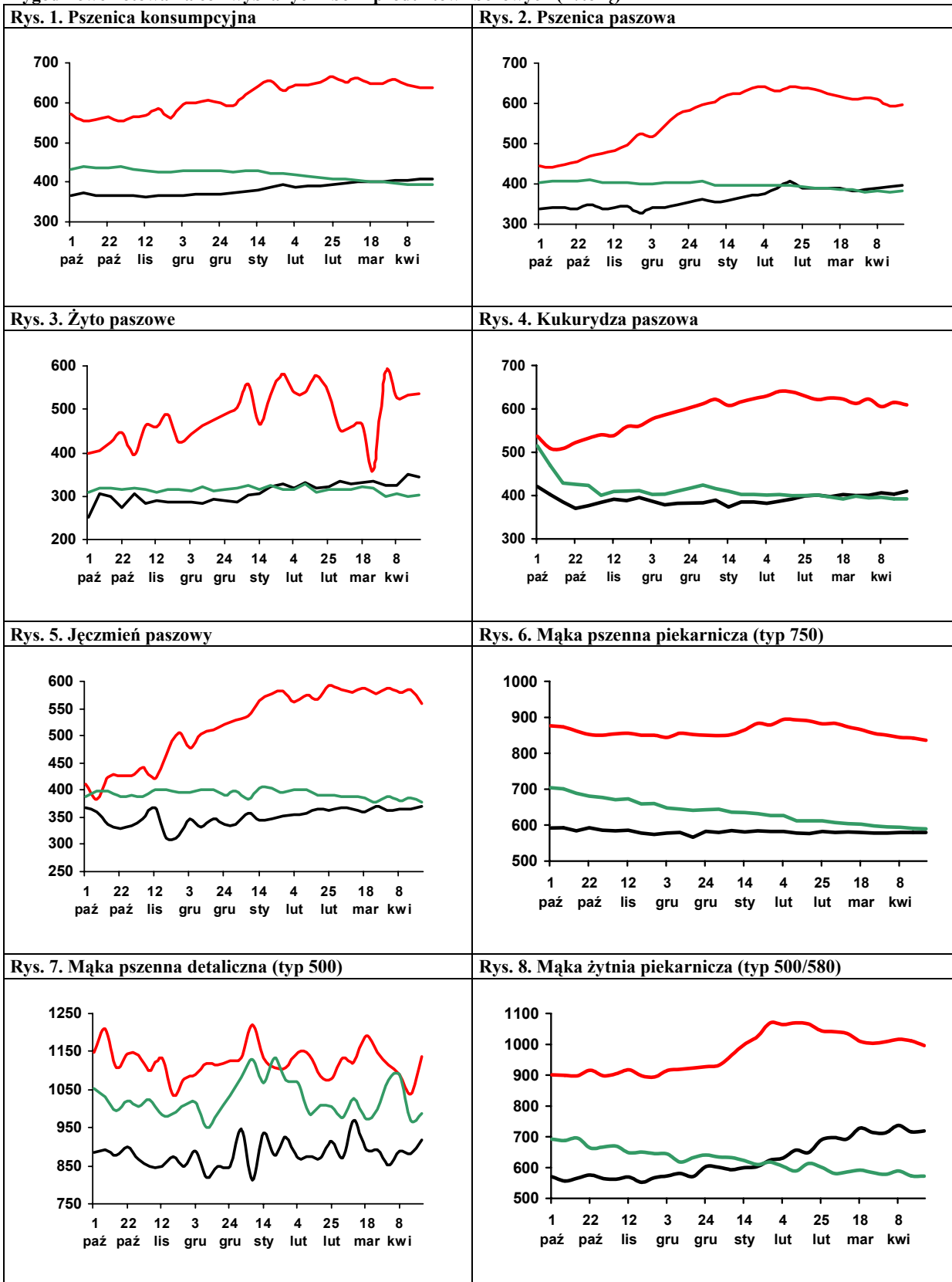
Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszennica konsumpcyjna Niemcy	Pszennica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2005 VII	108,32	90,45	94,74	97,00	74,26	87,23	95,27
VIII	104,37	91,90	96,61	87,92	74,33	86,56	97,34
IX	105,93	96,94	106,67	86,58	74,34	83,36	99,22
X	106,00	97,25	109,16	86,41	75,68	84,63	95,20
XI	107,93	98,65	110,00	86,72	76,48	77,21	90,60
XII	108,84	99,43	110,32	91,74	75,33	80,59	92,31
2006 I	108,94	99,83	111,00	110,03	81,33	81,55	83,17
II	111,27	100,32	113,14	108,75	85,25	85,63	95,29
III	112,84	99,61	118,97	108,35	86,08	89,50	94,89
IV	115,70	100,49	121,23	106,53	86,73	91,23	97,75
V	120,68	102,26	120,32	110,00	89,57	91,63	99,66
VI	121,23	102,36	122,33	107,10	89,61	93,18	99,53
VII	122,08	102,33	123,25	98,54	89,00	89,00	102,00
VIII	123,77	110,04	124,00	104,55	89,75	95,83	103,50
IX	136,37	117,75	144,10	111,16	90,50	102,67	105,00
X	145,63	125,33	152,82	118,64	95,00	105,00	111,67
XI	149,36	130,40	156,10	132,56	97,80	113,40	123,80
XII	151,80	137,33	157,26	138,97	100,66	120,00	134,66
2007 I	154,33	141	155,90	143,62	122,00	124,00	154,00
II	152	144	.	142	116	124	145
III	152	148	.	139	115	131	130
IV	161	149	.	138	120	132	142

Źródło: Komisja Europejska (do VI 2006), ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2006/07

2005/06

2004/05

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2004-07; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2007/2008 kwota produkcji cukru w UE zostanie zmniejszona współczynnikiem redukcji wynoszącym 13,5%¹. Na tej podstawie przewiduje się, że krajowa produkcja cukru wyniesie ok. 1550 tys. ton. Do wyprodukowania takiej ilości cukru niezbędne będą zbiory ok. 9,7 mln ton buraków cukrowych o standardowej zawartości cukru 16%. Według wstępnych szacunków powierzchnia zasiewów buraków cukrowych w br. wynosi ok. 230 tys. ha. W tych warunkach założony poziom zbiorów możliwy będzie przy plonach ok. 42 t/ha, tj. zbliżonych do przeciętnych w okresie 2003-2006.

W sezonie 2007/2008 minimalna cena braków cukrowych w UE wynosiła będzie 29,78 EUR/tonę. Na tej podstawie szacuje się, że ceny skupu w Polsce nie przekroczą 120 zł/tonę. W sezonie 2006/2007 średnia cena skupu wyniosła 128,77 zł/tonę. Ponadto rolnicy uzyskiwali dopłaty bezpośrednie 33,94 zł/tonę buraków kwotowych. W nadchodzącym sezonie 2007/2008 spadek cen skupu również będzie rekompensowany dopłatami bezpośrednimi. Wartość środków finansowych przeznaczonych na ten cel zwiększy się do 122,9 mln EUR, wobec 99,1 mln EUR przed rokiem.

Konsumpcja cukru w gospodarstwach domowych wg GUS utrzymuje się stałym poziomie ok. 18 kg. W 2007 r. można oczekiwać wzrostu zużycia cukru w przemyśle spożywczym, gdyż w pierwszych miesiącach br. zwiększyła się produkcja w sektorze cukierniczym. Szacuje się, że przemysłowe zużycie cukru może wzrosnąć do ok. 860 tys. ton. Uwzględniając zmiany w spożyciu w gospodarstwach domowych, zużycie w przemyśle przetwórczym oraz w pozostałych działach gospodarki (45 tys. ton) szacuje się, że całkowite zużycie cukru w Polsce w 2007 r. może wynieść ok. 1600 tys. ton.

W lutym i marcu br. ceny zbytu cukru workowanego wynosiły ok. 2,57 zł/kg, a paczkowanego ok. 2,60 zł/kg. Ceny detaliczne cukru w pierwszym kwartale br. wykazywały tendencję spadkową z 3,15 zł/kg w styczniu do 3,07 zł/kg w mar-

cu. Czynnikiem decydującym o stabilizacji cen zbytu może być rosnący popyt ze strony przemysłu spożywczego. Powodem spadku cen detalicznych są niewielkie zmiany popytu w gospodarstwach domowych.

Eksport cukru w 2007 r. będzie niewielki, a zdecyduje o tym brak nadwyżek cukru w sezonach 2006/2007¹ i 2007/2008. Potwierdzają to wyniki w eksporcie w styczniu i lutym br., kiedy wyeksportowano łącznie zaledwie 13,6 tys. ton. Większość cukru sprzedano na rynek UE (ok. 11,2 tys. ton). Średnia cena eksportowa do UE wyniosła ok. 655 EUR/tonę. Do krajów trzecich wyeksportowano małe ilości cukru (3,5 tys. ton), po średniej cenie 370 EUR/tonę. Import utrzymał się na niskim poziomie 2,1 tys. ton, w tym 1,8 tys. ton z krajów UE. Średnia cena importowa z UE wyniosła 675 EUR/tonę i była wyższa od ceny referencyjnej.

Terminowe notowania cukru białego na giełdzie w Londynie (kontrakt 5) w lutym br. obniżyły się do 335 USD/tonę, a w marcu wzrosły ponownie do 345 USD/tonę. Notowania gotówkowe cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) w pierwszym kwartale utrzymywały się na poziomie 250-265 USD/tonę.

---

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 290/2007 z dnia 16 marca 2007 r. ustalające, na rok gospodarczy 2007/2008, współczynnik procentowy, o którym mowa w art. 19 rozporządzenia rady (WE) Nr 318/2006.

² Według danych GUS produkcja cukru w sezonie 2006/2007 wyniosła 1620 tys. ton. Według informacji Stowarzyszenia Techników Cukrowników oraz Związku Producentów Cukru produkcja wyniosła 1720 tys. ton.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące	Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidla	Słodzone napoje bezalkoholowe	
2006	I-XII	124,8	86,7	50,7	54,7	27,6
	I	9,6	8,0	3,7	6,5	1,4
	II	8,7	7,9	3,8	4,4	1,5
	III	8,6	8,6	5,1	5,0	2,4
	IV	10,9	4,9	3,8	4,4	2,7
	V	8,7	4,8	4,7	4,1	3,2
	VI	8,2	4,3	4,9	5,2	3,1
	VII	6,4	3,8	4,0	3,9	3,4
	VIII	10,1	6,1	4,7	4,5	2,9
	IX	11,6	9,3	4,3	3,7	1,9
	X	14,1	10,5	3,8	4,5	1,8
	XI	17,2	11,0	4,4	4,8	1,6
2007	I	13,9	9,1	4,1	4,0	1,5
	II	12,5	9,0	3,9	3,7	1,5
I-II 2006	18,3	15,9	7,5	10,9	2,9	
I-II 2007	24,4	18,1	8,0	7,6	3,0	
$\frac{I-II2007}{I-II2006} \cdot 100$	145,2	114,1	107,6	70,1	101,8	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	
2005	I-XII	279,40	617,75	209,91	544,18	593,57	433,78
2006	II	268,61	611,34	240,71	600,17	611,42	583,20
	III	279,55	644,66	256,38	601,83	638,80	543,89
	IV	296,13	642,48	271,32	635,74	666,13	580,13
	V	335,47	650,53	295,43	800,63	927,36	622,84
	VI	366,12	646,98	311,86	623,76	629,81	613,93
	VII	370,82	636,77	347,72	634,70	641,07	608,78
	VIII	429,96	617,36	380,14	622,25	623,31	602,79
	IX	453,12	659,46	370,43	645,80	659,54	557,38
	X	413,09	654,28	321,57	637,01	647,08	586,17
	XI	465,48	645,09	317,13	636,81	635,50	659,45
	XII	488,95	680,88	344,94	684,39	680,85	817,87
	2007	I	574,97	646,97	390,34	652,71	652,71
II		578,48	667,74	348,19	686,55	764,92	398,43

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

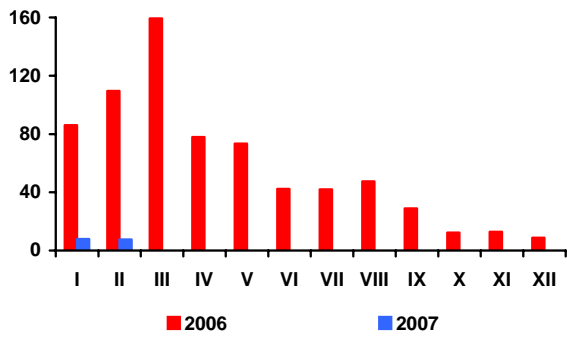
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2006	II	2,48	2,54	2,40	2,98
	III	2,53	2,61	2,45	2,97
	IV	2,62	2,66	2,48	2,99
	V	2,67	2,72	2,46	3,02
	VI	2,75	2,84	2,54	3,03
	VII	2,67	2,72	2,53	3,08
	VIII	2,80	2,93	2,47	3,24
	IX	2,78	2,93	2,51	3,33
	X	2,71	2,79	2,46	3,34
	XI	2,61	2,63	2,42	3,28
	XII	2,55	2,60	2,41	3,19
	2007	I	2,53	2,58	2,45
II		2,57	2,61	2,46	3,12
III		2,57	2,60	2,46	3,07

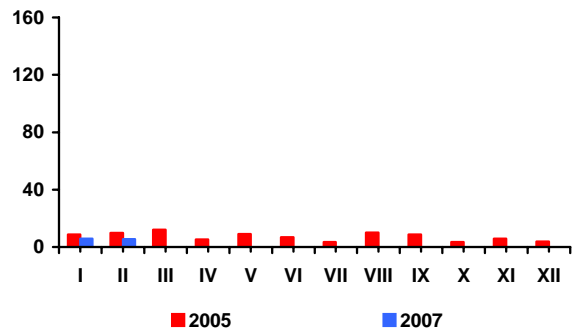
^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT,

Źródło: Dane GUS.

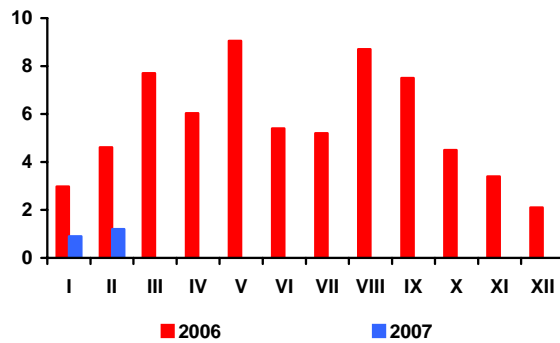
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

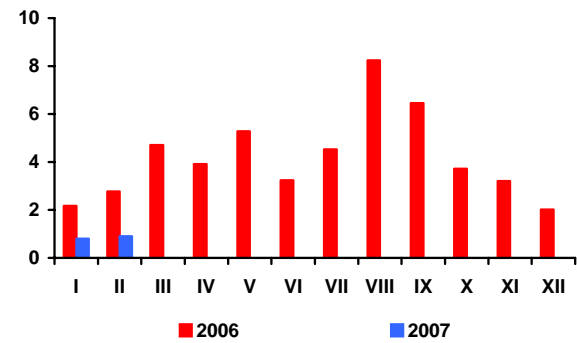
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

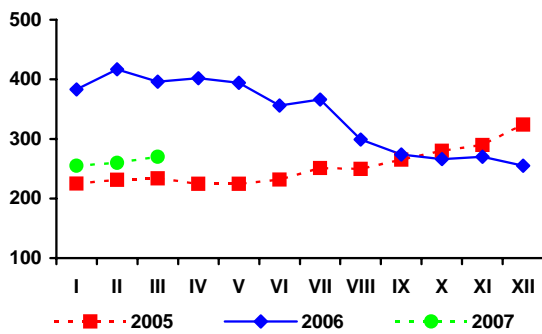
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

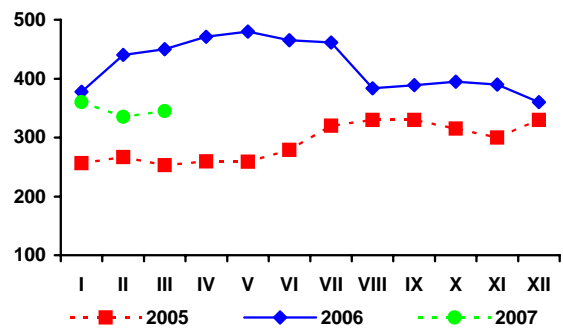
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

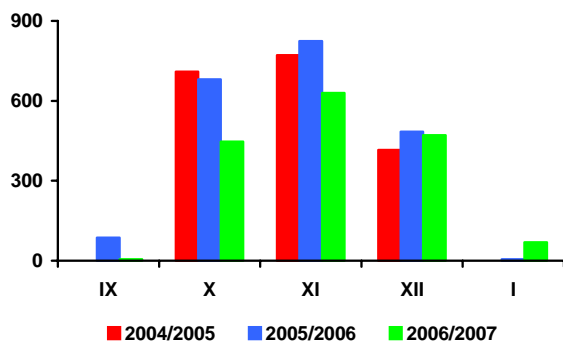
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Na europejskim rynku wzrasta popyt na oleiste ze strony producentów biodiesla. Dlatego przewiduje się, iż ceny rzepaku w nadchodzącym sezonie 2007/08 mogą pozostać wysokie, mimo spodziewanego wzrostu jego produkcji.

W połowie kwietnia za rzepak płacono 343 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 2 USD/tonę więcej niż średnio w marcu i o 64 USD/tonę więcej niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Olej rzepakowy kosztował 800 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 35 USD/tonę droższy niż średnio w marcu oraz o 58 USD/tonę droższy niż przed rokiem. Zmalały jedynie ceny śruty rzepakowej, lecz w dalszym ciągu były one znacząco wyższe niż przed rokiem. W połowie kwietnia za śrutę rzepakową płacono 175 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg), tj. o 20 USD/tonę mniej niż średnio w marcu, lecz aż 43 USD/tonę więcej w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego.

Na rynku krajowym obroty handlowe rzepakiem były nieco niższe niż przed miesiącem. Według notowań MRiRW zakłady tłuszczowe w kwietniu kupiły 42 tys. ton rzepaku, tj. o 7% mniej niż w marcu, lecz ponad dwukrotnie więcej niż w tym samym miesiącu roku poprzedniego. Przeciętna cena zakupu rzepaku (niewiele ponad 980 zł/tonę) była o ponad 2% niższa niż przed miesiącem. Mimo spadku była ona nadal o 16% wyższa niż przed rokiem. Nastąpił też niewielki spadek ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (o niecałe 2% do ok. 2600 zł/tonę) oraz śruty rzepakowej (o ponad 3% do ok. 430 zł/tonę). W porównaniu z kwietniem roku poprzedniego produkty te były odpowiednio o 6 i 20% droższe.

W lutym, podobnie jak w styczniu, krajowy przerób rzepaku (ok. 125 tys. ton) i produkcja oleju rzepakowego (ok. 54 tys. ton) były wysokie. W pierwszych dwóch miesiącach br. zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobiły 245 tys. ton rzepaku, tj. tylko o 7% mniej niż

w tym samym czasie 2006 r. Produkcja oleju rzepakowego surowego wyniosła prawie 100 tys. ton, z tego rafinowano ponad 60 tys. ton, tj. o 4% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. Większa niż przed rokiem była też produkcja olejów rafinowanych: sojowego i słonecznikowego oraz margaryn.

W lutym eksport surowców i produktów oleistych (z wyjątkiem eksportu śruty rzepakowej i margaryn) był większy, a ich import mniejszy niż przed miesiącem. W lutym eksportowano: 21 tys. ton oleju rzepakowego (o 36% więcej niż przed miesiącem i o 26% więcej niż przed rokiem), 2,3 tys. ton rzepaku (siedmiokrotnie więcej niż przed miesiącem, a także dziesięciokrotnie więcej niż przed rokiem), 33 tys. ton śruty rzepakowej (o 5% mniej niż przed miesiącem i o 14% mniej niż przed rokiem) oraz 3,6 tys. ton margaryn (o 7% mniej niż przed miesiącem, lecz o 39% więcej niż przed rokiem). Importowano: 122 tys. ton śrut oleistych (o 30% mniej niż przed miesiącem i o 7% mniej niż przed rokiem), 30 tys. ton olejów roślinnych (o 25% mniej niż przed miesiącem i o 5% mniej niż przed rokiem), 10 tys. ton nasion oleistych (o 7% mniej niż przed miesiącem i o 9% mniej niż przed rokiem), w tym 1,3 tys. ton rzepaku (o 8% mniej niż przed miesiącem i 14% mniej niż przed rokiem) oraz 1,9 tys. ton margaryn (o 4% mniej niż przed miesiącem, lecz o 2% więcej niż przed rokiem).

Po niewielkim spadku w lutym, w marcu ceny oleju rzepakowego konfekcjonowanego wzrosły u producenta, zaś na poziomie detalu zmniejszyły się. Podobna zależność wystąpiła też w przypadku niektórych margaryn.

W pierwszych kwartale br., przy wzroście cen detalicznych tłuszczów roślinnych (średnio o 1,3% w relacji rok do roku), nastąpił spadek cen tłuszczów zwierzęcych (średnio o 1,9%). Margaryny i oleje podrożały względem masła, stoniny i smalcu.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	288 990	117 245	691 826	18,12	22,5	75,2
2006 I-XII	640 000 ^c	422 819	197 910	864 909	22,65	30,9	74,0
2006 II	53 836	31 472	17 716	67 592	1,77	32,9	79,6
III	57 827	33 334	19 242	71 919	1,88	33,3	80,4
IV	49 959	33 136	18 571	64 524	1,69	37,2	77,4
V	54 164	41 241	19 383	76 022	1,99	35,8	71,2
VI	39 212	33 076	18 769	53 519	1,40	47,9	73,3
VII	26 339	30 062	11 212	45 189	1,18	42,6	58,3
VIII	41 971	27 615	15 116	54 470	1,43	36,0	77,1
IX	50 949	37 586	14 746	73 789	1,93	28,9	69,0
X	51 763	48 523	12 325	87 961	2,30	23,8	58,8
XI	46 772	43 434	18 266	71 940	1,88	39,1	65,0
XII	53 648	33 480	15 345	71 783	1,88	28,6	74,7
2007 I	47 877	39 998	15 677	72 198	1,89	32,7	66,3
II	50 100	29 871	21 369	58 602	1,53	42,7	85,5
Wskaźnik zmian w %							
<u>II 2007</u> I 2006	104,6	74,7	136,3	81,2	81,2	130,3	128,9
<u>II 2007</u> II 2006	93,1	94,9	120,6	86,7	86,7	129,6	107,3
<u>II 2007</u> XII 2006	93,4	89,2	139,3	81,6	81,6	149,1	114,4

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	17 525	113 220	424 386	11,12	21,8	122,5
2006 I-XII	640 000 ^c	8 711	185 692	463 019	12,13	29,0	138,2
2006 II	53 836	456	16 598	37 694	0,99	30,8	142,8
III	57 827	788	18 325	40 290	1,06	31,7	143,5
IV	49 959	125	17 849	32 235	0,84	35,7	155,0
V	54 164	358	17 989	36 533	0,96	33,2	148,3
VI	39 212	188	17 584	21 816	0,57	44,8	179,7
VII	26 339	463	9 111	17 691	0,46	34,6	148,9
VIII	41 971	207	13 266	28 912	0,76	31,6	145,2
IX	50 949	3 340	14 200	40 089	1,05	27,9	127,1
X	51 763	847	11 754	40 856	1,07	22,7	126,7
XI	46 772	513	17 107	30 178	0,79	36,6	155,0
XII	53 648	576	15 063	39 161	1,03	28,1	137,0
2007 I	47 877	363	15 333	32 907	0,86	32,0	145,5
II	50 100	265	20 846	29 519	0,77	41,6	169,7
Wskaźnik zmian w %							
<u>II 2007</u> I 2006	104,6	73,0	136,0	89,7	89,7	129,9	116,7
<u>II 2007</u> II 2006	93,1	58,1	125,6	78,3	78,3	135,0	118,8
<u>II 2007</u> XII 2006	93,4	46,0	138,4	75,4	75,4	148,2	123,9

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	1 975 956	326 810	2 429 268	41,9	32,1
2006 I-XII	960 000 ^c	2 117 084	400 744	2 676 340	41,7	35,9
2006 II	80 754	130 545	38 806	172 493	48,1	46,8
III	86 741	186 228	51 996	220 973	59,9	39,3
IV	74 939	145 756	33 249	187 446	44,4	40,0
V	81 246	170 064	29 623	221 687	36,5	36,6
VI	58 818	190 500	25 065	224 253	42,6	26,2
VII	39 509	194 033	13 854	219 688	35,1	18,0
VIII	62 957	129 345	17 850	174 452	28,4	36,1
IX	76 424	145 567	38 528	183 463	50,4	41,7
X	77 645	186 416	29 658	234 403	38,2	33,1
XI	70 158	225 577	34 514	261 221	49,2	26,9
XII	80 472	208 053	40 956	247 569	50,9	32,5
2007 I	71 816	175 263	37 096	209 983	51,7	34,2
II	75 150	121 744	35 482	161 412	47,2	46,6
Wskaźnik zmian w %						
<u>II 2007</u> I 2006	104,6	69,5	95,6	76,9	91,4	136,1
<u>II 2007</u> II 2006	93,1	93,3	91,4	93,6	98,3	99,4
<u>II 2007</u> XII 2006	93,4	58,5	86,6	65,2	92,8	143,2

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	3 168	325 959	457 331	41,8	170,6
2006 I-XII	960 000 ^c	9 563	392 913	576 650	40,9	166,5
2006 II	80 754	94	38 758	42 090	48,0	191,9
III	86 741	105	51 543	35 303	59,4	245,7
IV	74 939	98	33 041	41 996	44,1	178,4
V	81 246	277	29 229	52 294	36,0	155,4
VI	58 818	815	24 077	35 556	40,9	165,4
VII	39 509	519	13 634	26 394	34,5	149,7
VIII	62 957	662	17 281	46 338	27,4	135,9
IX	76 424	3 563	37 768	42 219	49,4	181,0
X	77 645	2 580	29 032	51 193	37,4	151,7
XI	70 158	200	33 392	36 966	47,6	189,8
XII	80 472	534	38 570	42436	47,9	189,6
2007 I	71 816	483	35 314	36 985	49,2	194,2
II	75 150	316	33 390	42 076	44,4	178,6
Wskaźnik zmian w %						
<u>II 2007</u> I 2006	104,6	65,4	94,6	113,8	90,4	92,0
<u>II 2007</u> II 2006	93,1	336,2	86,1	100,0	92,6	93,1
<u>II 2007</u> XII 2006	93,4	59,2	86,6	99,2	92,7	94,2

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	347 835	21 267	34 258	334 844	8,77	9,8	103,9
2006 I-XII	347 870 ^c	24 596	39 941	332 525	8,71	11,5	104,6
2006 II	27 808	1 836	2 581	27 063	0,7	9,3	102,8
III	29 274	2 142	3 308	28 108	0,74	11,3	104,1
IV	26 866	1 854	2 793	25 927	0,68	10,4	103,6
V	26 937	1 713	3 447	25 203	0,66	12,8	106,9
VI	29 319	2 138	3 592	27 865	0,73	12,3	105,2
VII	23 511	1 545	2 855	22 201	0,58	12,1	105,9
VIII	29 056	1 591	2 810	27 837	0,73	9,7	104,4
IX	29 681	2 513	3 443	28 751	0,75	11,6	103,2
X	31 994	2 395	4 000	30 389	0,80	12,5	105,3
XI	35 861	2 803	4 091	34 573	0,91	11,4	103,7
XII	25 572	2 135	4 532	23 175	0,61	17,7	110,3
2007 I	27 006	1 964	3 842	25 128	0,66	14,2	107,5
II	27 201	1 878	3 589	25 490	0,67	13,19	106,71
Wskaźnik zmian w %							
<u>II 2007</u> I 2006	100,7	95,6	93,4	101,4	101,4	92,7	99,3
<u>II 2007</u> II 2006	97,8	102,3	139,1	94,2	94,2	142,2	103,9
<u>II 2007</u> XII 2006	106,4	88,0	79,2	110,0	110,0	74,4	96,7

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2005 I-XII	773,9	367,3	2,11
2006 I-XII ^b	929,8	445,5	2,09
IV	850,9	396,5	2,15
V	867,7	410,9	2,11
VI	977,2	419,0	2,33
VII	942,6	408,2	2,31
VIII	924,6	438,2	2,11
IX	938,1	493,8	1,90
X	976,5	503,7	1,94
XI	987,6	535,8	1,84
XII	987,6	572,5	1,73
2007 I	992,8	630,5	1,57
II	1039,8	646,7	1,61
III	1008,9	634,5	1,59
IV	983,3	x	x
Wskaźnik zmian w %			
<u>IV 2007</u> III 2007	97,5	x	x
<u>IV 2007</u> IV 2006	115,6	x	x
<u>IV 2007</u> XII 2006	99,6	x	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW, ^b szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
2006 I-XII	3,22	3,87	4,07	4,70	5,24	5,60
2006 III	3,14	x	4,03	4,69	5,26	5,74
IV	3,22	x	3,99	4,68	5,24	5,70
V	3,25	x	4,09	4,69	5,24	5,64
VI	3,33	x	4,10	4,67	5,21	5,56
VII	3,20	x	4,15	4,69	5,22	5,55
VIII	3,26	x	4,09	4,69	5,24	5,54
IX	3,23	x	4,11	4,73	5,24	5,50
X	3,23	x	4,06	4,74	5,25	5,48
XI	3,25	x	4,03	4,75	5,26	5,49
XII	3,39	4,01	4,02	4,74	5,25	5,47
2007 I	3,41	3,94	4,08	4,79	5,26	5,47
II	3,38	3,92	4,12	4,81	5,25	5,46
III	3,64	4,00	4,03	4,80	5,28	5,46
Wskaźnik zmian w %						
<u>III 2007</u> <u>II 2006</u>	107,7	102,0	97,8	99,8	100,6	100,0
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	115,9	x	100,0	102,3	100,4	95,1
<u>III 2007</u> <u>XII 2006</u>	107,4	99,8	100,2	101,3	100,6	99,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

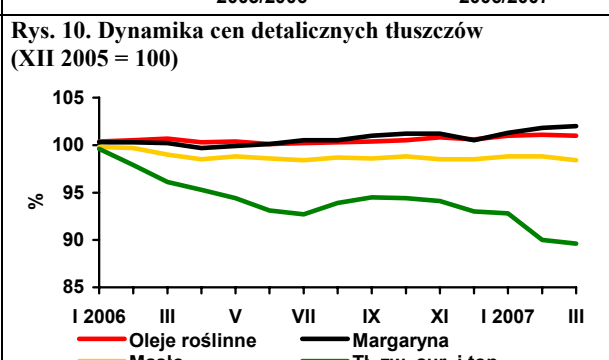
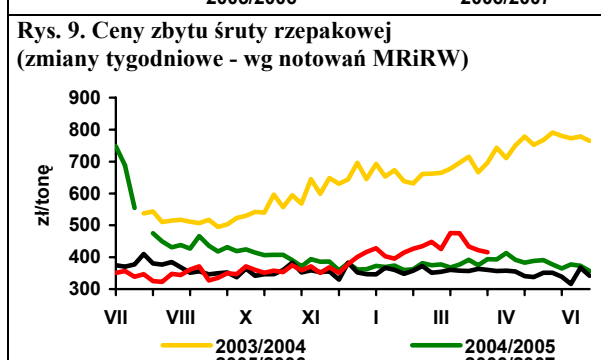
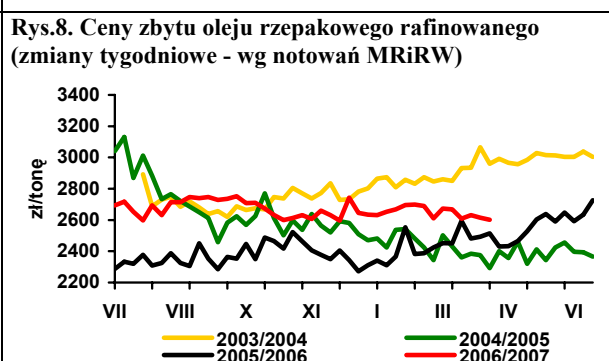
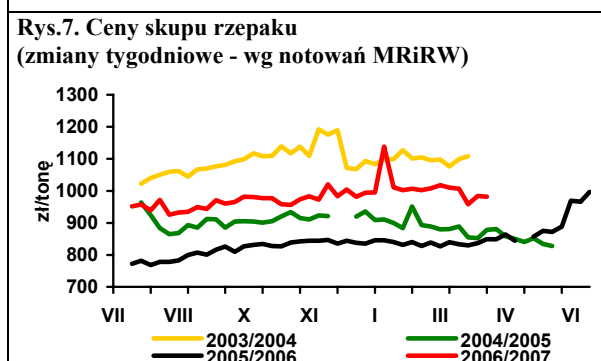
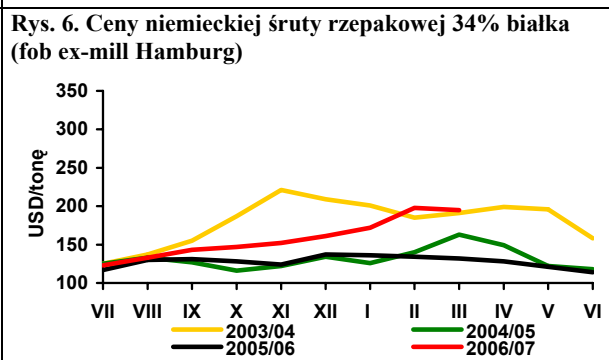
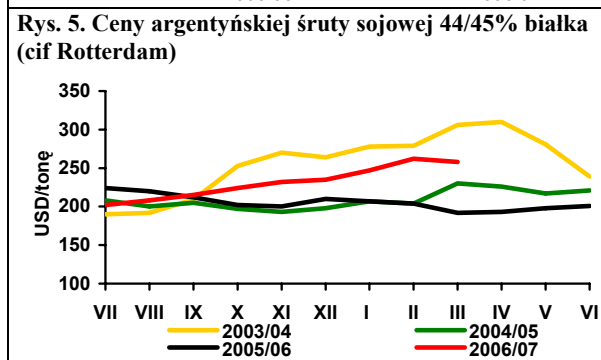
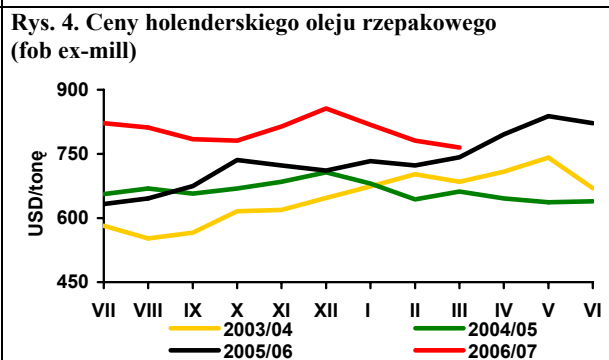
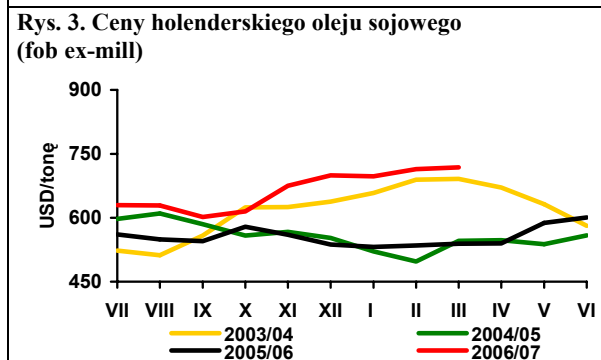
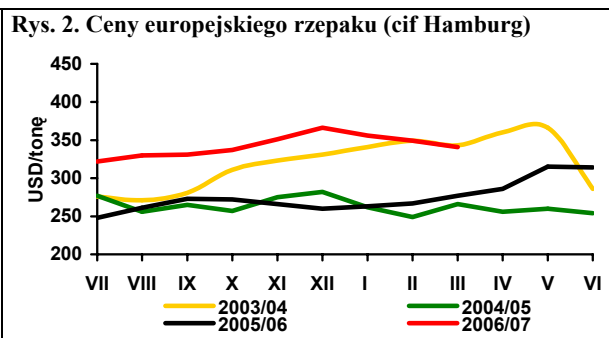
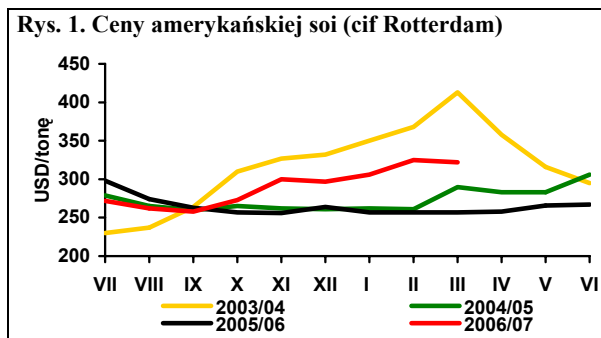
Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
2006 I-XII	3,72	4,76	6,62	11,44	2,83	4,88	6,26	12,13	15,15	4,60
III	3,60	4,76	6,50	11,41	2,80	4,88	6,30	12,28	15,15	4,72
IV	3,68	4,80	6,6	11,45	2,89	4,88	6,32	12,25	15,05	4,68
V	3,68	4,68	6,30	11,33	2,83	4,88	6,26	12,13	15,10	4,64
VI	3,68	4,72	6,34	11,31	2,83	4,88	6,24	12,00	15,15	4,56
VII	3,76	4,72	6,49	11,28	2,76	4,92	6,24	11,90	15,20	4,56
VIII	3,76	4,68	6,56	11,32	2,76	4,88	6,24	11,90	15,20	4,52
IX	3,76	4,72	6,77	11,40	2,76	4,88	6,22	12,05	15,15	4,48
X	3,72	4,84	6,70	11,53	2,85	4,92	6,24	12,13	15,20	4,44
XI	3,72	4,80	6,66	11,64	2,83	4,92	6,26	12,15	15,15	4,44
XII	3,80	4,80	6,63	11,58	2,84	4,84	6,26	12,10	15,05	4,40
2007 I	4,12	5,28	7,00	11,56	2,71	4,92	x	12,13	15,10	4,44
II	4,16	5,28	6,82	11,55	2,70	4,96	x	12,08	15,15	4,32
III	4,16	5,40	7,06	11,55	2,65	4,96	x	11,98	15,15	4,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2007</u> <u>II 2006</u>	100,0	102,3	103,5	100,0	98,1	100,0	x	99,2	100,0	100,0
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	115,6	113,4	108,6	101,2	94,6	101,6	x	97,6	100,0	91,5
<u>III 2007</u> <u>XII 2006</u>	109,5	112,5	106,5	99,7	93,3	102,5	x	99,0	100,7	98,2

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W obecnym sezonie ze względu na niskie zbiory krajowa podaż jest ograniczona, a ceny zbóż i ich przetworów są znacznie wyższe niż w dwóch poprzednich sezonach.

Pod zbiory w 2007 r. oziminami obsiano podobnie jak przed rokiem 4,4 mln ha, w tym m.in. 1,8 mln ha pszenicy ozimej, 1,4 mln ha żyta i 1,0 mln ha pszenżyta ozimego. Wyższa niż w poprzednim roku będzie powierzchnia uprawy zbóż jarych. Przewiduje się, że plony w 2007 r. będą zbliżone lub wyższe od średnich, a zbiory wyniosą ok. 27,0-27,5 mln ton, co pozwoli na odbudowę podaży rynkowej.

W obecnym sezonie (od lipca 2006 r. do marca 2007 r.) skupiono o 26% zbóż podstawowych mniej niż w takim samym okresie poprzedniego sezonu. Najbardziej obniżył się skup pszenżyta, a najmniej jęczmienia. Od października 2006 r. do lutego 2007 r. skupiono o 43% mniej kukurydzy niż przed rokiem.

Marzec 2007 r. był pierwszym w obecnym sezonie miesiącem spadku cen zbóż. W porównaniu z lutym najbardziej (o 5%) obniżyła się cena skupu kukurydzy. Cena pszenicy spadła o ok. 2%, natomiast żyta o 3%, a jęczmienia o 0,2%. W porównaniu z marcem 2006 r. cena skupu żyta była wyższa o 70%, pszenicy o 62%, a kukurydzy i jęczmienia o 53%. Podobnie jak w poprzednich miesiącach w lutym o kilka procent zwiększyły się także ceny w handlu targowiskowym. Były one o ok. 70% wyższe niż przed rokiem; najbardziej w tym okresie wzrosła cena żyta i owsa (o prawie 80%).

W obecnym sezonie obserwuje się także wzrost cen zbóż za granicą. Pszenica i żyto są o ok. 40% droższe niż przed rokiem. O ok. 30% wyższe są ceny jęczmienia, natomiast kukurydza w Czechach i na Słowacji podrożała o ok. 45%.

Krajowa produkcja mąki pszennej w dużych zakładach wyniosła w marcu 125 tys. ton i była o 13 tys. ton wyższa niż w lutym, ale niższa od średniej miesięcznej produkcji w 2006 r. Produkcja mąki żytniej w marcu obniżyła się w porównaniu z lutym, ale nie odbiegała od średniej miesięcznej produkcji za ubiegły rok. Wzrasta miesięczna produkcja makaronu, która w marcu przekroczyła 10 tys. ton. Na w miarę stałym poziomie (ok. 60 tys. ton miesięcznie) utrzymuje się produkcja pieczywa świeżego. Obserwuje się wzrost produkcji miesza-

nek dla zwierząt, która w pierwszych dwóch miesiącach 2007 r. była o 21% wyższa niż przed rokiem.

Ze względu na niską podaż zbóż krajowych, coraz wyższy jest ich import. Obroty handlowe koncentrują się wewnątrz UE (Czechy, Słowacja, Niemcy, Węgry, Dania). Od początku obecnego sezonu do lutego br. sprowadzono do Polski 830 tys. ton pszenicy. Import kukurydzy wyniósł w tym okresie ponad 360 tys. ton. W dwóch pierwszych miesiącach sprowadzono do kraju ponad 80 tys. ton żyta. W lutym znacząco obniżył się eksport zbóż. W ciągu dwóch miesięcy 2007 r. z kraju wywieziono jedynie 41 tys. ton zbóż, z czego większość stanowił jęczmień sprzedany do Tunezji. Do końca obecnego sezonu utrzyma się wysoki import zbóż. Wielkość eksportu będzie uzależniona od dalszych zmian cen na rynku krajowym i w sąsiednich krajach.

Niski jest także eksport produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. W styczniu i lutym pewne ożywienie obserwuje się w imporcie tych wyrobów, głównie kasz oraz ziarna obrobionego inaczej. Niższe obroty obserwuje się także w przypadku produktów przetworzonych. Wyższy niż w poprzednim sezonie jest eksport i import pasz dla zwierząt hodowlanych (kod CN 230990), obniżył się jednak handel paszami dla zwierząt domowych (kod CN 230910).

W pierwszym kwartale 2007 r. ceny wyrobów zbożowych wykazywały tendencje rosnące. Wzrastały zarówno ceny detaliczne jak i ceny producenta. W marcu cena detaliczna mąki poznańskiej była wyższa o 20% niż przed rokiem, kaszy jęczmiennej o 6% natomiast ceny chleba mieszanego i razowego zwiększyły się odpowiednio o 14 i 17%. W przypadku mąki poznańskiej ceny producenta zwiększyły się o 48%, kaszy jęczmiennej o 22%, a chleba mieszanego i razowego o 14 i 10%.

Marzec był kolejnym miesiącem wzrostu cen pasz. Cena mieszanek T-2 była w marcu o ok. 18% wyższa, a DKA starter o 10% wyższa niż przed rokiem. W kolejnych miesiącach ceny pasz będą nadal wzrastać, a skala wzrostu będzie większa niż w przypadku cen zbóż. Będzie to wpływać na pogorszenie relacji cen pasz do cen zbóż, która w pierwszych miesiącach 2007 r. była bardzo korzystna.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	.	.	.	-	-	1 894
II	.	.	.	-	-	41
III	.	.	.	-	-	-
IV	43 300	38 600	39 100	-	-	-
V	30 000	29 100	32 400	-	-	-
VI	25 100	24 900	29 400	-	-	-
VII	29 400	25 800	21 900	-	-	-
VIII	76 700	44 500	36 700	4 285	806	-
IX	311 000	238 900	159 600	36 496	27 538	12 631
X	336 600	319 600	326 900	38 832	41 608	37 510
XI	178 100	144 600	133 700	34 780	20 373	17 714
XII	34 100	49 900	45 400	1035	5 092	1 999
RAZEM	1 104 000 ^b	855 900 ^c	724 200 ^d	115 428	95 417	71 789

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII 2004, ^c okres VII-XII 2005,

^d okres VII-XII 2006

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 680	86	53 390	8 431	101 594	18 430	7 981
2006 I	2	0	74	3 173	12	4 318	411	7 491	1 190	739
2006 II	2	0	996	2 926	1	4 092	528	6 644	1 611	1 053
2006 III	2	80	2 196	4 876	7	4 095	501	9 317	2 065	872
2006 IV	66	616	1 539	5 147	0	3 564	570	7 860	1 885	678
2006 V	303	340	2 443	5 800	12	4 083	535	8 422	1 883	664
2006 VI	345	0	232	4 599	1	4 193	751	9 803	1 734	666
2006 VII	26	0	1 379	2 957	13	6 193	874	9 625	1 361	439
2006 VIII	3	0	181	2 229	7	5 131	665	9 578	1 489	573
2006 IX	2	0	15	1 988	10	4 282	817	7 559	1 386	520
2006 X	2	0	1 091	4 862	4	4 867	1 044	7 160	1 396	703
2006 XI	3	0	220	4 346	1	4 168	940	8 914	1 263	525
2006 XII	1	373	276	2 776	16	4 405	796	9 222	1 168	546
2007 I	1	40	103	2 012	22	2 752	640	7 164	1 301	641
2007 II	6	0	47	1 917	12	2 907	785	7 055	929	628

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	44 956	17 364	49 054	18 716	39 349	119 126	83 745	36 896	3 886	4646
I	1 366	0	3 430	668	3 475	4 873	6 328	1 795	140	532
2006 II	1 992	521	6 542	1 439	2 339	5 958	6 242	1 804	149	413
III	3 424	2 886	8 371	1 587	4 622	8 822	6 206	2 607	290	453
IV	5 793	7 984	8 438	686	2 817	7 039	6 310	2 282	241	506
V	22 668	3 287	10 786	956	3 935	13 000	6 882	3 804	328	325
VI	7 663	221	4 864	601	3 415	9 686	6 700	4 350	434	349
2006 VII	15	0	504	987	3 559	10 521	6 552	3 053	649	292
VIII	114	0	3 650	3 385	2 747	8 743	7 656	4 558	484	320
IX	105	1 678	853	3 372	2 384	11 408	7 446	3 588	325	347
X	237	90	386	1 847	3 219	12 260	8 155	3 532	279	473
XI	541	427	618	1 498	3 225	13 829	7 878	2 522	231	357
XII	1 037	269	611	1 689	3 612	12 987	7 389	3 000	337	281
2007 I	1 450	316	2 716	488	4 968	8 716	5 556	3 678	247	450
II	1 164	1 347	2 165	836	4 308	10 436	6 140	2 869	84	413

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	III	I	II	III	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2006	2007	2007	2007	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	.	.	.	.	.	.
	Targowiskowa	75,5	102,7	120,1	125,0	151,7	104,1
	Detaliczna (zł/kg)	1,04	1,41	1,58	1,68	161,5	106,3
	Importowa	70,7	109,7	118,1	.	167,0	107,7
	Eksportowa	37,7	95,8	117,0	.	310,3	122,1
Relacje cen	Skup / targowisko	.	.	.	.	-	-
	Targowisko / detal	0,79	0,73	0,76	0,73	-	-
	Skup / detal	.	.	.	.	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	146,2	146,6	147,3	147,0	100,5	99,7
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,51	2,54	2,63	2,75	182,1	104,6
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,81	3,39	3,76	4,01	142,7	106,6
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,98	8,50	8,74	8,88	110,6	102,8
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	32,40	32,00	31,50	31,10	94,0	98,4
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,42	6,78	6,90	7,00	108,8	101,8
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,12	7,44	7,46	7,52	106,3	100,3

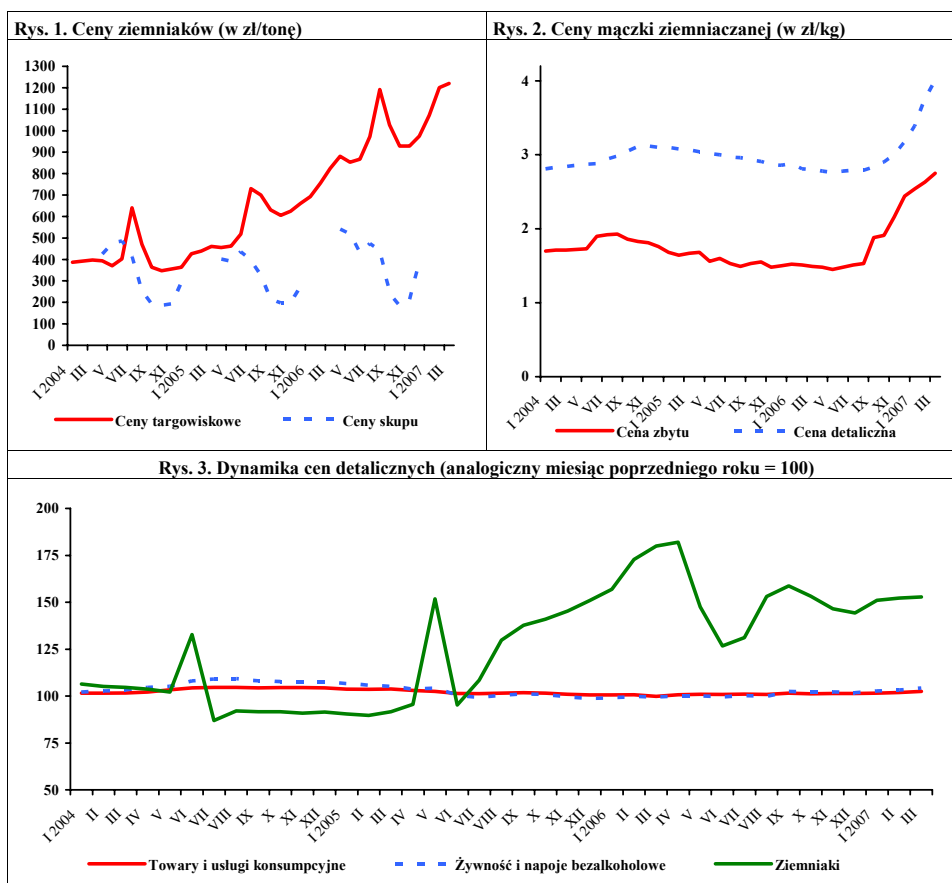
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		marzec	styczeń	luty	marzec	wsk. zmian cen	
		2006	2007	2007	2007	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	92,5	127,8	138,1	144,8	156,5	104,9
2	Kujawsko-pomorskie	97,1	124,6	138,0	143,7	148,0	104,1
3	Lubelskie	72,9	78,2	90,5	90,7	124,4	100,1
4	Lubuskie	70,2	119,6	135,0	146,7	208,9	108,6
5	Łódzkie	86,7	106,0	129,7	133,1	153,4	102,6
6	Małopolskie	72,4	97,2	106,5	113,9	157,3	107,0
7	Mazowieckie	88,8	104,6	114,1	120,5	135,7	105,6
8	Opolskie	87,5	115,0	133,8	147,1	168,1	110,0
9	Podkarpackie	83,8	99,0	108,5	109,4	130,7	100,9
10	Podlaskie	70,4	86,1	102,7	112,5	159,7	109,5
11	Pomorskie	77,0	125,0	135,7	145,8	189,5	107,5
12	Śląskie	85,8	116,3	125,6	136,8	159,5	109,0
13	Świętokrzyskie	69,7	93,4	96,7	97,8	140,3	101,2
14	Warmińsko-mazurskie	81,2	97,8	98,0	107,7	132,6	109,8
15	Wielkopolskie	90,4	116,9	134,9	142,6	157,8	105,7
16	Zachodniopomorskie	74,7	119,3	136,2	145,9	195,4	107,1
maksimum		97,1	127,8	138,1	147,1	x	
minimum		69,7	78,2	90,5	90,7		
różnica w %		39,2	63,4	52,5	62,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W lutym 2007 r. w porównaniu z lutym roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze zmniejszyły produkcję większości przetworów warzywnych. Produkcja mrożonych warzyw spadła o 10%, a konserw i gotowych dań mrożonych o 5%. Wzrosła jedynie produkcja jednogatunkowych soków warzywnych pozostałych (o 25%).

W lutym 2007 r. wyeksportowano 22,1 tys. ton warzyw świeżych o wartości 8,2 mln EUR, co oznacza spadek ilości w stosunku do lutego 2006 r. o 33%, i wzrost wartości o 8%. Sprzedaż cebuli zmniejszyła się o 63%, a marchwi o 53%. Eksport pomidorów zwiększył się trzykrotnie, kalafiorów dwukrotnie, kapusty o 21%, a ogórków o 11%. W lutym br. sprzedano 35,0 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 19,5 mln EUR. Rozmiary eksportu przetworów spadły w stosunku do stycznia 2006 r. o 13%, a jego wartość o 10%. Na zmniejszenie wolumenu eksportu przetworów warzywnych wpłynęła niższa sprzedaż suszy (o 66%), mrożonek (o 14%) i marynat (o 8%). Natomiast o 6% zwiększył się eksport konserw warzywnych.

Import warzyw świeżych w lutym 2007 r. wyniósł 22,3 tys. ton, a jego wartość 19,5 mln EUR. W porównaniu z lutym 2006 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 2%, a jego wartość o 5%. Na spadek importu warzyw wpłynął niższy zakup kapusty (o 83%), czosnku (o 62%), marchwi (o 60%), papryki (o 28%), pomidorów (o 19%) i ogórków (o 15%). Natomiast czterokrotnie więcej zakupiono cebuli. Import przetworów warzywnych wyniósł 10,9 tys. ton, a jego wartość 10,3 mln EUR. Oznacza to wzrost w porównaniu z lutym 2006 r. odpowiednio o 32 i 56%. Spośród przetworów o 83% zwiększył się zakup koncentratu pomidorowego, o 55% suszy, o 26% marynat, o 19% mrożonek i o 17% konserw.

W marcu 2007 r. w porównaniu z lutym najbardziej wzrosła cena detaliczna papryki (o 7%). W mniejszym stopniu zdrożała cebula i selery. Ceny detaliczne kalafiorów obniżyły się o 4%. Natomiast na podobnym poziomie utrzymały się ceny detalicz-

ne kapusty białej, marchwi, buraków, porów i pieczarek. Stabilne pozostały ceny detaliczne wszystkich przetworów warzywnych. Nie zmieniły się też ceny zbytu przetworów warzywnych (oprócz mrożonych mieszanek warzywnych, które staniały). W stosunku do marca 2006 r. ceny detaliczne większości warzyw świeżych obniżyły się, a najbardziej: kapusty białej (o 39%), porów (o 25%) i kalafiorów (o 15%). Natomiast o 68% droższa była cebula i o 29% papryka. Spośród przetworów warzywnych wzrosły ceny detaliczne: mrożonej fasoli szparagowej (o 23%), mrożonych mieszanek warzywnych i mrożonych kalafiorów (o 12%) oraz mrożonego szpinaku i soków wielowarzywnych. W tym czasie wzrosły ceny zbytu: mrożonej fasoli szparagowej (o 10%), keczupu (o 7%), mrożonych mieszanek warzywnych, mrożonych kalafiorów i koncentratu pomidorowego. Niższe były ceny zbytu ogórków konserwowych.

W kwietniu 2007 r. w porównaniu z marcem wzrosły ceny skupu większości warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia (notowania cen skupu w spółdzielniach ogrodniczych): kapusty białej (o 42%), cebuli (o 31%), marchwi i pomidorów szklarniowych. Spośród warzyw przeznaczonych do przetwórstwa zdrożała kapusta biała i cebula obierana, a z warzyw przeznaczonych na eksport: kapusta biała (o 84%), czerwona (o 71%), pekińska (o 53%), selery, pietruszka i cebula. Natomiast skierowane na eksport buraki ćwikłowe staniały o 18%. Wzrosły ceny hurtowe większości warzyw: cebuli, kapusty białej, marchwi, i buraków ćwikłowych. Obniżyła się cena hurtowa pomidorów spod osłon (o 33%) i ogórków (o 23%). W stosunku do kwietnia 2006 r. potaniały w skupie niemal wszystkie warzywa, a szczególnie kapusta biała i buraki ćwikłowe (buraki kierowane na eksport staniały o 52%). Wzrosła tylko cena skupu cebuli i pomidorów. Wyższe były ceny hurtowe: cebuli (o 173%), kapusty białej (o 80%), pomidorów (o 34%) i ogórków (o 13%). Natomiast o 19% obniżyła się cena hurtowa marchwi i o 13% buraków ćwikłowych.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2006 II	0,55	0,96	0,66	0,69	0,61	-	-	-	-	-	4,11
III	0,58	0,99	0,68	0,77	0,67	-	-	-	4,72	-	4,30
IV	0,60	1,04	0,69	0,82	0,73	-	-	-	6,41	-	4,35
V	0,69	1,07	0,63	1,06	0,82	-	-	-	5,34	-	3,95
VI	0,92	1,27	0,68	1,09	0,90	-	-	-	3,21	-	4,14
VII	1,58	1,76	1,50	1,53	0,78	1,22	0,90	-	2,69	-	4,88
VIII	1,14	1,79	0,40	1,23	0,66	1,15	0,81	-	1,66	2,20	5,33
IX	0,94	1,57	0,34	0,74	0,58	0,95	0,70	1,07	1,65	1,91	5,26
X	0,82	1,38	0,29	0,59	0,45	-	-	0,50	1,99	-	4,29
XI	0,90	1,35	0,29	0,57	0,50	-	-	-	2,82	-	4,32
XII	0,93	1,39	0,26	0,58	0,48	-	-	-	4,07	-	4,68
2006 I-XII	0,85	1,29	0,58	0,85	0,64	1,11	0,80	0,79	3,58	2,06	4,50
2007 I	0,94	1,46	0,27	0,61	0,50	-	-	-	5,17	-	4,46
II	1,04	1,56	0,30	0,67	0,51	-	-	-	-	-	4,38
III	1,12	1,65	0,33	0,71	0,54	-	-	-	7,06	-	4,28
IV	1,47	1,81	0,47	0,75	0,54	-	-	-	7,69	-	4,25
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2007</u> III 2007	131	110	142	106	100	x	x	x	109	x	99
<u>IV 2007</u> IV 2006	245	174	68	91	74	x	x	x	120	x	98

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2006 II	0,61	0,58	0,55	0,35	1,25	-	-	-	-	-	-
III	0,65	0,73	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,68	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,76	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	0,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,90	-	-	-	-	0,78	-	-	1,04	-	-
VIII	1,12	0,30	-	-	-	0,95	1,44	0,98	1,03	0,50	0,24
IX	1,16	0,29	0,23	0,25	-	0,96	1,29	1,01	0,90	0,47	0,23
X	1,20	0,25	0,24	0,24	-	0,83	1,34	0,80	-	0,46	0,22
XI	1,42	0,25	0,23	0,22	0,65	-	1,39	0,90	-	-	-
XII	1,45	0,25	0,24	0,23	0,73	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,95	0,48	0,36	0,26	0,86	0,88	1,37	0,92	0,99	0,48	0,23
2007 I	1,43	0,28	0,34	0,25	0,98	-	-	-	-	-	-
II	1,43	0,33	0,46	0,26	1,13	-	-	-	-	-	-
III	1,46	0,33	0,43	0,27	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	1,59	0,39	-	0,27	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2007</u> III 2007	109	118	x	100	x	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2007</u> IV 2006	234	53	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2006 I	-	-	0,76	0,55	0,70	-	0,53	1,10	1,02	0,30	1,68	0,43	-
II	-	-	0,97	0,72	0,90	-	0,72	1,73	1,30	0,40	2,20	0,45	-
III	-	-	0,87	0,67	0,90	-	0,83	2,05	1,43	0,46	-	0,47	-
IV	-	-	0,86	0,61	-	-	0,88	2,00	1,93	0,49	-	0,48	-
V	5,50	-	1,42	0,59	-	-	0,94	2,50	3,00	0,56	-	0,60	-
VI	2,90	-	0,83	0,47	0,80	-	1,10	3,00	3,25	0,66	-	1,25	-
VII	2,98	0,95	0,92	0,36	0,80	-	1,40	-	-	1,11	-	0,63	-
VIII	2,01	0,80	1,53	0,40	0,70	3,08	1,00	-	3,25	0,91	1,40	0,57	-
IX	2,53	0,75	1,25	0,34	0,65	2,53	0,79	-	1,01	0,88	-	0,40	-
X	2,64	1,60	0,72	0,26	0,49	2,20	0,80	2,20	0,83	0,69	1,00	0,40	-
XI	2,80	-	0,63	0,24	0,43	-	0,62	1,65	0,75	0,74	1,00	0,36	-
XII	-	-	0,61	0,24	0,40	-	0,60	1,50	0,74	0,79	1,00	0,41	-
2006 I-XII	3,05	1,03	0,95	0,45	0,68	2,60	0,85	1,97	1,68	0,67	1,38	0,54	-
2007 I	-	-	0,70	0,24	0,45	-	0,57	1,64	0,79	0,83	1,00	0,37	-
II	-	-	1,02	0,25	0,54	-	0,60	1,70	0,98	0,84	1,00	0,31	-
III	-	-	1,57	0,25	0,69	-	-	1,33	1,20	0,84	-	0,28	-
IV	-	-	2,40	0,46	1,18	-	-	1,40	1,30	0,88	-	0,23	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	x	x	153	184	171	x	x	105	108	105	x	82	x
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	x	x	279	75	x	x	x	70	67	180	x	48	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
XII	2 206	1 238	32 719	4 375	1 362	3 744
2005 I-XII	33 595	13 215	413 560	76 538	14 430	57 777
2006 I	2 139	707	34 676	3 116	1 291	2 018
II	2 411	1 002	31 559	3 692	1 340	2 497
III	3 232	1 391	36 214	4 361	1 397	3 464
IV	3 292	1 111	25 062	3 526	1 215	2 075
V	2 232	1 017	20 071	3 061	1 072	1 837
VI	2 414	648	20 236	4 221	871	2 172
VII	2 727	258	20 451	10 320	642	8 353
VIII	2 890	571	25 791	12 150	853	12 760
IX	3 331	898	57 993	12 202	1 333	8 031
X	2 561	1 080	71 581	6 593	1 605	6 089
XI	2 226	840	52 278	5 611	1 540	4 566
XII	2 152	933	32 767	3 384	1 343	3 325
2006 I-XII	32 607	10 456	428 679	72 237	15 502	57 187
2007 I	3 306	668	37 035	5 341	1 626	3 285
II	3 335	838	33 376	5 075	1 543	3 331
Wskaźnik zmian w %						
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	101	125	90	95	95	101

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												2007		II 2007 II 2006 (%)
	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II										
Warzywa ogółem	25839	463277	30210	33181	37908	31239	36057	28253	30748	31029	33519	35116	26403	22876	376540	26095	22083	67									
Cebula	14226	158740	19307	18329	18301	14923	16429	10135	6338	6129	7808	7965	10146	7541	143350	8345	6817	37									
Kapusta	3724	97036	2778	4480	6602	6147	6745	2410	1687	1413	2311	5439	3504	4724	48239	5117	5433	121									
Marchew	728	22014	645	1546	1855	1624	2277	1800	454	266	266	340	854	508	12434	898	730	47									
Ogórki	67	29806	66	104	57	263	802	2163	5812	7665	4212	566	220	215	22246	409	115	111									
Pomidory	179	63554	314	297	164	914	3409	6161	10327	10523	11101	9115	2080	1320	55724	946	1017	342									
Kalafior	169	14552	170	106	149	116	147	2154	2848	1636	2581	3848	973	111	14839	174	198	787									
Przetwory ogółem	38665	430657	38526	40075	48941	33787	30414	28715	21020	21666	34253	43494	41120	34053	416063	38194	35030	87									
Susze	862	14093	1530	1472	1837	1441	1385	1256	1143	1160	1447	1856	1840	971	17337	856	501	34									
Marynaty	3089	31151	2180	2365	3509	2460	2383	1967	1874	2177	2779	3450	3320	2261	30726	2140	2167	92									
Konserwy	3988	35245	2931	3500	3763	2784	2465	1873	1060	1742	2973	3967	3986	3877	34922	3668	3711	106									
-kapusta kwasz.	1199	12170	782	973	1109	834	904	527	375	628	1142	1109	1466	1766	11543	1788	1848	190									
Mrożonki	28567	327375	29711	30404	37042	24622	22167	21117	15214	14437	24923	21441	28669	24482	304229	29078	26235	86									
Pieczarki i ich przetwory	11217	133923	12514	11425	13077	10735	10392	9394	7827	7845	9447	11626	12540	14211	131033	14390	12471	109									
Warzywa ogółem	6563	131836	7073	7593	8809	7885	12882	13646	16262	16543	17968	16939	10724	11642	147967	9600	8199	108									
Cebula	3223	29822	3739	3600	3667	3084	3465	2995	2336	2630	3708	4202	4682	3840	41948	4241	3524	98									
Kapusta	462	9661	527	732	1104	934	1141	527	310	254	333	619	562	673	7716	624	680	93									
Marchew	154	3458	135	237	311	246	351	329	190	131	110	136	144	2003	4323	157	148	62									
Ogórki	51	11508	35	45	48	207	516	984	1981	2512	1453	363	185	227	8554	246	51	113									
Pomidory	93	44378	124	185	92	1058	4001	5807	8686	7958	8324	6502	1525	1179	45442	680	715	386									
Kalafior	90	4335	114	60	89	65	108	662	848	730	1061	1049	413	94	5295	97	110	783									
Przetwory ogółem	20067	212840	21402	21724	27024	19950	18034	16356	11925	13887	21941	27176	25848	22177	247443	23225	19503	90									
Susze	1952	23092	2638	2191	3028	2423	2195	2111	1855	2017	2580	3239	3218	2343	29837	1977	1133	52									
Marynaty	2059	21486	1685	1765	2620	2062	2042	1618	1549	1655	2205	2873	2711	1911	24695	2015	1814	103									
Konserwy	2094	19105	1829	2172	2614	1956	1655	1584	858	1340	2125	2517	2393	2293	23336	2062	1944	90									
-kapusta kwasz.	424	3713	344	456	520	399	404	272	196	234	410	423	492	590	4739	508	510	112									
Mrożonki	12326	133496	13444	13546	16600	11626	10618	9180	6506	7053	13278	16427	15624	13720	147621	15183	12742	94									
Pieczarki i ich przetwory	15177	166481	17098	15426	17928	16174	16892	14705	12308	12780	15099	19599	19306	21494	198809	21211	17969	116									

Źródło: Opracowanie IE:RiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od I.I.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												2007		II 2007 II 2006 (%)
	2005											2006											2007				
	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II										
Warzywa ogółem	23313	179112	24538	25906	34673	27353	21568	20432	10077	5595	8235	9803	20426	30511	239117	32074	25347	98									
Cebula	2313	19094	1215	1770	2368	2030	3862	8285	3699	2596	6031	5903	6362	8524	52647	8470	7126	403									
Kapusta	77	2276	81	258	354	675	431	26	11	2	0	2	0	8	1848	17	45	17									
Marchew	1067	20373	3326	3754	5050	4160	5697	5677	2966	1580	185	602	91	639	33727	924	1517	40									
Ogórki	3112	16328	3138	2427	2413	2102	355	123	22	34	43	1151	3163	2948	17919	4526	2064	85									
Pomidory	9308	58210	8735	9191	11323	7318	4864	3290	1573	552	178	358	655	10574	64503	9977	7453	81									
Papryka	2815	20480	2528	2470	3766	2396	2019	1679	962	82	874	376	1998	2880	2203	2299	1773	72									
Czosnek	748	7727	455	668	458	703	353	452	441	407	476	363	403	847	6028	734	256	38									
Przetwory ogółem	8927	108525	8357	8282	12269	9666	7557	7579	7137	9410	10173	10842	11778	9128	112178	11420	10907	132									
Mrożonki	1793	20879	2200	2458	3550	2510	2096	1720	1510	2776	3264	2343	2559	2414	29400	2791	2915	119									
Susze	675	8873	834	660	975	1100	1102	824	506	547	605	563	811	621	9149	1680	1021	155									
Marynaty	978	8375	761	692	734	642	523	572	520	525	710	1098	944	798	8519	832	875	126									
Konserwy	2515	26622	1841	1887	2778	2390	1075	1242	1334	2212	2232	3263	2310	2269	24833	1302	2210	117									
<i>-kukurydza konserv.</i>	290	12303	781	948	1568	1759	471	629	722	1605	1538	2104	1531	1389	15044	672	1591	168									
Koncentrat pomid.	2035	33766	1988	1580	3032	2004	1719	2481	2484	2490	2186	2406	3901	1954	28224	3559	2890	183									
Warzywa ogółem	16729	133089	19952	20443	26833	22958	15985	9337	4773	2242	2382	4141	13937	24602	167586	28360	19468	95									
Cebula	172	1732	163	277	647	260	301	996	473	477	986	1162	1378	1620	8740	1533	1409	509									
Kapusta	11	670	15	57	137	299	183	9	2	1	0	2	1	7	714	12	20	35									
Marchew	263	5219	747	985	1484	1312	1805	1713	759	607	70	118	57	222	9881	256	426	43									
Ogórki	2601	13175	3933	3136	1411	939	252	53	39	46	64	786	2728	3245	16633	4815	2939	94									
Pomidory	7151	56550	6738	7447	11076	8240	5579	2370	1410	353	210	499	509	11330	60346	12745	7557	101									
Papryka	3124	24807	3088	3239	4349	3746	3863	2467	1129	111	358	320	2042	3377	28088	3542	2990	92									
Czosnek	738	6554	685	804	645	1044	558	835	551	371	417	462	660	901	7928	826	456	57									
Przetwory ogółem	7147	84264	7330	6627	9906	8145	6671	6354	5880	7101	8497	9325	9526	8292	93654	10444	10343	156									
Mrożonki	1294	15325	1730	1637	2381	1987	1589	1244	1098	1686	2201	1703	1962	1915	20834	2891	2320	142									
Susze	901	1316	1138	985	1551	1673	1425	1132	761	873	1235	1072	1385	1105	14333	2227	1738	176									
Marynaty	730	5566	532	495	564	540	481	520	438	399	660	911	723	645	6909	717	709	143									
Konserwy	2453	24940	2076	1817	2799	2259	1357	1524	1512	2175	2291	3326	2367	2525	26028	1768	3217	177									
<i>-kukurydza konserv.</i>	223	8802	635	698	1247	1322	362	461	533	1115	1151	1556	1158	1073	1131	531	1233	177									
Koncentrat pomid.	1112	18500	1245	974	1709	1258	1121	1377	1421	1403	1320	1445	2158	1249	16680	1929	1640	168									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2005 I-XII	0,19	0,10	0,16	0,39	0,70	0,30	1,29	0,67	0,31	0,46
2006 I	0,19	0,19	0,21	0,53	0,40	0,67	1,53	0,72	0,44	0,47
II	0,20	0,16	0,15	0,43	0,62	0,57	1,51	0,70	0,47	0,47
III	0,20	0,17	0,17	0,83	0,56	0,59	1,50	0,68	0,47	0,46
IV	0,21	0,15	0,15	0,79	1,16	0,56	1,43	0,93	0,48	0,50
V	0,21	0,17	0,15	0,64	1,17	0,73	1,49	0,92	0,45	0,50
VI	0,30	0,22	0,18	0,45	0,94	0,31	1,45	0,92	0,52	0,46
VII	0,37	0,18	0,42	0,34	0,84	0,30	1,47	1,02	0,52	0,59
VIII	0,43	0,18	0,49	0,33	0,76	0,45	1,58	0,81	0,37	0,53
IX	0,47	0,14	0,41	0,34	0,75	0,41	1,59	0,80	0,36	0,49
X	0,53	0,11	0,40	0,64	0,71	0,27	1,63	0,91	0,38	0,51
XI	0,46	0,16	0,17	0,84	0,73	0,42	1,49	0,90	0,34	0,53
XII	0,51	0,14	3,94	0,72	0,89	0,85	1,47	0,90	0,35	0,50
2006 I-XII	0,29	0,16	0,35	0,38	0,82	0,36	1,51	0,83	0,41	0,49
2007 I	0,51	0,12	0,17	0,60	0,72	0,54	1,44	1,23	0,28	0,46
II	0,52	0,13	0,20	0,44	0,70	0,56	1,37	1,03	0,28	0,43
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2007</u> <u>I 2007</u>	102	108	118	73	97	104	95	84	100	93
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	260	81	133	102	113	98	91	147	60	91

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2005 XII	0,53	0,51	0,68	0,59	-	-	7,77	3,74	-
2005 I-XII	0,53	0,47	0,89	0,59	2,27	1,19	4,52	4,94	1,86
2006 I	0,57	0,61	0,85	0,64	-	-	9,45	5,40	-
II	0,65	0,78	1,03	0,79	-	-	10,81	7,98	-
III	0,74	0,81	1,07	0,78	-	-	4,86	11,83	-
IV	0,67	0,75	1,08	0,76	-	-	3,53	6,99	-
V	0,69	0,69	1,20	0,81	-	-	2,28	5,74	-
VI	0,88	0,71	1,25	1,17	1,86	-	1,31	3,28	2,23
VII	1,13	1,09	1,41	0,94	1,20	-	0,79	2,88	1,59
VIII	1,21	1,37	1,27	0,78	1,16	1,19	1,34	2,07	2,99
IX	1,18	0,92	0,86	0,69	1,19	0,87	1,23	2,06	2,28
X	1,11	0,92	0,81	0,64	3,13	1,02	3,05	2,62	1,40
XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	-
XII	1,19	1,06	0,78	0,67	-	-	6,53	5,58	-
2005 I-XII	0,93	0,89	1,04	0,78	1,71	1,03	4,22	5,02	2,10
2007 I	1,28	1,13	0,78	0,69	-	-	13,38	-	-
II	1,29	1,30	0,80	0,69	-	-	11,13	-	-
III	1,31	1,32	0,81	0,63	-	-	7,11	14,08	-
IV	1,83	1,35	0,87	0,66	-	9,37	5,50	9,37	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	140	102	107	105	x	x	77	67	x
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	273	180	81	87	x	x	113	134	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2006 II	2,79	7,49	2,92	2,87	2,75	5,31	2,35
III	2,81	7,48	2,93	2,90	2,77	5,57	2,29
IV	2,74	7,28	2,93	2,89	2,82	5,79	2,29
V	2,74	7,17	2,90	2,85	2,79	5,91	2,40
VI	2,77	7,17	2,91	2,89	2,78	5,93	2,49
VII	2,74	7,21	2,92	2,90	2,75	5,94	2,50
VIII	2,77	7,06	2,96	2,94	2,77	5,93	2,48
IX	2,79	6,95	3,07	2,99	2,85	5,93	2,44
X	2,78	7,22	3,15	3,01	2,93	5,98	2,42
XI	2,73	7,32	3,16	3,06	3,03	5,96	2,45
XII	2,74	7,43	3,21	3,08	3,06	5,97	2,44
2006 I-XII	2,77	7,29	3,00	2,94	2,83	5,79	2,41
2007 I	2,74	7,60	3,31	3,08	3,08	5,98	2,26
II	2,67	7,72	3,23	2,99	3,11	6,07	2,27
III	2,67	7,74	3,22	2,98	2,89	5,98	2,26
Wskaźnik zmian w %							
<u>III 2007</u> <u>II 2006</u>	100	100	100	100	93	99	100
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	95	103	110	103	104	107	99

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2006 I	1,21	0,95	1,42	1,18	2,89	3,87	8,90	-	-	5,86	6,06
II	1,26	1,13	1,62	1,29	3,26	4,72	9,61	-	-	6,67	5,98
III	1,28	1,22	1,72	1,36	3,41	5,73	10,04	-	-	6,52	5,89
IV	1,31	1,28	1,87	1,41	3,84	6,95	10,23	-	-	6,27	5,98
V	1,39	1,32	2,08	1,48	4,75	7,47	13,13	-	-	5,17	5,73
VI	1,81	1,33	2,36	1,76	5,98	6,66	11,80	-	3,06	3,37	5,75
VII	2,49	1,68 ^a	2,49	2,07	7,37	1,48 ^a	9,77	-	2,02	2,21	6,27
VIII	2,32	2,11 ^a	2,30	1,69	6,70	5,79	5,13	-	1,90	3,95	7,14
IX	2,08	0,98	1,82	1,44	4,66	4,40	3,71	3,21	1,84	3,48	6,65
X	1,90	0,80	1,62	1,34	1,34	4,08	3,39	3,61	2,98	2,37	5,96
XI	1,85	0,75	1,55	1,30	3,20	3,84	5,76	-	-	2,98	5,95
XII	1,92	0,74	1,57	1,29	3,10	3,82	7,31	-	-	4,49	6,15
2006 I-XII	1,74	1,05	1,87	1,47	4,39	4,78	8,23	3,41	2,36	4,45	6,13
2007 I	2,01	0,76	1,59	1,29	3,06	4,08	10,41	-	10,3	5,84	6,11
II	2,09	0,75	1,64	1,29	3,11	4,23	12,11	-	-	5,76	6,05
III	2,15	0,75	1,66	1,29	3,20	4,28	12,96	-	-	5,54	6,02
Wskaźnik zmian w %											
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	103	100	101	100	103	101	107	x	x	96	100
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	168	61	97	95	94	75	129	x	x	85	102

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2006 I	4,30	15,57	6,16	5,16	6,72	5,36	8,60	3,53	5,25	7,80	3,79
II	4,32	15,57	6,18	5,32	6,74	5,40	8,60	3,79	5,23	7,86	3,80
III	4,29	15,57	6,16	5,42	6,72	5,44	8,65	3,52	5,28	7,89	3,82
IV	4,23	15,57	6,22	5,54	6,68	5,44	8,70	3,52	5,18	7,74	3,82
V	4,22	15,57	6,24	5,60	6,68	5,48	8,70	3,52	5,23	7,86	3,82
VI	4,21	15,43	6,26	5,62	6,68	5,46	8,70	3,54	5,28	7,94	3,82
VII	4,24	15,43	6,22	5,66	6,68	5,46	8,70	3,54	5,33	7,94	3,81
VIII	4,23	15,43	6,24	5,64	6,68	5,48	8,70	3,55	5,35	7,97	3,81
IX	4,24	15,43	6,26	5,66	6,66	5,50	8,70	3,55	5,35	8,00	3,80
X	4,28	15,57	6,48	5,70	6,78	5,62	8,70	3,55	5,40	8,06	3,80
XI	4,30	15,57	6,76	5,76	7,00	5,76	8,75	3,57	5,35	8,00	3,80
XII	4,30	15,57	7,06	5,78	7,18	5,90	8,75	3,57	5,28	7,86	3,79
2006 I-XII	4,26	15,52	6,35	5,57	6,77	5,53	8,69	3,56	5,29	7,91	3,81
2007 I	4,29	15,57	7,22	5,76	7,28	6,00	8,80	3,59	5,33	7,91	3,99
II	4,27	15,57	7,44	5,80	7,42	6,02	8,85	3,59	5,38	7,94	3,98
III	4,26	15,71	7,58	5,80	7,52	6,10	8,85	3,61	5,33	7,97	4,00
Wskaźnik zmian w %											
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	100	101	102	100	101	101	100	101	99	100	101
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	99	101	123	107	112	112	102	103	101	101	105

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

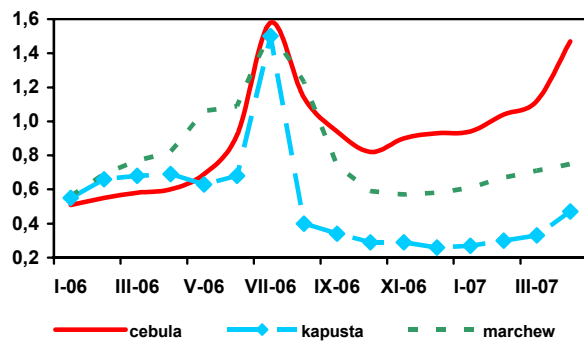
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafory	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2005 X	55	72	28	25	-	-	55	35	67	61	71	70	79
XI	52	73	27	25	-	-	53	33	66	61	60	71	70
XII	48	75	35	27	-	-	57	30	61	56	40	65	55
2006 I	46	74	37	28	-	-	57	35	60	56	39	66	83
II	48	68	42	25	-	-	58	37	62	54	44	63	107
III	46	65	44	25	-	-	50	36	59	51	54	66	117
IV	-	59	58	26	-	-	37	38	58	51	54	70	116
V	44	58	65	25	-	-	35	-	-	52	97	95	110
VI	46	61	66	28	-	-	46	-	-	72	107	97	119
VII	45	64	63	29	44	55	64	-	-	75	89	-	62
VIII	52	67	58	28	48	48	73	-	-	77	92	85	66
IX	54	69	31	26	-	-	69	32	-	65	58	67	83
X	52	75	29	28	-	-	62	30	71	63	64	77	68
XI	53	74	30	26	-	-	58	27	66	63	45	80	43
XII	50	75	32	28	-	-	55	34	63	62	68	77	-
2007 I	48	72	35	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	47	68	45	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	47	61	61	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-

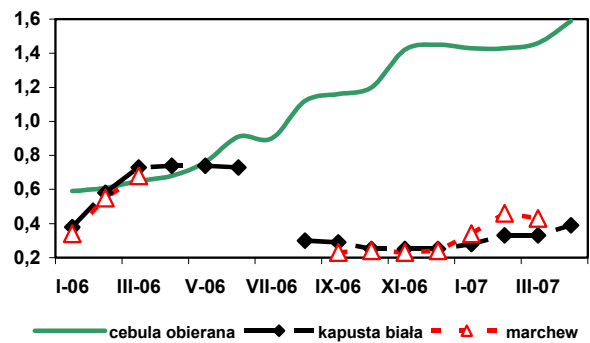
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

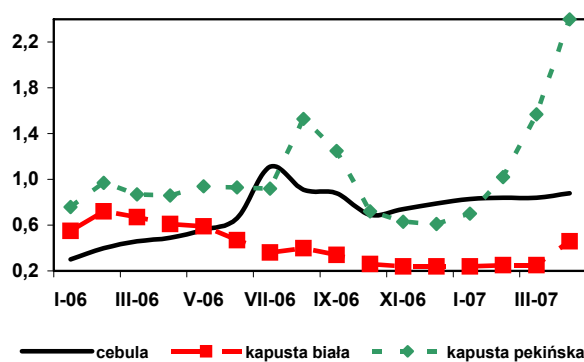
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

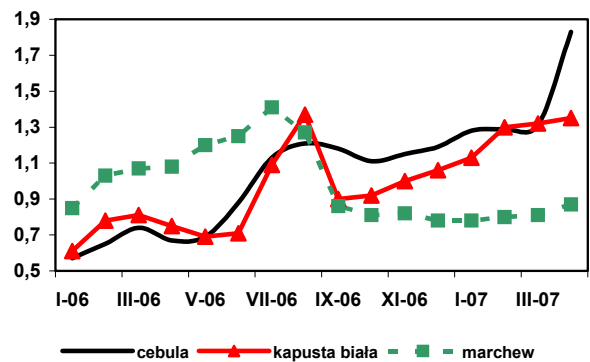
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

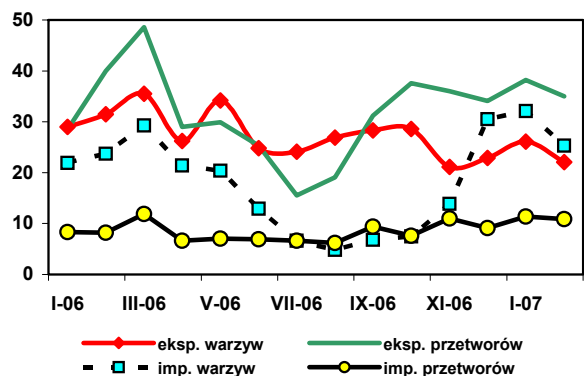
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

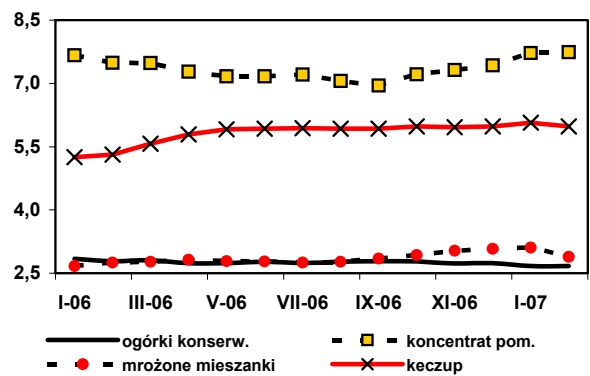
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

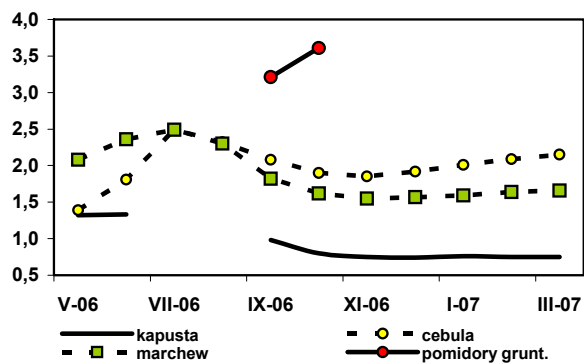
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

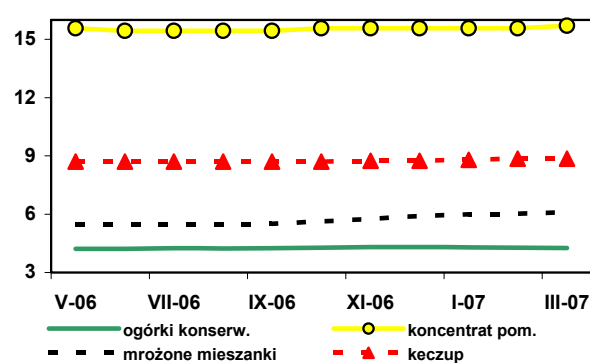
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W lutym 2007 r. łączna produkcja soków pitnych była wyższa w porównaniu z lutym roku poprzedniego o 3,5% i wynosiła 39 tys. ton. Obniżyła się produkcja soków jabłkowych i wytwarzanych z owoców cytrusowych, a zwiększyła się soków mieszanych. Wyższa była też produkcja soków zagęszczonych (przed wszystkim koncentratu soku jabłkowego) oraz owoców mrożonych. Niższa była produkcja dżemów.

Eksport świeżych owoców wyniósł 85,8 tys. ton i przekraczał poziom z lutego 2006 r. o 36%. O wzroście sprzedaży zdecydował wyższy eksport jabłek. Większy był również wolumen eksportu większości owoców przetworzonych, a najbardziej zwiększyła się sprzedaż zagęszczonego soku jabłkowego. Z powodu spadku średnich cen transakcyjnych (z 0,26 do 0,25 EUR/kg), wpływy z eksportu owoców świeżych zwiększyły się o 6 p. p. mniej niż jego rozmiary. Średnie ceny przetworów zwiększyły się z 0,98 do 1 EUR/kg, stąd wartość ich sprzedaży wzrosła bardziej niż rozmiary eksportu (odpowiednio o 6 i 3%). Najbardziej zwiększyła się wartość eksportu owoców mrożonych (głównie mrożonych truskawek).

W lutym rozmiary importu owoców świeżych, głównie w wyniku spadku przywozu bananów i owoców cytrusowych, obniżyły się o 11% do 69,2 tys. ton. Import przetworów owocowych wzrósł o 5% do 17,2 tys. ton, a zdecydowała o tym zwiększenie przywozu owoców południowych w puszkach (głównie ananasów) oraz przetworów z orzechów. Przy niewielkich zmianach cen importowych wartość przywozu owoców świeżych obniżyła się proporcjonalnie do spadku jego wolumenu. W wyniku podrożenia w imporcie większości przetworów (najbardziej wzrosły ceny zagęszczonych soków owocowych) łączna wartość ich przywozu zwiększyła się aż o 24% do 22,5 mln EUR. Najbardziej wzrosła wartość importu przetworów z orzechów. W lutym 2007 r. dodatnie saldo w handlu owocami i ich przetworami wyniosło 2,3 mln EUR, wobec ujemnego na poziomie 6,7 mln EUR w lutym 2006 r.

W marcu wyższe niż w marcu 2006 r. były ceny detaliczne gruszek, pomarańcz i mandarynek, a także soku jabłkowego i pomarańczowego oraz mrożonych truskawek i brzoskwiń w puszkach. Potaniały natomiast ananasy w puszkach, sok produkowa-

ny z porzeczek czarnych oraz banany, cytryny i winogrona. Nie zmieniły się ceny detaliczne jabłek i dżemów. W marcu 2007 r. średnie ceny owoców strefy umiarkowanej nie zmieniły się w stosunku do marca roku poprzedniego, owoce południowe potaniały o 1,1%, a przetwory owocowe o 0,8% (średnie ceny żywności wzrosły w tym czasie o 4,3%). W marcu wyższe w porównaniu z marcem 2006 r. były ceny zbytu niemal wszystkich jednogatunkowych soków pitnych, a także dżemów. Najbardziej (o 31%) zwiększyły się ceny zbytu soku pomarańczowego. W marcu 2007 r. marże handlowe na rynku soków i dżemów były niższe, niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego, a najbardziej zmniejszyły się one na rynku soku pomarańczowego.

W kwietniu 2007 r. wzrosły w relacji do kwietnia roku poprzedniego ceny płacone za jabłka przez firmy eksportowe (o 15%). Wyższe były też ceny jabłek deserowych skupowanych przez spółdzielnie ogrodnicze. Nie zmieniły się średnie ceny hurtowe tych owoców. Droższe były jabłka odmiany Szampion, a tańsze odmian: Cortland, Jonagold i Lobo. W wyniku konkurencji zakładów przetwórczych o surowiec i wzrostu cen eksportowych soku zagęszczonego, wyższe o 13% były ceny skupu jabłek kierowanych do przetwórstwa. Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny bananów, winogron i pochodzących głównie z importu gruszek, a wzrosły ceny owoców cytrusowych.

Ceny hurtowe wszystkich owoców (poza winogronami) były w kwietniu 2007 r. wyższe niż w miesiącu poprzednim. Jabłka w handlu hurtowym podrożały o 18%, a w skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze o 9%. Niższe o 6% były natomiast ceny płacone za jabłka przez zakłady przetwórcze (spadek z 0,48 do 0,45 zł/kg).

W marcu 2007 r. ceny hurtowe jabłek w Polsce stanowiły 57% cen w Niemczech, a banany 71%. W marcu roku poprzedniego relacje te wynosiły odpowiednio 55 i 67%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2006 II	1,15	2,54	-	-	-	-	-
III	1,17	2,57	-	-	-	-	-
IV	1,27	2,75	-	-	-	-	-
V	1,71	-	-	-	-	-	-
VI	1,97	-	1,74	-	-	-	-
VII	2,54	-	1,82	2,43	1,99	4,38	-
VIII	1,66	-	-	2,06	2,85	2,57	2,05
IX	1,07	2,04	-	-	-	-	1,00
X	0,99	2,03	-	-	-	-	1,24
XI	0,97	2,52	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,38	-	-	-	-	-
2006 I-XII	1,37	2,41	1,77^a	2,22^a	2,42	2,99	1,43^a
2007 I	1,05	2,20	-	-	-	-	-
II	1,04	2,34	-	-	-	-	-
III	1,27	2,45	-	-	-	-	-
IV	1,39	2,73	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	109	111	x	x	x	x	x
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	109	99	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2006 II	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,35	1,71	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,31	2,22	0,55	0,61	2,02	-	1,37	0,70	-
VIII	0,27	-	1,18	0,75	2,20	0,63	1,31	0,99	0,51
IX	0,26	-	-	-	1,99	0,66	-	-	0,48
X	0,29	-	-	-	2,25	0,60	-	-	0,42
XI	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,37	1,99^a	1,02^a	0,63^a	2,16^a	0,64^a	1,36^a	0,90^a	0,47^a
2007 I	0,47	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	94	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	113	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2006 II	0,98	1,15	1,00	1,11	1,00	1,03	1,01	-	-	-	-	-	-
III	1,01	1,50 ^a	1,51	0,95	1,01	1,04	1,02	-	-	-	-	-	-
IV	1,08	1,70 ^a	1,53 ^a	1,05	1,03	1,06	1,11	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,47	1,90	2,11	1,58	1,61	1,60	1,29	-	-	-	-	-	-
VI ^a	2,05	2,21	-	2,05	2,25	2,16	2,11	-	-	3,98	3,13	-	-
VII ^a	2,07	2,20	-	2,38	2,20	2,20	2,20	-	-	3,78	3,46	5,33	-
VIII ^a	1,21	2,20	-	2,20	2,20	2,20	2,20	2,31	-	-	3,17	4,22	1,42
IX	0,76	1,00	-	-	-	-	0,79	1,67	1,57	-	-	-	0,82
X	0,73	1,00	-	-	0,63	0,65	0,71	1,56	1,59	-	-	-	1,33
XI	0,78	1,03	1,04	0,76	0,73	0,73	0,73	1,54	1,45	-	-	-	-
XII	0,81	1,04	1,32	0,86	0,79	0,79	0,77	1,48	1,45	-	-	-	-
2006 I-XII	1,15	1,47	1,33	1,38	1,29	1,30	1,23	1,71	1,51	3,88	3,25	4,78	1,19
2007 I	0,89	1,07	1,70	0,93	0,81	0,83	0,83	1,50	1,40	-	-	-	-
II	1,01	1,20	1,80	0,95	0,89	0,90	0,91	-	-	-	-	-	-
III	1,13	1,40 ^a	1,80 ^a	1,12	1,13	1,12	1,10	-	-	-	-	-	-
IV	1,24	1,33 ^a	1,73 ^a	1,17	1,18	1,16	1,15	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	110	95	96	104	104	104	105	x	x	x	x	x	x
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	115	78	113	111	115	109	104	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2006 I	6 986	12 624	19 880	1 922	10 419	6 475	940
II	6 541	10 201	20 920	2 368	9 279	4 372	932
III	7 383	12 295	26 652	2 548	11 368	4 976	1 007
IV	8 325	11 491	22 920	1 946	9 726	4 362	821
V	8 221	11 632	24 640	1 088	8 832	4 073	951
VI	8 943	10 571	19 138	5 250	51 958	5 205	1 013
VII	7 944	11 408	12 656	10 424	79 972	3 974	2 668
VIII	7 266	9 954	21 770	28 726	80 510	4 485	4 673
IX	6 635	9 116	18 917	45 481	34 790	3 703	1 039
X	10 275	9 486	25 762	49 665	15 422	4 447	997
XI	5 851	9 892	24 329	32 662	15 221	4 774	1 511
XII	7 863	10 900	29 010	10 540	8 995	3 698	1 392
2006 I-XII	92 233	129 570	266 594	192 620	336 492	54 544	17 944
2007 I	7 063	9 502	26 116	4 203	11 179	3 951	1 876
II	5 795	7 339	25 867	2 778	10 995	3 702	1 281
Wskaźniki zmian (%)							
<u>II 2007</u> <u>I 2007</u>	82	77	99	66	98	94	68
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	89	72	124	117	118	85	137

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007		II 2007 II 2006 (%)			
	2005																	
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II		
Owoce świeże	632 867	49 138	68 737	70 624	41 591	42 271	36 655	44 252	34 826	31 929	29 524	50 269	71 876	571 691	92 741	93 373		
Jabłka	426 280	43 048	63 618	60 871	36 042	34 993	11 928	1 893	3 158	14 218	18 867	39 842	58 153	386 630	85 540	85 839		135
Gruszki	6 428	147	162	127	96	103	19	40	174	814	685	499	258	3 126	168	239		148
Truskawki	22 315	124	43	86	370	204	16 344	6 251	331	274	44	-	-	24 071	1	26		60
Śliwki	8 602	-	-	-	-	-	16	103	2 332	5 975	1 672	17	5	10 121	74	14		x
Maliny	16 056	182	39	178	195	165	175	10 143	5 405	3 280	854	99	61	20 776	2	15		39
Wiśnie	1 734	-	-	-	-	-	-	1 213	7 982	40	-	22	-	9 257	196	-		x
Przetwory owocowe	688 712	51 179	46 653	56 975	49 237	50 111	52 635	73 648	69 919	80 025	91 657	75 857	52 645	750 541	58 035	48 213		
Zagęszczony sok jabłkowy	234 819	15 501	11 001	13 353	12 790	12 572	13 195	15 016	14 330	32 929	46 166	35 618	17 458	239 928	18 291	12 218		111
Truskawki w puszkach	5 817	400	639	725	720	733	1 099	802	558	614	624	657	535	8 106	718	570		89
Wiśnie w puszkach	7 769	465	560	789	549	441	365	333	764	525	581	487	529	6 389	545	635		113
Dżemy	20 203	1 849	1 845	2 693	2 377	2 360	1 873	1 839	2 427	3 119	3 354	2 701	2 223	28 660	2 253	1 984		108
Mrożonki	268 410	20 706	19 538	23 400	19 513	19 546	20 747	38 603	32 979	26 998	25 185	21 389	18 017	286 621	21 654	20 017		102
Owoce świeże	226 769	12 796	17 645	20 427	12 461	13 870	19 880	30 426	20 467	14 335	9 818	14 940	19 019	206 084	24 507	22 984		130
Jabłka	91 250	9 836	14 988	15 099	9 675	10 008	3 647	594	1 022	2 999	4 230	9 590	11 601	93 289	20 705	18 887		126
Gruszki	2 790	61	73	40	68	63	14	25	83	355	309	240	119	1 450	59	118		161
Truskawki	12 516	73	25	25	276	303	11 996	5 692	403	539	58	-	1	19 391	1	29		117
Śliwki	3 500	-	2	-	-	-	6	38	820	2 260	765	8	6	3 904	41	13		671
Maliny	10 249	245	49	224	267	162	146	7 955	3 657	2 122	590	100	47	15 564	3	21		43
Wiśnie	1 343	-	-	-	-	-	-	792	3 761	35	-	19	-	4 608	156	-		x
Przetwory owocowe	595 795	49 536	45 707	55 636	52 046	49 933	56 935	77 727	80 857	86 894	92 809	77 448	50 657	776 184	60 899	48 352		106
Zagęszczony sok jabłkowy	197 560	15 992	10 977	13 911	16 196	13 433	14 495	15 184	13 687	33 528	45 002	34 919	16 428	243 754	18 656	11 895		108
Truskawki w puszkach	6 427	486	713	840	808	855	1 176	939	643	687	706	735	637	9 226	906	697		98
Wiśnie w puszkach	7 989	610	668	886	617	530	469	395	701	570	620	530	549	7 144	610	678		101
Dżemy	22 909	1 996	2 224	3 428	3 085	2 936	2 453	2 960	3 069	3 722	3 762	3 374	2 649	35 659	2 812	2 397		108
Mrożonki	213 291	18 852	17 086	21 163	17 796	18 140	19 129	37 543	35 018	26 748	25 477	21 019	17 455	275 427	21 897	19 409		114

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, Ministerstwa Finansów i od 01.01.2006 Centrum Analityczne Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												2007		II 2007 II 2006 (%)	
	1-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	1-XII	I	II												
Owoce świeże	1043 109	89 262	77 952	87 071	70 166	70 385	69 664	102 491	100 390	75 755	74 382	85 009	100 455	1 002 982	93 360	69 160			89									
Banany	240 349	19 129	17 439	22 407	16 756	21 042	16 714	16 517	20 801	18 134	19 395	22 859	20 027	231 220	20 737	12 506			72									
Owoce cytrusowe	368 806	58 480	47 626	44 498	33 843	18 644	12 037	9 145	8 717	11 689	22 368	38 770	60 011	365 827	58 335	44 192			93									
Brzoskwinie i nekt.	78 976	61	50	53	24	2 685	8 742	25 188	20 432	12 819	1 706	56	176	71 994	7	58			117									
Winoogrona	114 033	2 912	3 607	5 572	7 260	8 277	4 415	6 361	19 096	17 516	19 600	14 311	8 670	117 597	4 802	4 092			113									
Arbuzy	99 756	146	195	533	874	7 408	17 457	33 901	22 034	6 782	559	196	294	90 380	102	115			59									
Jabłka	25 316	184	755	889	1 202	2 739	2 859	4 461	1 483	2 883	2 491	767	354	21 067	274	344			46									
Przetwory razem	263 209	19 701	16 401	25 574	21 231	21 684	17 242	20 965	20 603	20 669	22 793	22 077	23 855	252 795	15 738	17 218			105									
Soki zagęszczone	132 177	9 735	7 215	7 908	8 751	9 809	7 662	7 054	6 052	7 079	6 946	6 223	7 721	92 156	4 848	7 325			102									
-sok pomarańczowy	64 739	5 020	3 389	4 042	4 240	4 404	4 548	4 548	3 886	4 268	3 833	3 385	4 089	49 182	2 207	1 883			56									
Mrożonki	23 409	1 442	1 277	2 999	1 431	1 995	962	3 453	6 043	2 676	2 061	1 414	1 753	27 503	1 584	1 077			84									
Susze	11 132	1 171	998	819	371	729	651	689	894	861	1 759	1 893	1 263	12 099	1 314	804			81									
Dżemy	5 940	367	418	771	506	510	751	407	431	509	859	442	591	6 562	580	390			93									
Przetwory puszkow.	89 236	6 848	6 343	12 847	10 082	8 516	7 171	9 314	7 060	9 392	10 858	11 929	12 295	112 657	7 258	7 452			117									
-ananasy	21 697	1 015	1 794	3 543	2 243	1 506	1 558	1 445	1 632	1 629	2 321	2 969	2 867	24 522	1 349	1 939			108									
-brzoskwinie	29 579	2 262	1 702	4 633	3 460	2 826	2 109	1 757	1 803	3 644	3 666	4 859	3 881	36 601	2 043	1 709			100									
Owoce świeże	620 803	55 712	51 860	60 582	51 573	55 132	51 118	61 683	59 410	48 221	53 434	62 912	71 858	683 494	60 539	46 470			90									
Banany	125 315	11 156	11 544	14 012	11 567	13 483	10 923	6 443	9 570	8 480	10 150	13 622	12 611	133 561	13 195	7 503			65									
Owoce cytrusowe	194 592	30 724	25 157	22 877	16 334	9 263	7 105	5 913	5 685	7 808	13 562	22 169	34 216	200 813	30 008	23 328			93									
Brzoskwinie i nekt.	44 241	47	80	105	43	2 349	8 259	19 835	16 546	7 854	1 089	438	700	57 345	12	57			72									
Winoogrona	100 861	3 968	4 460	7 068	9 231	10 629	4 820	7 135	14 343	11 638	14 341	11 706	8 195	107 533	5 919	5 081			114									
Arbuzy	17 197	89	132	344	650	3 370	5 669	8 793	3 605	898	223	375	539	24 687	46	71			54									
Jabłka	6 607	111	385	492	839	2 134	2 088	3 194	533	527	471	371	268	11 411	146	180			47									
Przetwory razem	253 632	21 673	18 192	28 980	21 588	21 936	19 444	25 667	32 397	27 591	28 029	26 183	30 636	302 316	17 498	22 536			124									
Soki zagęszczone	105 629	10 439	7 735	9 386	9 367	9 585	8 997	8 716	7 700	9 035	8 710	8 274	11 187	109 131	6 804	9 293			120									
-sok pomarańczowy	54 236	5 752	4 134	5 284	5 489	5 224	5 405	5 990	4 905	5 342	5 131	4 598	6 517	63 773	3 333	3 015			73									
Mrożonki	29 673	1 322	1 258	3 017	1 650	1 409	898	8 307	14 021	5 880	3 063	1 844	2 392	45 061	1 572	1 446			115									
Susze	16 682	2 271	1 888	1 674	721	1 289	1 002	1 037	1 410	1 508	2 956	3 204	2 146	21 106	2 147	1 464			78									
Dżemy	8 200	594	711	1 096	760	546	983	447	696	757	1 187	809	1 168	9 754	866	571			80									
Przetwory puszkow.	91 589	6 929	6 441	13 533	8 921	8 915	7 459	7 062	8 435	10 163	11 737	11 805	13 352	114 752	5 891	9 575			149									
-ananasy	12 553	633	1 021	1 982	1 224	866	809	737	808	837	1 238	1 562	1 561	13 278	695	1 023			100									
-brzoskwinie	15 736	1 254	983	2 558	1 848	1 590	1 184	955	977	1 655	2 283	3 001	2 447	20 735	1 359	1 015			103									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2006 I	0,23	0,51	0,59	0,57	1,35	-	0,68	1,07	1,22	1,23	1,31
II	0,24	0,50	0,60	0,43	1,27	-	0,68	1,03	1,21	1,14	1,19
III	0,25	0,32	0,29	0,51	1,26	-	0,69	1,02	1,26	1,17	1,12
IV	0,28	0,71	0,75	0,46	1,37	3,50	0,72	1,09	1,58	1,15	1,12
V	0,29	0,62	1,49	0,27	0,98	-	0,84	1,05	1,26	1,19	1,20
VI	0,32	1,36	0,73	0,24	0,83	-	0,88	1,11	1,27	1,07	1,29
VII	0,37	0,65	0,91	0,26	0,79	0,65	0,90	0,85	1,20	1,18	1,19
VIII	0,36	0,48	1,22	0,36	0,69	0,47	0,98	0,79	1,17	1,16	0,92
IX	0,23	0,45	1,98	0,59	0,70	0,86	1,01	0,83	1,10	1,17	1,09
X	0,23	0,46	1,61	0,50	0,74	2,70	1,04	0,77	1,02	1,14	1,07
XI	0,25	0,48	1,24	0,27	1,67	0,88	1,03	0,78	1,03	1,14	1,10
XII	0,21	0,49	1,24	-	1,99	0,50	1,04	0,79	1,10	1,40	1,13
2006 I-XII	0,24	0,46	0,81	0,29	0,75	0,50	0,88	0,89	1,13	1,14	1,12
2007 I	0,24	0,35	1,03	0,48	1,67	0,79	1,05	0,74	1,11	1,26	1,12
II	0,22	0,49	1,13	-	1,38	-	1,03	0,72	1,11	1,22	1,07
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>II 2007</u> <u>I 2006</u>	92	140	110	x	83	x	98	97	100	97	96
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	92	98	188	x	109	x	151	70	92	107	90

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2006 II	1,54	1,10	1,26	1,10	1,52	3,12	-	-	-	-	3,93	3,08	4,01	3,60	10,90
III	1,54	1,11	1,23	1,34	1,50	3,06	-	-	-	-	3,83	2,99	4,01	3,58	8,98
IV	1,75	1,67	1,76	1,98	1,82	3,97	-	-	-	-	3,95	2,66	3,85	3,28	8,59
V	2,22	1,26	2,50	2,01	2,93	4,02	-	-	-	-	4,11	2,88	4,16	3,43	9,44
VI	2,42	2,18	2,30	2,23	2,70	4,55	2,50	-	-	-	3,67	3,04	5,34	3,26	8,58
VII	2,37	-	-	-	-	4,47	4,24	3,42	4,02	3,19	3,00	3,05	5,52	3,61	8,22
VIII	1,92	-	-	-	-	-	6,10	2,02	7,06	2,17	2,85	3,02	5,42	3,66	5,54
IX	2,29	2,05	2,30	2,23	2,75	2,93	6,79	-	-	1,18	2,79	2,89	5,26	3,58	4,32
X	1,36	1,32	1,35	1,38	1,52	3,25	8,27	-	-	2,15	3,01	3,08	4,71	3,77	4,38
XI	1,31	1,29	1,33	1,35	1,49	2,53	10,75	-	-	-	3,24	3,24	3,73	3,64	4,83
XII	1,27	1,31	1,28	1,32	1,48	2,65	-	-	-	-	3,50	3,14	3,56	3,43	5,04
2006 I-XII	1,78	1,46	1,66	1,62	1,90	3,40	6,44	2,72	5,54	2,17	3,47	3,02	4,46	3,54	7,50
2007 I	1,34	1,29	1,30	1,29	1,52	2,98	-	-	-	-	3,62	3,14	3,74	3,34	10,34
II	1,35	1,28	1,31	1,32	1,53	3,00	-	-	-	-	3,65	3,07	3,84	3,16	10,16
III	1,46	1,28	1,38	1,39	1,56	3,14	-	-	-	-	3,71	3,00	4,20	3,28	9,31
IV	1,73	1,29	1,65	1,54	1,98	3,20	-	-	-	-	3,73	3,05	4,40	3,32	8,21
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	118	101	120	111	127	102	x	x	x	x	101	102	105	101	88
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	99	77	94	78	109	81	x	x	x	x	94	115	114	101	96

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2005 I-XII	8,07	7,62	8,08	2,65	1,61	1,84
2006 I	7,30	7,57	6,40	2,89	1,47	1,86
II	7,40	7,47	6,37	2,79	1,29	1,64
III	7,30	7,13	6,50	2,88	1,49	1,69
IV	7,63	7,37	6,47	2,98	1,49	1,77
V	7,57	7,30	6,60	2,86	1,52	1,80
VI	7,60	7,27	6,63	2,93	1,51	1,78
VII	7,60	7,27	7,03	3,13	1,49	1,80
VIII	7,63	7,40	6,90	3,11	1,49	1,87
IX	7,73	7,60	7,17	3,14	1,55	1,94
X	7,33	7,30	7,33	3,12	1,54	1,97
XI	7,50	7,33	7,33	3,11	1,52	2,06
XII	7,60	7,27	7,40	3,13	1,50	2,04
2006 I-XII	7,52	7,36	6,84	3,01	1,49	1,85
2007 I	7,53	7,30	7,23	3,14	1,54	2,12
II	7,47	6,93	7,07	3,13	1,55	2,19
III	7,43	7,23	7,03	3,14	1,54	2,22
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	99	104	99	100	99	101
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	102	101	108	109	103	131

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2006 I	2,13	4,51	-	-	-	-	13,27	5,00	4,69	4,77	4,63
II	2,19	4,65	-	-	-	-	13,31	5,09	4,58	4,63	4,66
III	2,29	4,84	-	-	-	-	11,59	5,01	4,51	4,44	4,90
IV	2,39	5,17	-	-	-	-	10,80	5,05	4,55	4,24	4,99
V	2,75	5,46	-	-	14,18	-	10,64	5,01	4,62	4,27	5,26
VI	3,25	5,89	-	7,24	5,36	-	10,26	4,89	4,67	4,40	5,72
VII	3,83	6,27	6,42	5,69	4,22	10,38	10,43	4,33	4,83	4,53	6,89
VIII	3,31	5,57	3,79	-	-	10,60	7,63	3,98	5,01	4,51	7,07
IX	2,48	4,25	2,49	-	-	10,24	5,75	3,96	5,01	4,44	6,75
X	2,13	4,04	2,87	-	-	-	5,74	3,89	5,08	4,38	6,23
XI	2,07	4,16	-	-	-	-	6,16	4,25	5,09	4,47	4,82
XII	2,08	4,36	-	-	-	-	6,72	4,41	4,76	4,43	4,58
2006 I-XII	2,58	4,93	3,89	6,47	7,92	10,40	9,36	4,57	4,78	4,46	5,54
2007 I	2,13	4,53	-	-	-	-	11,69	4,58	4,63	4,42	4,66
II	2,20	4,74	-	-	-	-	11,98	4,68	4,57	4,40	4,75
III	2,29	5,03	-	-	-	-	11,11	4,68	4,55	4,37	5,02
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	104	106	x	x	x	x	93	100	100	99	106
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	100	104	x	x	x	x	96	93	101	98	102

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2006 I	11,03	4,07	2,81	3,38	8,44	5,68	4,81
II	11,00	4,06	2,84	3,40	8,26	5,66	4,75
III	10,97	4,05	2,83	3,45	8,12	5,62	4,71
IV	11,03	4,05	2,83	3,45	7,96	5,46	4,55
V	11,00	4,07	2,84	3,50	7,88	5,46	4,54
VI	11,00	4,07	2,87	3,50	7,74	5,44	4,54
VII	10,97	4,06	2,88	3,53	7,78	5,36	4,52
VIII	10,97	4,07	2,89	3,55	8,14	5,32	4,51
IX	11,03	4,02	2,90	3,59	8,62	5,32	4,55
X	10,94	4,00	2,90	3,65	9,04	5,24	4,54
XI	10,97	3,98	2,90	3,71	9,40	5,26	4,65
XII	10,97	4,04	2,87	3,53	9,46	5,22	4,62
2006 I-XII	10,99	4,05	2,86	3,52	8,40	5,42	4,61
2007 I	10,97	3,93	2,93	3,76	9,62	5,24	4,73
II	11,03	3,91	2,93	3,81	9,80	5,20	4,76
III	11,00	3,87	2,93	3,83	9,84	5,16	4,78
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	100	99	100	101	100	99	100
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	100	96	104	111	121	92	101

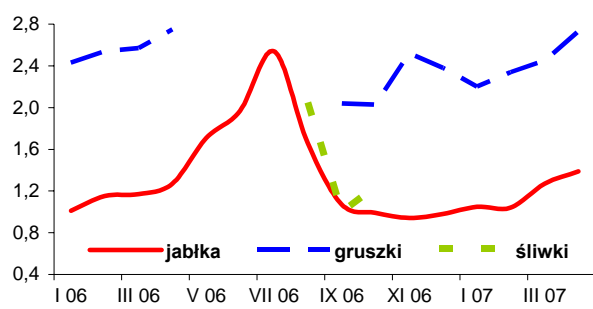
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

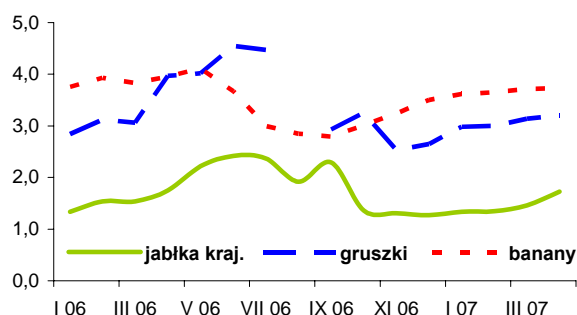
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2005 XII	45	94	-	70	42	67	-	105	134	-
I-XII	54	93	35	66	41	75	63	100	111	62
2005 I	49	96	-	68	45	65	-	108	128	-
2006 II	52	97	-	69	47	68	-	103	122	-
III	55	110	-	67	45	75	-	97	113	-
IV	55	-	-	68	44	76	-	99	116	-
V	56	-	36	66	47	71	83	110	121	-
VI	59	-	34	64	50	75	52	119	122	-
VII	-	54	40	56	56	79	-	105	117	91
VIII	56	-	38	58	46	89	-	102	-	65
IX	55	72	-	69	38	68	-	97	93	40
X	45	77	-	68	39	64	-	96	104	39
XI	46	74	-	72	40	65	-	100	140	-
XII	52	93	-	75	43	71	-	102	118	-
2007 I	52	94	-	65	-	-	-	-	-	-
II	56	99	-	64	-	-	-	-	-	-
III	57	-	-	71	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

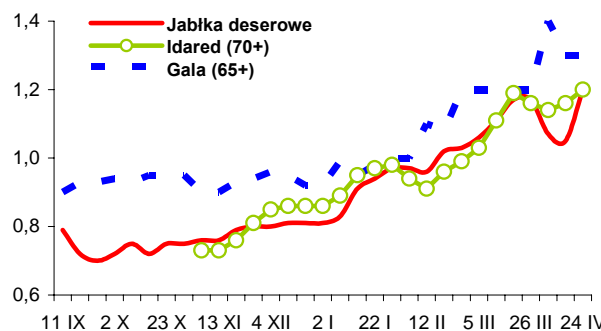
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

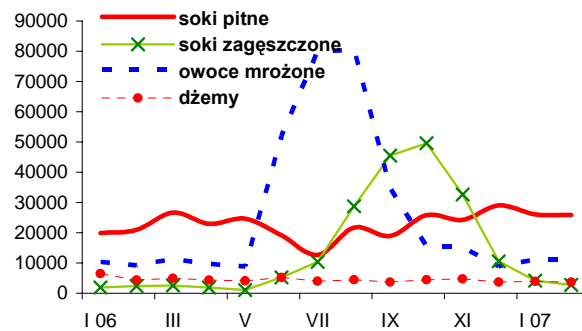
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

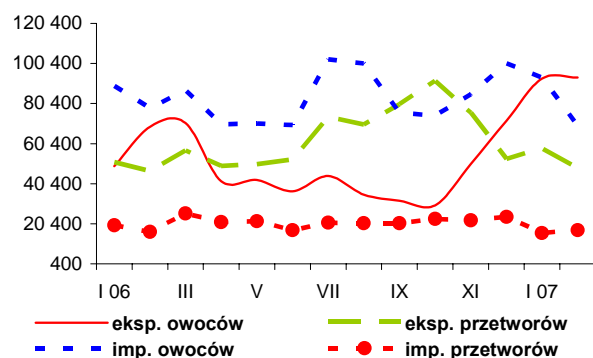
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w IX-XII 2006 r. i w I-III 2007 r. (zł/kg)

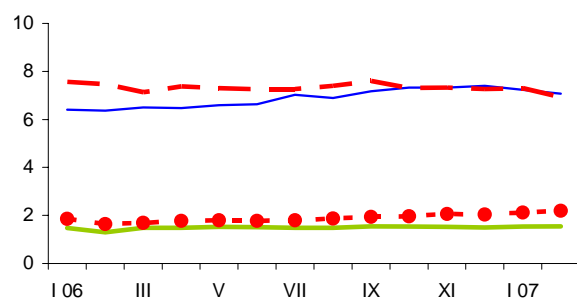
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2006 i w 2007 r. (tony)

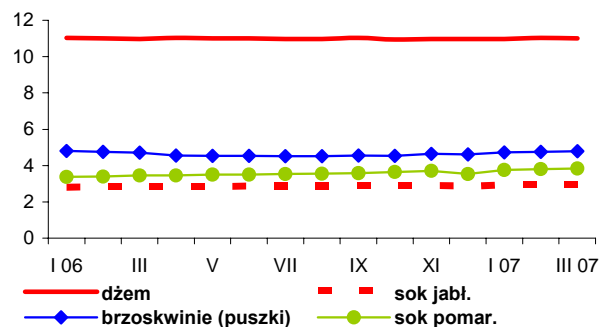
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2006 i 2007 r. (tony)

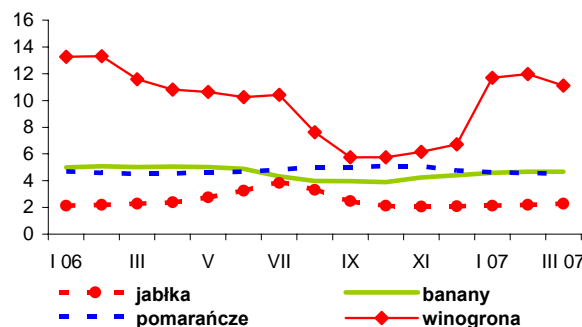
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Rośnie dynamika skupu. Skup mleka w marcu br. wyniósł prawie 675 mln l i był o 7,3% wyższy niż przed rokiem. Przeciętne ceny skupu mleka notowane przez GUS wzrosły w marcu o 0,9% do 98,07 zł/100 l i w porównaniu z marcem roku ubiegłego były o 3,8% wyższe. Ceny skupu mleka o standardowych parametrach (dawna kl. ekstra) w końcu sezonu zimowego wykazywały nieznaczne tendencje wzrostowe ze 103,30 zł/100 kg w lutym do 103,50 zł/100 kg w marcu br. Utrzymywało się zróżnicowanie regionalne: najniższe ceny skupu standardowego surowca mlecznego płacono w makroregionie północnym, tj. obszarze o największej jego podaży oraz w m. zachodnim – 101,50 zł/100 kg. W m. centralnym płacono 100,21 zł/100 kg, a najniższe ceny w m. południowo-wschodnim, zaledwie 96,39 zł/100 kg.

Na krajowym rynku artykułów mleczarskich w pierwszej połowie kwietnia występowały na ogół słabe tendencje wzrostowe cen zbytu większości wyrobów: jogurtu 2% z 292 zł/100 kg na początku miesiąca do 296 zł/100 kg, mleka w proszku pełnego odpowiednio z 970 do 981 zł/100 kg oraz odtłuszczonego z 917 do 945 zł/100 kg. Nieznacznie zdrożały także sery dojrzewające: Edam z 1103 do 1116 zł/100 kg, Gouda z 1109 do 1128 zł/100 kg i twaróg 40% z 750 do 756 zł/100 kg. Staniała śmietana 10-29% z 437 do 427 zł/100 kg oraz masło konfekcjonowane z 976 do 961 zł/100 kg.

W drugiej połowie kwietnia ceny mleka spożywczego 2% utrzymywały się na zbliżonym poziomie ok. 138 zł/100 kg i mleka UHT 2% ok. 177 zł/100 kg. Równocześnie masło w blokach, mleko w proszku pełne i chude nieznacznie staniały. Słaby wzrost cen dotyczył jedynie masła konfekcjonowanego do 978 zł/100 kg oraz serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego do 1071 zł/100 kg.

Utrzymuje się duże regionalne zróżnicowanie cen zbytu. W trzecim tygodniu kwietnia najwyższe ceny mleka spożywczego 2% notowano w m. północnym 148 zł/100 kg oraz mleka UHT 2% 179 zł/100 kg. Na terenie tego makroregionu płacono także najwyższe przeciętne ceny masła konfekcjonowanego 1173

zł/100 kg oraz pełnego mleka w proszku 1018 zł/100 kg. Równocześnie w omawianym okresie kwietnia br. w m. centralnym płacono najwyższe ceny jogurtu – ponad 310 zł/100 kg, śmietany 10-29% ok. 477 zł/100 kg. Najwyższe ceny zbytu masła w blokach 988 zł/100 kg notowano w m. zachodnim.

Przeciętnie w kraju w ciągu kwietnia cena zbytu mleka spożywczego 2% utrzymywała się na stałym poziomie 137-138 zł/100 kg, podobnie mleka UHT 2% ok. 177 zł/100 kg. Ceny masła w blokach wykazywały słabe tendencje wzrostowe z ok. 943 do 965 zł/100 kg. Ceny masła konfekcjonowanego utrzymywały się na stałym poziomie 976-978 zł/100 kg. Ceny mleka w proszku pełnego wynosiły 970-976 zł/100 kg, a odtłuszczonego pozostawały na poziomie ok. 944 zł/100 kg. Ceny sera Edam kształtowały się w wysokości ok. 1104 zł/100 kg, jak również ceny serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego ok. 1071 zł/100 kg oraz twarogu 40% ok. 750 zł/100 kg.

Na Wspólnym Ryнку w trzecim tygodniu kwietnia w porównaniu z pierwszym przeważały tendencje wzrostowe cen wyrobów mleczarskich. Ceny masła w Niemczech wzrosły odpowiednio z 2755 do 2825 EUR/tonę, we Francji z 2590 do 2640 EUR/tonę, w Holandii z 2750 do 2800 EUR/tonę, w Wielkiej Brytanii z 2646 do 2723 EUR/tonę oraz w Polsce z 2457 do 2559 EUR/tonę. Ceny masła utrzymały się na stałym poziomie 2650 EUR/tonę jedynie we Włoszech. Ceny mleka pełnego w proszku wzrosły: w Belgii z 3046 do 3258 EUR/tonę, w Niemczech z 2925 do 3100 EUR/tonę, w Holandii z 2900 do 3020 EUR/tonę, we Francji z 2900 do 3020 EUR/tonę i w Polsce z 2527 do 2601 EUR/tonę. Ceny mleka odtłuszczonego w proszku wykazywały tendencje wzrostowe we wszystkich badanych krajach: w Belgii z 2916 do 3059 EUR/tonę, w Niemczech z 2840 do 3150 EUR/tonę, we Francji z 2830 do 3190 EUR/tonę, w Holandii z 2870 do 3080 EUR/tonę oraz w Polsce z 2389 do 2413 EUR/tonę. Ceny serwatki w proszku utrzymały się w Niemczech na poziomie 1250 EUR/tonę, we Francji zmalały z 1280 do 1250 EUR/tonę, a w Holandii nieznacznie wzrosły z 1270 do 1280 EUR/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2005 I-XII	8 583,8	92,77	.	.
2006 I-XII^a	8 419,3	93,02	.	.
2006 II	563,9	95,46	100,21	66,73
III	628,7	94,48	100,21	68,21
IV	667,1	93,87	98,70	64,87
V	772,4	91,56	97,05	64,14
VI	779,9	90,95	96,44	61,61
VII	784,1	89,94	95,77	61,05
VIII	765,1	90,26	96,00	62,97
IX	734,0	91,18	97,58	64,50
X	709,4	93,06	99,47	66,58
XI	620,6	94,60	102,05	68,95
XII	635,3	98,35	102,24	70,33
2007 I	636,0	96,37	102,64	-
II	593,4	97,19	103,30	-
III	674,8	98,07	103,50	-
Wskaźnik zmian w %				
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	113,7	100,9	100,2	-
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	107,3	103,8	103,3	-

^a dane nieostateczne.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2005 I-XII	2 290,9	142,3	49,6	240,9	313,6	179,5	295,2	239,0
2006 I-XII^a	2 180,9	127,2	33,8	330,6	330,3	166,5	296,5	248,0
2006 I	165,1	7,4	3,2	31,2	21,6	13,3	25,4	19,8
II	159,6	6,1	2,6	24,6	20,5	12,0	23,0	18,0
III	181,5	7,3	2,4	31,1	24,2	13,7	25,4	19,5
IV	175,1	9,0	3,8	26,4	25,3	14,1	24,5	18,4
V	192,3	11,7	3,5	31,2	32,4	14,4	26,5	21,7
VI	186,9	15,9	2,2	28,4	36,7	13,9	22,9	21,8
VII	186,0	14,1	2,2	29,0	33,1	13,5	23,0	22,2
VIII	189,4	13,7	2,4	25,4	30,7	14,0	25,3	22,4
IX	190,3	13,5	2,8	23,8	29,1	14,7	23,1	22,6
X	185,6	12,7	3,0	28,7	27,4	15,6	25,9	21,2
XI	174,9	7,8	2,5	26,8	25,3	13,1	25,8	19,6
XII	184,3	8,0	3,1	24,1	24,0	14,3	25,7	19,2
2007 I	186,5	6,8	2,7	32,8	25,0	13,2	27,4	21,3
II	172,1	6,1	1,9	29,2	23,6	12,2	25,4	19,4
Wskaźnik zmian w %								
<u>II 2007</u> <u>I 2007</u>	92,3	89,7	70,4	89,0	94,4	92,4	92,7	91,1
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	107,8	100,0	73,1	118,7	115,1	101,7	110,4	107,8

^a dane nieostateczne

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2006 II	1,22	1,63	7,94	9,86	9,85	11,42	0,78	4,61	7,17	11,75
III	1,22	1,63	8,12	9,76	9,84	11,42	0,78	4,60	7,15	11,71
IV	1,22	1,63	8,19	9,78	10,08	11,52	0,76	4,61	7,15	11,66
V	1,22	1,63	8,13	9,86	9,75	11,37	0,76	4,61	7,17	11,65
VI	1,22	1,63	8,08	9,78	9,71	11,19	0,76	4,61	7,14	11,52
VII	1,22	1,63	8,12	9,78	9,70	11,07	0,76	4,61	7,16	11,31
VIII	1,22	1,63	8,21	9,80	9,72	11,02	0,76	4,59	7,17	11,32
IX	1,23	1,63	8,59	9,91	9,92	11,11	0,76	4,62	7,20	11,39
X	1,23	1,64	8,89	10,14	.	11,33	0,75	4,64	7,24	11,46
XI	1,23	1,65	9,02	10,34	10,58	11,35	0,76	4,64	7,26	11,61
XII	1,23	1,65	9,12	10,33	10,13	11,34	0,76	4,62	7,27	11,60
2007 I	1,24	1,66	9,20	10,37	10,38	11,62	0,76	4,64	7,29	11,67
II	1,25	1,68	9,27	10,44	10,11	11,59	0,76	4,64	7,30	11,72
III	1,26	1,67	9,79	10,45	10,14	11,23	0,76	4,63	7,31	11,73
IV ^a	1,38	1,77	9,44	9,76	9,65	9,78	.	4,38	7,51	11,04
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	100,8	99,4	105,6	100,1	100,3	96,9	100,0	99,8	100,1	100,1
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	103,3	102,5	120,6	107,1	103,0	98,3	97,4	100,7	102,2	100,2

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 16-22 IV 2007 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2006 II	1,56	2,40	10,72	3,04	3,06	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
III	1,56	2,40	10,67	3,04	3,03	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
IV	1,57	2,39	10,68	3,05	3,01	0,63	1,03	1,33	9,42	16,21
V	1,57	2,39	10,72	3,02	3,02	0,63	1,03	1,34	9,46	16,12
VI	1,57	2,39	10,68	3,03	3,03	0,63	1,03	1,34	9,49	16,04
VII	1,57	2,38	10,71	3,03	3,04	0,63	1,04	1,34	9,49	15,92
VIII	1,58	2,38	10,71	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,51	15,90
IX	1,58	2,39	10,78	3,05	3,03	0,63	1,04	1,34	9,52	15,99
X	1,60	2,38	10,75	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,58	16,01
XI	1,59	2,38	10,73	3,04	3,03	0,63	1,05	1,34	9,59	15,93
XII	1,59	2,37	10,65	3,05	3,01	0,63	1,05	1,35	9,59	15,88
2007 I	1,59	2,38	10,73	3,04	3,02	0,63	1,06	1,35	9,65	15,95
II	1,60	2,38	10,70	3,04	3,03	0,63	1,06	1,35	9,69	15,91
III	1,61	2,39	10,69	3,05	3,03	0,63	1,06	1,36	9,72	15,92
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	100,6	100,4	99,9	100,3	100,0	100,0	100,0	100,7	100,3	100,1
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	103,2	99,6	100,2	100,3	100,0	100,0	101,9	101,5	103,1	98,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2005 I-XII	152,6	104,5	36,8	205,4	77,2	8,3	14,8	3,6	6,3	4,3
2006 I	9,7	8,7	2,1	13,4	7,7	0,4	1,6	0,2	1,2	0,6
II	6,4	8,4	2,4	11,7	7,8	0,5	1,3	0,2	1,1	0,9
III	6,9	10,0	2,3	16,4	8,2	0,4	1,9	0,6	1,7	1,1
IV	8,0	8,6	1,8	25,8	6,7	0,4	1,4	0,3	1,7	0,9
V	7,4	9,4	1,5	22,3	7,9	0,6	1,7	0,4	1,8	1,3
VI	11,8	9,7	2,7	27,2	7,1	0,8	1,6	0,2	2,1	1,1
VII	13,4	10,1	2,0	27,6	6,9	0,8	1,1	0,3	2,4	0,9
VIII	10,7	11,1	2,3	25,6	6,8	0,5	1,0	0,3	2,9	1,1
IX	11,6	10,1	2,5	20,9	6,5	0,5	1,2	0,4	2,8	0,7
X	9,4	12,3	2,2	23,4	8,0	0,7	1,9	0,6	6,0	0,9
XI	9,1	11,9	1,3	16,6	7,1	0,7	1,8	0,6	2,2	0,6
XII	5,3	10,4	1,1	13,6	7,4	0,8	1,8	0,5	3,1	1,0
2007 I	5,3	10,8	2,5	15,4	8,6	1,0	2,0	0,5	2,6	1,3
II	5,1	10,0	2,4	10,4	7,5	0,8	1,5	0,4	2,1	1,6
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2007</u> <u>I 2007</u>	96,2	92,6	96,0	67,5	87,2	80,0	75,0	80,0	80,8	123,1
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	79,7	119,0	100,0	88,9	96,2	160,0	115,4	200,0	190,9	177,8

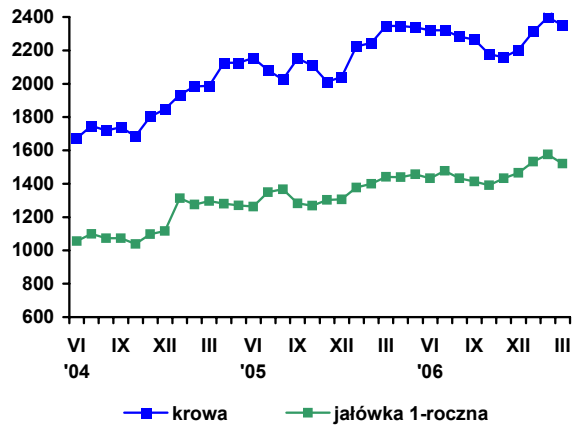
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

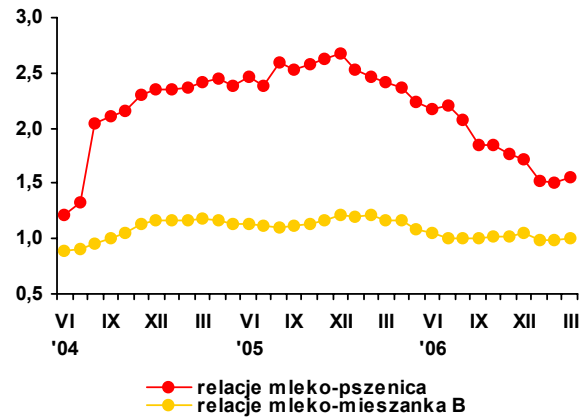
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 223	1 432	801
2005 I-XII	1 807	2 605	2 326	528	925	1 849	2 998	2 956	964	1 267
2006 I	1 857	2 658	2 023	520	1 024	2 125	3 002	3 247	575	1 440
II	1 796	2 685	1 949	479	1 444	1 770	3 081	3 798	590	1 265
III	1 861	2 821	1 908	505	1 018	1 669	3 183	5 127	535	1 288
IV	1 866	2 736	1 814	319	986	1 996	3 148	2 764	507	1 178
V	1 858	2 579	2 005	458	985	1 959	2 689	2 972	525	1 161
VI	1 907	2 652	1 916	566	995	2 179	2 834	3 229	611	1 084
VII	1 849	2 534	1 841	549	1 016	1 779	3 428	2 709	504	1 019
VIII	1 999	2 594	1 713	516	879	1 878	3 374	2 871	453	1 074
IX	2 041	2 694	1 879	619	1 030	2 190	3 621	3 150	559	1 166
X	2 112	2 621	1 783	527	1 002	2 196	3 180	2 747	470	1 090
XI	2 206	2 608	1 851	604	994	2 217	2 912	3 063	490	1 005
XII	2 393	2 609	1 962	.	1 030	2 119	2 970	2 987	516	1 098
2007 I	2 250	2 598	1 763	575	988	2 006	3 022	3 016	453	1 059
II	2 235	2 463	1 739	661	1 009	2 609	3 041	2 923	483	1 053
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2007</u> <u>I 2007</u>	99,3	94,8	98,6	115,0	102,1	130,1	100,6	96,9	106,6	99,4
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	124,4	91,7	89,2	138,0	69,9	147,4	98,7	77,0	81,9	83,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

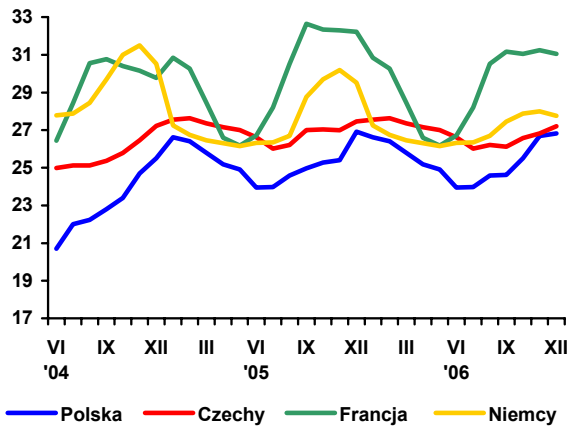
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

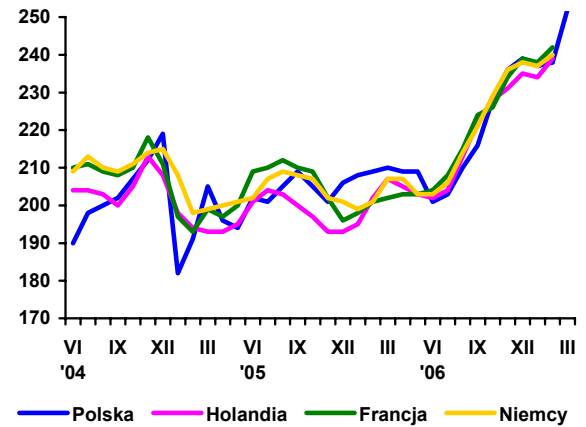
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

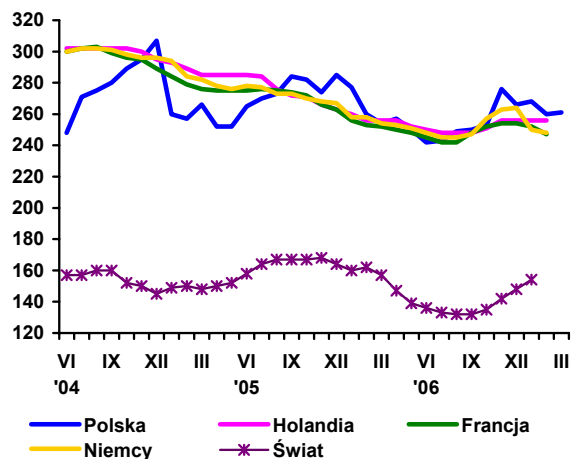
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

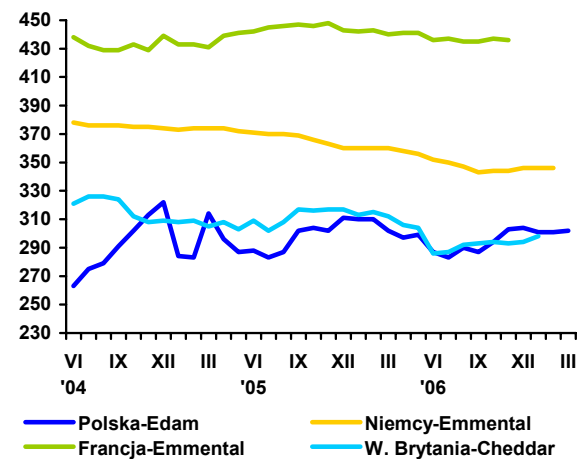
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W I kwartale 2007 r. cena skupu bydła wynosiła 4,15 zł/kg i była średnio o ok. 2 % wyższa niż w I kwartale 2006 r. Cena zbytu mięsa wołowego z kością wzrosła w tym okresie o ok. 14%, a jego cena detaliczna tylko o 1,2%. Cena skupu cieląt w miesiącach styczeń-luty 2007 r. wynosiła 9,56 zł/kg wobec 10,97 zł/kg w analogicznym okresie 2006 r., co wskazuje na utrzymujące się zainteresowanie rolników chowem bydła.

W marcu 2007 r. ceny skupu bydła wynosiły 4,17 zł/kg wagi żywej i były o 0,8% niższe niż przed miesiącem i o 0,3% niższe niż przed rokiem. Ceny zbytu mięsa wołowego wykazywały lekką tendencję wzrostową. Mięso wołowe z kością zdrożało z 15,39 zł/kg w styczniu br. do 15,64 zł/kg w marcu br. (o ok. 2%). Udział cen skupu w cenach zbytu obniżał się stopniowo na korzyść zakładów mięsnych.

W kwietniu 2007 r. ceny zakupu poszczególnych kategorii wiekowo-użytkowych bydła wykazywały lekką tendencję spadkową, w tym zwłaszcza w pierwszej połowie miesiąca. Ceny zakupu buhajów wahały się od 4,86 do 4,95 zł/kg, ceny zakupu krów od 3,44 do 3,44 zł/kg, ceny jałówek od 4,03 do 4,09 zł/kg. Ceny cieląt na targowiskach również nie wykazywały tendencji do wzrostu i kształtowały się w granicach 9,19-9,71 zł/kg wagi żywej.

Również w innych państwach członkowskich w I kwartale br. ceny żywca wołowego nie wykazywały tendencji do wzrostu. Ce-

na referencyjna wołowiny w UE-25, w końcu kwietnia br. wynosiła 306,6 EUR/100 kg tuszy i była o ok. 1% niższa niż przed miesiącem i ok. 3% niższa w porównaniu do stycznia i lutego 2007 r.

W I kwartale 2007 r. uboje bydła wynosiły 31,3 tys. sztuk i były o 13,1 % większe niż przed rokiem. Wzrosły przede wszystkim uboje byków (o 18%) i jałówek (o 17%), natomiast uboje krów zwiększyły się o 7,2% (informacje Departamentu Rynków Rolnych MRiRW). Skup żywca wołowego wyniósł 48,2 tys. ton wobec 37,1 tys. ton w I kwartale 2006 r. W marcu 2007 r. był on o 17,4 % większy niż przed rokiem, a w styczniu i w lutym br., odpowiednio o 56% i 23,7%.

W ciągu dwóch miesięcy 2007 r. eksport bydła i cieląt wyniósł 80,4 tys. sztuk i był o ok. 40 tys. sztuk mniejszy niż w analogicznych miesiącach 2006 r. O spadku eksportu decydowała mniejsza sprzedaż cieląt powodowana niższym stanem ich pogłowia. Eksport cieląt obniżył się z 92,6 tys. sztuk w miesiącach styczeń-luty 2006 r. do 60,2 tys. sztuk w styczniu i lutym 2007 r. Ceny w ich eksporcie wzrosły odpowiednio, z 3,68 do 4,29 EUR/kg wagi żywej.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2004	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	12,0	3,3	7,7	0,9
	X	12,0	13,0	3,5	8,8	1,0
	XI	13,1	13,1	3,2	9,4	0,9
	XII	12,3	13,2	3,1	9,7	0,4
2006	I	10,0	11,7	2,5	9,0	0,6
	II	12,2	11,5	2,4	9,0	0,3
	III	14,9	18,5	4,5	13,8	0,7
	IV	13,0	14,6	3,2	10,5	1,7
	V	15,0	18,1	3,3	14,0	1,2
	VI	12,9	15,1	2,7	9,8	0,5
	VII	13,3	14,5	2,3	10,6	0,8
	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7
	X	15,4	11,0	1,5	9,3	0,2
	XI	16,2	13,0	1,4	10,8	0,3
	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	I	15,6	11,5	1,1	9,7	0,7
	II	15,1	13,0	1,2	11,4	0,6
	III	17,5	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2004	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
	IX	4,10	9,33	14,67	16,67	3,58	4,06
	X	3,93	10,13	14,62	16,74	3,73	4,25
	XI	3,89	10,90	14,60	16,65	3,75	4,28
	XII	3,86	11,32	14,60	16,75	3,78	4,34
2006	I	3,93	10,60	14,67	16,95	3,73	4,31
	II	4,12	11,35	14,83	16,96	3,59	4,12
	III	4,18	11,53	14,95	17,05	3,57	4,08
	IV	4,19	11,18	15,01	17,05	3,58	4,07
	V	4,17	10,82	15,05	17,13	3,61	4,11
	VI	4,23	10,66	15,13	17,13	3,57	4,05
	VII	4,10	11,25	15,17	17,15	3,70	4,18
	VIII	4,08	9,56	15,32	17,27	3,75	4,23
	IX	4,15	9,56	15,36	17,25	3,70	4,15
	X	4,05	8,95	15,35	17,17	3,79	4,24
	XI	3,93	9,20	15,37	17,18	3,91	4,37
	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	I	4,08	9,47	15,62	17,11	3,82	4,19
	II	4,20	9,66	15,64	17,19	3,72	4,09
	III	4,17	-	15,65	17,27	3,75	4,14
w % ceny	sprzed roku	99,7	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,2	-	-	-	-	-

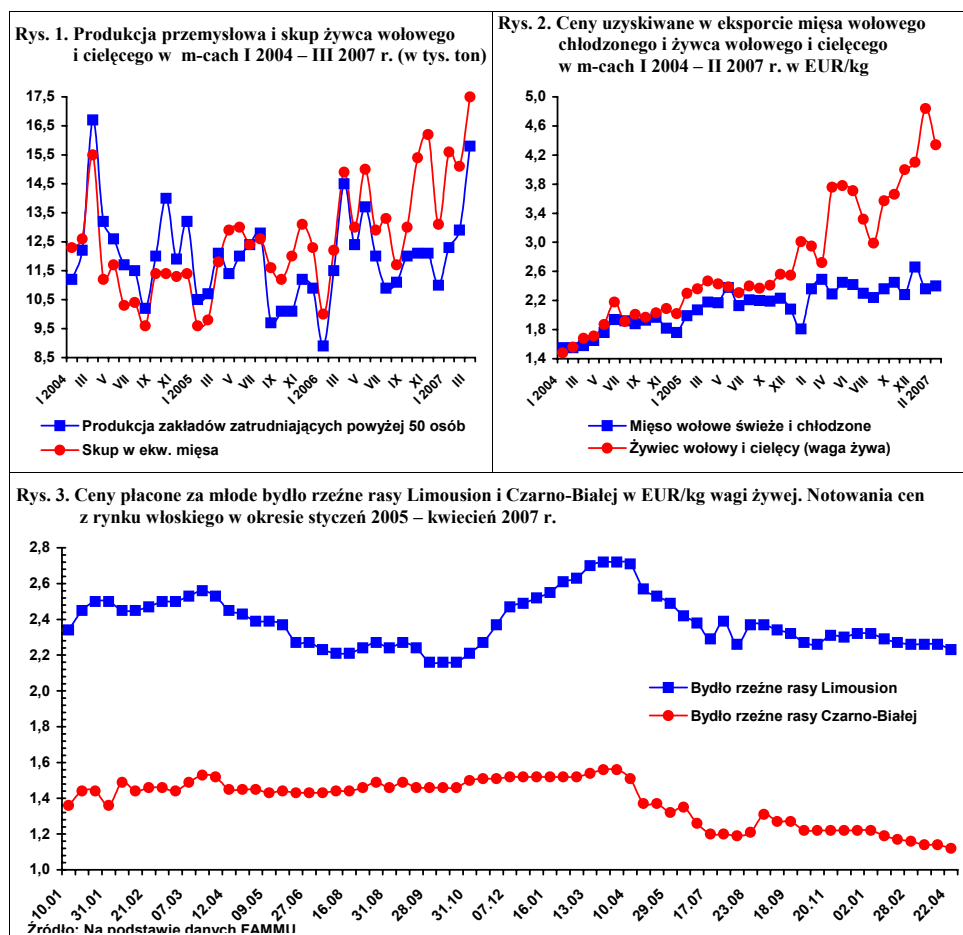
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VIII 2006	IX 2006	X 2006	XI 2006	XII 2006	I 2007	II 2007	III 2007	IV 2007
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,29	4,33	4,13	4,11	4,04	4,27	4,38	4,27	4,22
Buhaje	4,81	4,83	4,72	4,66	4,40	4,80	4,78	4,69	4,59
Krowy	3,40	3,40	3,37	3,23	3,17	3,32	3,45	3,45	3,41
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,75	9,52	9,33	9,44	9,60	9,53	9,73	9,67	9,58
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 074	10 010	9 778	9 653	9 815	9 914	9 772	9 515	9 602
Ćwierci z krów rzeźnych	7 658	7 620	7 267	6 996	6 598	7 244	7 375	7 419	7 266
Cena referencyjna w euro/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	311,98	314,65	313,65	313,85	311,9	314,2	314,7	309,4	306,6
Polska	236,32	239,31	239,06	240,88	246,6	244,3	243,8	241,1	244,8

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Na skutek skrajnie niekorzystnych warunków chowu trzody, jakie mają miejsce od lata ubiegłego roku, uruchomiony został proces redukcji pogłowia. Pierwszymi jego symptomami były jak zwykle spadek pogłowia macior prośnych oraz cen prosiąt. Badanie pogłowia trzody chlewnej przeprowadzone przez GUS wykazało, że w listopadzie 2006 r. pogłowie macior prośnych było mniejsze o kilka procent niż rok wcześniej, zaś ceny prosiąt w tym okresie były niższe o 25%. Ponieważ od listopada ubiegłego roku warunki chowu pogarszały się sądzimy, że w lipcu 2007 roku pogłowie trzody może wynieść 17-17,5 mln sztuk i być niższe o 8-10% niż w lipcu 2006 r., a więc tak jak oceniano w październiku 2006 r.

W 2006 r. produkcja żywca wieprzowego wyniosła 2774 tys. ton i była większa niż w latach 2004-2005 o 9,2%, ale mniejsza o 2% niż w rekordowo wysokim 2003 r. Ocenia się, że w I półroczu 2007 r. produkcja wzrośnie w porównaniu z I półroczem 2006 r. o 7%, a nie o 4%, jak przewidywano w październiku 2006 r. Do korekty skłania skup trzody, który w I kwartale 2007 r. był większy o 20% w porównaniu z I kwartałem 2006 r.

Przewiduje się, że w II półroczu 2007 r. na skutek załamania pogłowia, produkcja żywca wieprzowego będzie mniejsza o ok. 10% aniżeli w II półroczu 2006 r., a w I półroczu 2008 r. będzie mniejsza o ok. 15% niż w I półroczu 2007 r., ponieważ stopa spadku pogłowia trzody w listopadzie 2007 r. będzie większa niż w poprzedzającym go lipcu. Ponadto podstawą odniesienia dla tego okresu będzie okres rekordowej produkcji, wynikającej także z redukcji stada podstawowego.

W pierwszych czterech miesiącach 2007 r. ceny skupu trzody były jeszcze nieco niższe niż w I kwartale 2006 r., gdyż produkcja trzody w tym okresie osiągnęła szczytowy poziom. Do wakacji „świńska górka” powinna się zapaść. Po niej znacznie rosnąć „górką cenową”. W II półroczu 2007 r. ceny trzody, podobnie jak w 2004 r. mogą się mieścić w przedziale 4,40-4,90 zł/kg. W końcu roku ceny detaliczne wieprzowiny będą co najmniej o ok. 10% wyższe niż w grudniu 2006 r.

W tej sytuacji korzystny dla konkurencyjności cenowej byłby też spadek pogłowia i produkcji w pozostałych krajach unijnych, a przynajmniej w tych znaczących pod tym względem, gdyż gwarantowałyby wysoki poziom cen w całej Unii Europejskiej. Jak dotychczas przeciętne w UE-25 ceny trzody w okresie grudzień 2006 r. – kwiecień 2007 r. także kształtują się o kilka procent poniżej poziomu z okresu grudzień 2005 r. – kwiecień 2006 r. i przewaga Polski osłabła, zwłaszcza wobec rynku duńskiego i niemieckiego.

W okresie I-IV 2007 r. przeciętna cena trzody w wadze po-ubojowej w UE-25 wynosiła ok. 130 EUR/100 kg i była niższa aniżeli w analogicznym okresie 2006 r. o 8%, w tym w Niemczech o 10%, a w Danii i w Polsce o 5%. Istnieje obawa, że w II półroczu 2007 r. wzrost cen w Polsce może być większy niż średni wzrost w pozostałych krajach unijny, naszych potencjalnych konkurentów.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^c		Import mięsa, podrobów i przetworów ^c		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	
2005 I-XII	1945,0	103,1	243,0	125,9	197,0	159,5	46,0
I-VI	942,0	96,3	100,0	81,6	68,0	206,1	32,0
VII	104,1	111,7	25,4	186,8	16,0	103,2	9,54
VIII	111,7	128,8	26,1	274,7	21,4	145,6	4,7
IX	100,5	103,3	27,2	215,9	20,7	131,0	6,5
X	108,5	115,4	22,8	148,1	22,0	153,8	0,8
XI	109,9	117,3	23,8	147,8	21,3	125,3	3,5
XII	116,2	107,2	25,2	144,8	18,0	139,5	7,2
2006 I-XII	2146,3	110,3	349,2	143,7	174,4	88,6	174,8
I	109,6	128,3	20,3	132,7	13,5	137,8	6,8
II	105,3	110,3	22,6	143,0	12,4	100,0	10,2
III	122,0	105,2	26,3	137,7	18,2	129,0	8,1
IV	114,4	111,6	25,1	127,4	13,3	114,7	11,8
V	128,8	111,1	30,3	137,7	14,0	121,7	16,3
VI	114,2	101,0	34,6	136,8	14,0	114,9	20,6
I-VI	1030,5	109,4	159,2	159,2	85,4	125,6	73,8
VII	107,2	103,0	31,6	124,4	14,6	91,3	17,0
VIII	124,7	111,6	29,2	111,9	19,1	89,3	10,1
IX	112,0	111,4	32,5	119,5	14,1	60,5	18,4
X	132,8	122,4	35,4	155,3	13,3	58,6	22,1
XI	126,6	115,2	34,9	146,6	15,3	71,8	19,6
XII	128,7	110,7	26,4	104,8	12,4	68,9	14,0
2007 I	137,4	125,4	26,4	130,0	11,3	83,7	15,1
II	128,0	121,4	19,1	84,5	10,6	85,5	8,5
III	140,9	115,5	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki,

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w ekwiwalencie mięsa

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2005 VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,0	2,6	130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,7	2,4	127
XI	3,60	33,00	10,9	80,3	4,3	161,7	2,5	126
XII	3,60	33,16	10,9	80,2	4,4	161,7	2,2	124
2006 I	3,41	31,28	10,2	79,50	4,3	160,92	2,1	123
II	3,24	33,90	9,6	79,44	4,1	160,64	2,0	115
III	3,39	36,20	9,3	78,12	4,3	161,06	2,1	120
IV	3,34	37,92	8,8	77,99	4,3	161,05	2,1	117
V	3,35	37,54	8,9	76,82	4,4	160,53	2,1	114
VI	3,56	37,32	9,5	76,68	4,6	159,28	2,2	106
VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97
XI	3,43	51,95	6,6	80,54	4,3	158,21	2,2	92
XII	3,29	53,98	6,1	82,02	4,0	158,27	2,1	86
2007 I	3,16	58,43	5,4	86,03	3,7	159,35	2,0	85
II	3,26	65,13	5,0	89,00	3,7	160,76	2,0	80
III	3,29	65,03	5,1	91,80	3,6	161,92	2,0	80

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu śródk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu śródk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu śródk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2005 I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,74	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,17	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	5,17	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,72	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,69	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006 I	4,47	11,38	15,42	9,37	12,93	19,79	11,81	113,6	128,3	126,0
II	4,25	11,07	15,57	9,14	12,61	19,64	11,80	113,9	126,1	129,0
III	4,45	11,02	15,48	9,08	12,29	19,47	11,70	111,5	125,8	128,9
IV	4,38	11,18	15,34	9,03	12,46	19,12	11,78	111,4	124,6	130,5
V	4,39	11,22	15,45	9,03	12,53	19,19	11,67	111,7	124,2	129,2
VI	4,66	11,47	15,53	9,08	12,45	19,22	11,62	108,5	123,8	128,0
VII	5,14	12,08	15,75	9,16	13,05	19,46	11,71	108,0	123,6	127,8
VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7
XI	4,49	12,11	16,05	9,34	13,61	20,10	11,94	112,4	125,2	127,8
XII	4,31	11,88	15,82	9,25	13,21	19,72	11,77	111,2	124,7	127,2
2007 I	4,14	11,52	15,46	9,49	13,09	19,69	11,73	113,6	127,4	123,6
II	4,27	11,37	15,42	9,41	12,75	19,62	11,58	112,1	127,2	123,1
III	4,31	11,36	15,47	9,40	12,70	19,56	11,69	111,8	126,4	124,4

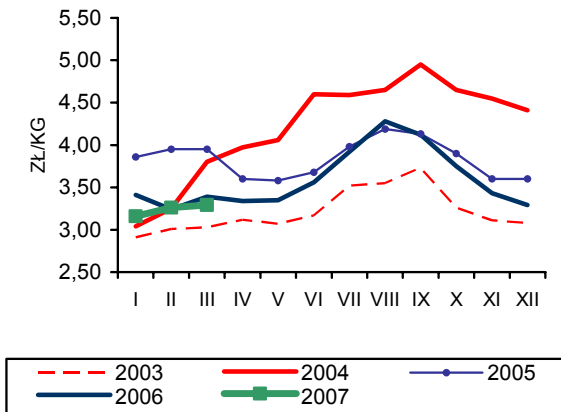
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

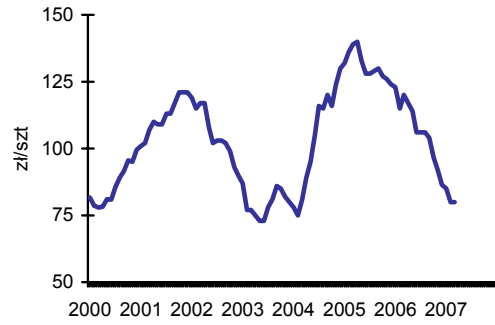
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2005 IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6
2006 I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
XI	136,86	124,31	144,25	126,78	90,8	86,2	98,1
XII	132,99	118,72	140,41	122,26	89,3	84,6	97,1
2007 I	128,60	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
II	130,11	115,58	135,04	116,45	88,8	85,6	99,3
III	129,01	118,23	130,43	114,84	91,6	90,6	103,0
IV	129,28	119,82	132,01	111,65	92,7	90,8	107,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

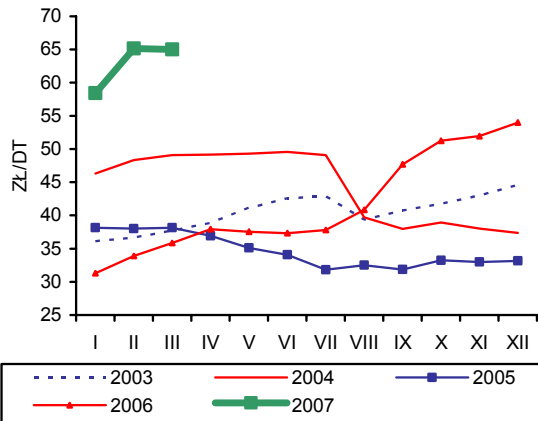
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

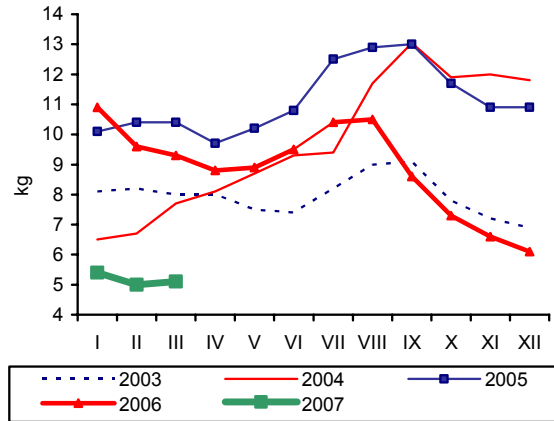
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

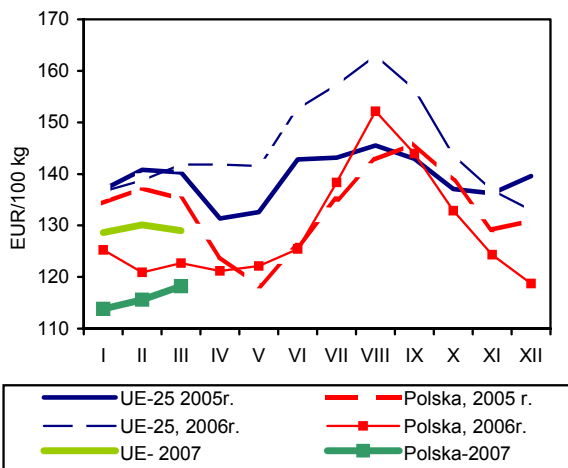
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

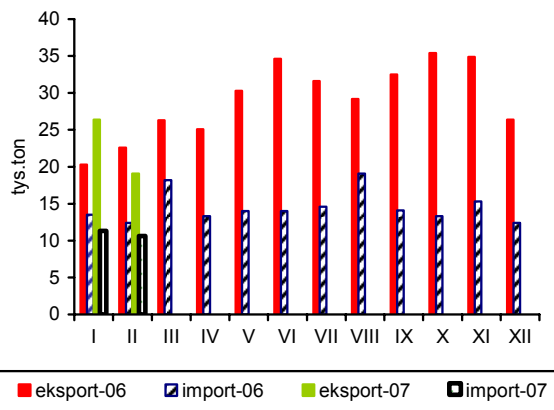
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W 2006 r. opłacalność produkcji drobiarskiej była bardzo niska. Doprowadziło to do wyhamowania dynamiki wzrostu produkcji mięsa drobiowego oraz przyspieszyło proces koncentracji. Świadczy o tym 10% wzrost produkcji mięsa drobiowego w zakładach zatrudniających 50 i więcej pracowników, przy spadku ubojów o 3,5%. W pierwszym kwartale 2007 r. produkcja w dużych zakładach drobiarskich utrzymywała się na poziomie pierwszego kwartału 2006 r. W poszczególnych miesiącach występowały jednak znacznie większe wahania poziomu produkcji niż w roku minionym.

Niskie ceny na rynku krajowym sprzyjały rozwojowi eksportu w 2006 r. Za granicę sprzedano 208 tys. ton tych wyrobów, z czego 5% stanowiły przetwory drobiowe. Dobra koniunktura dla wywozu powinna utrzymać się także w 2007 r. mimo obserwowanego od początku roku silnego wzrostu cen na polskim rynku drobiarskim. Wiele zależy też od ponownego otwarcia rynku rosyjskiego, co może nastąpić pod koniec pierwszego półrocza.

Niskie ceny drobiu w kraju hamowały rozwój przywozu tego mięsa z zagranicy. W 2006 r. sprowadzono do Polski o 5% mniej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim. Przywóz wyniósł ok. 70 tys. ton, z czego niecały 1% stanowiły przetwory drobiowe. Rosnące ceny mogą przyczynić się jednak do wzrostu atrakcyjności oferty zagranicznych eksporterów w 2007 r.

Rynek drobiu jest nadal „rozchwiany” i nie może ustabilizować się po kryzysie wywołanym ptasią grypą. W 2007 r., w miarę zaniku wysokiej fazy cyklu świńskiego, co oznacza wyższe ceny również na rynku drobiarskim, konsumpcja drobiu może się ustabilizować na poziomie zbliżonym do obserwowanego w 2006 r.

Od września obserwuje się powolny wzrost cen mieszanek paszowych dla drobiu. Do tej pory ich spadek stanowił istotny czynnik korygujący negatywny efekt redukcji cen żywca drobiowego. W lutym 2007 r. pasze przemysłowe dla drobiu podrożały o 6% w relacji do grudnia 2006 r. i były o 7% wyższe niż przed rokiem.

Ceny żywca drobiowego wykazują od początku 2007 r. silny wzrost. W kwietniu były one o 25% wyższe niż w grudniu 2006 r. W relacji do poprzedniego miesiąca, ceny kurcząt w kwietniu 2007 r. nieznacznie obniżyły się (o 3%). Przyrost cen w pierwszych miesiącach 2007 r. spowodowany jest okresowym niedoborem podaży żywca. Podaż ta zmniejszyła się w wyniku utrzymującej się przez długi czas niskiej opłacalności produkcji. Większa produkcja piskląt towarowych w lutym i marcu 2007 r. powinna przyczynić się do stabilizacji cen żywca drobiowego w następnych miesiącach. Nagły wzrost cen wystąpił również w zbycie. Tuszki patroszone kurcząt brojlerów w pierwszych miesiącach 2007 r. systematycznie drożały. W kwietniu 2007 r. w relacji do grudnia 2006 r. były one droższe już o 30%. Podwyżki na tym rynku nastąpiły po okresie silnej tendencji spadkowej cen, gdyż od września do grudnia 2006 r. ceny detaliczne kurcząt obniżały się systematycznie.

Na rynku indyków, ceny płacone hodowcom od maja 2006 r. wykazywały tendencję wzrostową. Rosną one nadal w pierwszych miesiącach 2007 r. W kwietniu ceny tusz indorów były o 42% wyższe niż w grudniu 2006 r. i o 3% wyższe niż w marcu. Ceny zbytu mięsa indyczego, które wykazywały wzrost od sierpnia 2006 r., w pierwszych czterech miesiącach 2007 r. nadal rosły. W kwietniu były o 4,9% wyższe niż w grudniu 2006 r. i o 27% wyższe niż przed rokiem.

Różnice pomiędzy średnią ceną tuszki kurczęcia w Unii Europejskiej i w Polsce, wyrażone w EUR w 2006 r. były bardzo duże. W grudniu 2006 r. polskie ceny stanowiły średnio 59% przeciętnej ceny unijnej. Było to spowodowane silnym spadkiem cen w Polsce. W 2007 r. różnice te zmniejszyły się istotnie wskutek wzrostowej tendencji cen drobiu notowanej w Polsce w pierwszym kwartale br. W marcu średnie ceny w Polsce były tylko o 20% niższe niż przeciętne w Unii Europejskiej.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
I	55,2	62,0	74,4	89,1	93,7
II	57,2	58,1	71,0	84,0	79,7
III	59,2	68,2	84,9	94,3	94,9
IV	62,1	68,3	82,7	83,7	
V	57,8	69,0	77,8	91,6	
VI	56,8	66,2	79,6	94,1	
VII	63,6	68,4	82,9	91,3	
VIII	61,0	70,8	86,3	94,4	
IX	65,1	73,5	87,3	94,9	
X	67,1	76,4	91,4	101	
XI	58,9	71,4	91,6	97,2	
XII	62,1	75,3	90,9	90,4	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2005	2007 ^a
I	7 049	3 475	15 054	15 943
II	8 154	3 639	13 706	13 036
III	6 262		14 041	
IV	4 982		12 071	
V	6 362		16 576	
VI	2 649		16 250	
VII	3 974		16 403	
VIII	7 298		16 402	
IX	5 098		19 326	
X	3 974		25 019	
XI	3 729		24 401	
XII	10 593		18 333	
RAZEM	70 124		207 582	

^a dane nieostateczne (na dzień 4 kwietnia 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	1,41	1,46	1,46	0,20	0,20	0,21
II	1,46	1,47	1,48	0,21	0,21	0,20
III	1,54	1,55	1,54	0,22	0,22	0,22
IV	1,62	1,67	1,60	0,22	0,22	0,22

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiąc	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych sypka granulowana lub kruszonka (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^a		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	1082	1114	1,04	1,04	2,4	2,61	3,61	4,26	4,53	5,52
II	1081	1156	1,05	1,08	2,43	2,97	3,66	5,11	4,71	5,97
III	1073		1,01		2,34	3,08	3,54	5,05	4,27	
IV	1065		1,02		2,40	2,99	3,76	4,68	4,51	
V	1062		1,05		2,40		3,89		5,25	
VI	1060		1,06		2,48		4,07		5,17	
VII	1057		1,03		2,54		4,50		5,19	
VIII	1057		1,04		2,72		4,75		5,91	
IX	1069		1,06		2,55		3,89		5,34	
X	1070		0,96		2,45		3,72		4,80	
XI	1078		1,00		2,38		3,46		4,62	
XII	1087		1,01		2,39		3,59		4,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	5,80	5,20	3,55	4,21	6,13	6,54
II	5,90	5,20	3,51	4,36	6,13	6,61
III	5,90		3,25	4,53	5,85	6,82
IV	5,90		3,29	4,67	5,59	7,09
V	5,60		3,43		6,04	
VI	5,60		3,60		6,02	
VII	5,60		3,59		5,78	
VIII	5,60		3,65		5,86	
IX	5,60		4,12		6,15	
X	5,60		4,22		6,36	
XI	5,50		4,17		6,45	
XII	5,50		4,10		6,76	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

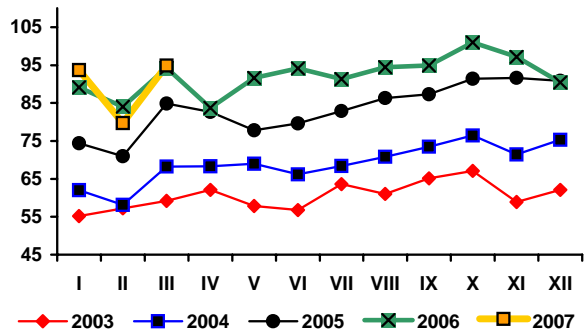
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

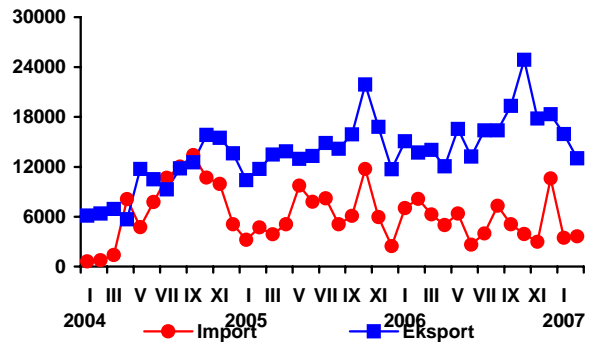
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2006 I	95,51	175,00	141,38	146,65	143,39	144,50	150,55	141,18
II	102,38	170,89	137,85	142,03	137,00	144,50	156,14	140,52
III	91,50	170,00	126,96	138,78	141,81	139,92	140,04	134,03
IV	95,87	170,00	124,23	136,80	150,70	135,00	142,73	135,76
V	108,11	170,00	118,82	139,63	173,55	135,00	160,30	151,37
VI	104,04	173,17	127,96	140,86	198,27	135,00	176,17	164,55
VII	110,52	175,00	128,82	139,28	197,19	136,29	178,84	166,37
VIII	123,70	175,00	130,57	142,99	191,94	140,00	179,34	167,71
IX	101,29	177,25	128,51	147,53	188,53	141,00	169,91	161,17
X	96,38	181,37	127,83	154,08	185,00	145,00	173,30	159,37
XI	94,53	183,33	129,78	156,01	185,00	145,00	175,52	162,09
XII	96,00	186,50	132,20	159,95	185,00	145,00	178,09	163,57
2007 I	115,79	192,31	128,59	168,59	185,00	150,48	167,31	160,63
II	130,70	196,89	130,57	168,99	185,00	155,00	164,07	162,96
III	134,92	201,9	137,41	175,5	185,97	159,2	171,93	168,18

Źródło: Dane MRiRW.

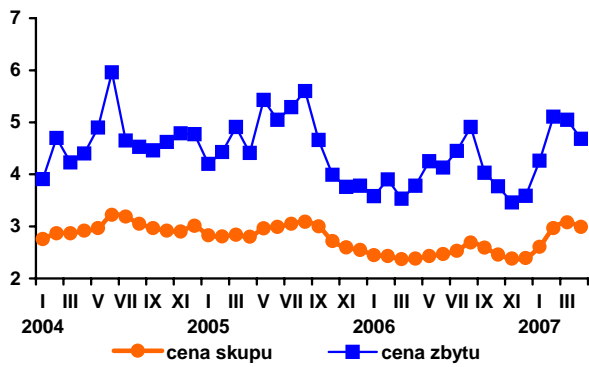
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

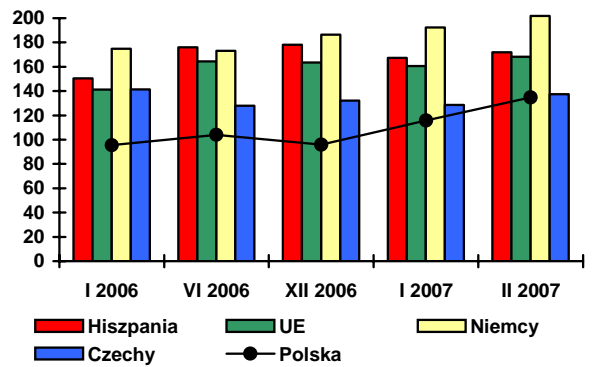
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W 2006 r. krajowy rynek jaj konsumpcyjnych był bardzo niestabilny. Duże wahania cenowe występowały również w pierwszym kwartale 2007 r. Średnia cena zbytu jaj ogółem wyniosła w tym okresie 22,69 zł/100sztuk; kształtowała się więc na niższym poziomie niż w pierwszym kwartale roku poprzedniego. W kwietniu średnia cena jaj była o 5,7% wyższa niż w miesiącu poprzednim. Podrożały jaja w grupach wagowych XL (o 17%) oraz L (o 3%). W pozostałych grupach M i S ceny pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca.

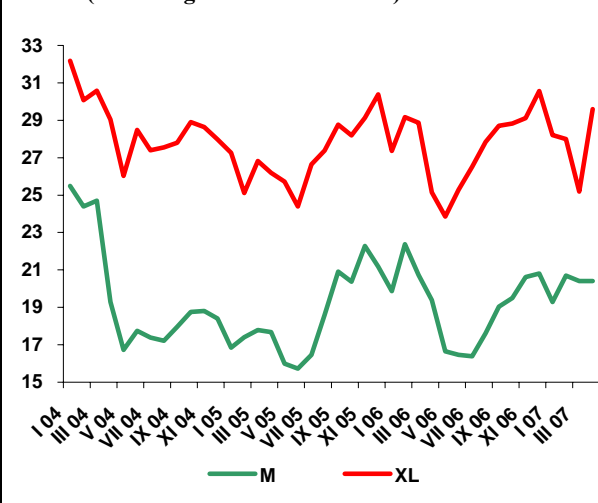
Jeszcze silniejsza niestabilność cen występuje w skupie jaj do przetwórstwa. Od listopada 2006 r. ceny jaj do przetwórstwa osiągają poziom znacząco wyższy niż średnio w 2006 r., jednakże miesięczne zmiany mają charakter silnie skokowy. W kwietniu ceny skupu jaj podobnie jak w marcu obniżyły się. Spadek cen w tym okresie wyniósł 1,5% w stosunku do miesiąca poprzedniego.

Według wstępnych danych, eksport jaj świeżych w 2006 r. był o 16% wyższy niż w 2005 r. Wyniósł on ponad 57 tys. ton jaj świeżych. Do największych odbiorców należały Niemcy i Czechy (ok. 45% eksportu świeżych jaj ogółem). Obniżył się import – o 20% w stosunku do poprzedniego roku. Import jaj świeżych w 2006 r. wyniósł 8,6 tys. ton. Wolumen importu jest

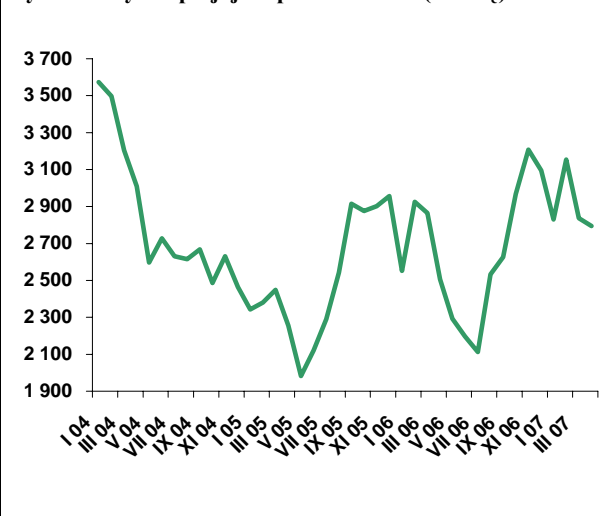
bardzo zmienny w poszczególnych miesiącach, wahając się od ponad 1600 ton w lutym do około 300 ton w maju. Bardziej stabilne są obroty przetworami z jaj. Znacząco zwiększył się ich import w relacji do jedenastu miesięcy poprzedniego roku. W 2006 r. zaimportowano 2,7 tys. ton przetworów, tj. trzy razy tyle, co w tym samym czasie roku poprzedniego. Eksport przetworów wagowo zwiększył się o 60%. W 2006 r. Polska wyeksportowała 3,7 tys. ton przetworów z jaj – głównie do krajów Unii Europejskiej.

Przeciętne ceny jaj w Unii Europejskiej od kilku miesięcy wykazują dużą zmienność. Przy dużych wahaniami krótkookresowych, długofalowo wykazują one tendencję wzrostową. W pierwszym kwartale 2007 r. przeciętne ceny jaj w Unii Europejskiej były o 9% wyższe niż w tym samym czasie poprzedniego roku. W Polsce, jaja konsumpcyjne w przeliczeniu na EUR w tej samej relacji potaniały o 3%. W marcu 2007 r. przeciętna cena sprzedaży 100 kg jaj w Polsce wynosiła 102,43 EUR; była więc o ok. 4,5% niższa niż średnio w Unii Europejskiej. Ceny jaj u głównych producentów europejskich są znacząco niższe niż średnio w UE. Najtańszym producentem w marcu była Holandia, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 91,24 EUR.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a
I	456	488	5 580	5966	225	260	253	557
II	1 660	433	4 751	4995	229	234	287	550
III	1 058		4 894		318		194	
IV	383		3 544		247		167	
V	313		5 532		142		415	
VI	443		4 377		120		483	
VII	592		4 697		123		468	
VIII	1 055		4 484		178		536	
IX	676		3 881		462		310	
X	464		5 526		215		617	
XI	972		5 473		251		483	
XII	533		4 674		260		279	
RAZEM	8 605		57 413		2 770		4492	

^a dane nieostateczne (na dzień 30 kwietnia 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	27,37	28,21	22,08	23,83	19,86	19,28	19,51	18,27
II	29,17	28,00	24,98	24,60	22,38	20,70	19,98	20,20
III	28,87	25,20	25,89	24,40	20,73	20,40	19,61	19,10
IV	25,15	29,60	24,28	25,10	19,39	20,40	20,92	19,10
V	23,86		19,59		16,65		15,76	
VI	25,28		18,95		16,47		17,53	
VII	26,51		20,41		16,39		16,21	
VIII	27,84		23,50		17,61		17,25	
IX	28,70		24,67		19,03		16,43	
X	28,83		23,16		19,50		17,14	
XI	29,12		25,57		20,62		19,25	
XII	30,57		25,70		20,80		18,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2006 I	95,53	83,64	83,56	77,96	86,32	93,11
II	103,62	85,92	89,18	84,68	94,32	96,25
III	104,17	88,25	92,28	86,67	96,71	98,08
IV	95,59	86,69	86,70	81,43	87,74	94,17
V	79,44	76,01	73,89	71,90	70,50	85,48
VI	79,40	72,92	70,13	71,92	68,39	85,31
VII	87,32	71,88	79,77	73,72	81,13	89,68
VIII	93,22	82,12	89,15	92,08	90,17	98,75
IX	93,22	82,12	89,15	92,08	90,33	98,81
X	95,1	89,65	91,88	90,25	94,97	101,92
XI	100,41	96,56	99,35	102,30	102,42	108,44
XII	103,14	98,77	97,96	98,87	99,54	108,28
2007 I	95,59	93,50	90,64	88,65	84,35	102,14
II	97,07	92,08	97,38	93,46	89,64	104,27
III	102,43	92,08	103,25	97,15	91,24	107,29

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W grudniu 2006 r. pogłowie owiec w Polsce wynosiło 301,4 tys. sztuk, w tym maciorek owczych 206 tys. sztuk. W porównaniu ze stanem z grudnia 2005 r. było ono mniejsze odpowiednio o 5,1 i 2,7%. Ponowne obniżenie pogłowia maciorek owczych nie pozwala mieć nadziei na odbudowę pogłowia owiec w najbliższym czasie. Ocenia się, że w czerwcu 2007 r. pogłowie to obniży się o dalsze 2-3% i ukształtuje na poziomie ok. 290 tys. sztuk.

Po bardzo niekorzystnym dla producentów 2006 r., rok 2007 rozpoczął się także niekorzystnie. W styczniu i w lutym ceny skupu żywca baraniego były niższe aniżeli przed rokiem o tej porze odpowiednio o 20 i 30%. Od wielu lat ceny skupu żywca baraniego w Polsce pozostają pod wpływem cen w innych krajach Unii Europejskiej. Rok 2007 rozpoczął się na całym unijnym rynku dalszym spadkiem cen jagniąt i stabilizacją cen owiec ciężkich. W I kwartale 2007 roku przeciętna cena jagniąt wyniosła 542 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o ok. 6% niższa niż w I kwartale 2006 r. Z kolei przeciętna cena owiec ciężkich ukształtowała się w tym okresie na poziomie około 405 EUR/100 kg wagi poubojowej, tj. zbliżonym do ubiegłorocznego.

Zgodnie z ocenami Offival i AGRESTE¹, w 2007 r. obniży się produkcja baraniny i jagnięciny w UE-25. W I półroczu może ona być niższa niż rok wcześniej o 2%, a w II półroczu o 3%. Największy spadek produkcji będzie dotyczył Irlandii i Wielkiej Brytanii, a więc liczących się producentów owiec ciężkich.

W niektórych krajach, w tym we Włoszech może mieć miejsce wzrost produkcji. Wprawdzie skala tego wzrostu będzie raczej mała, ale i tak może on niekorzystnie wpływać na ceny jagniąt na tym rynku, a więc także na ceny sprzedawanych tam polskich jagniąt.

W styczniu i lutym 2007 r., polski eksport owiec i mięsa baraniego wyniósł łącznie 123 tony wobec 113 ton rok wcześniej. Wzrost eksportu jest prawdopodobnie wynikiem wcześniejszych zakupów związanych ze świętami Wielkanocnymi. Przeciętna cena mięsa w eksporcie osiągnęła 4,47 EUR/kg i była niższa niż przed rokiem o ok. 20%.

W ciągu pierwszych czterech miesięcy 2007 r. ceny owiec i jagniąt w Australii, a także w Nowej Zelandii nadal spadały. Import owiec i jagniąt z Australii do Unii Europejskiej wyniósł około 5200 tys. ton i był o ok. 2% wyższy niż rok wcześniej.

W styczniu 2007 r. polski import żywca i mięsa owczego wyniósł ok. 6,8 ton, wobec 13 ton rok wcześniej.

---

¹ La statistique agricole - (francuskie biuro statystyki rolnictwa).

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	Zmiana w % 2006/2005
I półrocze	1 477	1 305	1 434	110
II półrocze	1 146	1 023	711	70
Rok	2 623	2 328	2 145	92

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2006	39,9	72,9	146,7	269,4	83,4	42,9	78,2	58,2	41,6	28,7	7,0	145,9	1014,8 S
2007	25,3	97,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1000,0 P
miesiąc roku poprzedniego = 100	63,4	133,6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	98,0
Import 2006	3,2	9,8	5,0	6,9	15,8	44,1	5,1	3,3	9,2	18,8	12,9	6,2	140,3 S
2007	5,0	1,8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	150,0 P
miesiąc roku poprzedniego = 100	156,3	18,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	107,0

S - szacunek P- prognoza

Źródło: Dane CIHZ, CAAC oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2005/2006	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	5,71	5,14	8,18	6,94	6,95	6,27
2006/2007	6,45	6,09	6,04	5,70	5,32	5,35	4,89	5,56	6,72	5,69	4,73	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,7	93,3	93,9	96,4	86,2	96,9	85,6	108,2	82,2	82,0	68,1	x

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
16.07.2006	-	-	-	-	5,76	1,43	12,3	3,05
13.08.2006	-	-	-	-	5,39	1,39	11,5	2,97
10.09.2006	-	-	-	-	5,73	1,44	12,2	3,06
08.10.2006	-	-	-	-	5,54	1,42	11,8	3,02
05.11.2006	-	-	-	-	5,54	1,45	11,8	3,08
03.12.2006	-	-	-	-	5,60	1,47	11,9	3,12
31.12.2006	8,99	2,35	19,13	4,99	5,54	1,45	11,8	3,08
I 2007	-	-	-	-	5,64	1,43	12,0	3,05
II	-	-	-	-	5,65	1,45	12,0	3,08
III	9,27	2,40	19,72	5,10	6,02	1,56	12,8	3,30

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2005	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	23,71	23,81	23,82	23,27	26,06	27,43
2006	30,36	30,58	30,55	30,48	30,48	30,99	29,34	28,47	31,76	31,95	30,77	30,77
miesiąc roku poprzedniego = 100	125,7	126,2	130,7	129,9	127,7	129,9	123,7	119,6	133,3	137,3	118,1	112,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-25												
2005/2006	512,0	536,5	566,4	603,0	624,7	719,5	788,2	772,3	654,4	559,3	521,8	527,4
2006/2007	512,7	540,7	601,8	637,0	673,6	644,5	598,1	593,8	530,9	536,4	559,4	577,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,1	100,8	106,3	105,6	107,8	89,6	75,9	76,9	81,1	95,9	107,2	109,5
Włochy												
2005/2006	553,2	626,0	619,1	628,2	712,9	718,1	702,5	723,4	623,9	573,8	567,1	680,4
2006/2007	642,9	666,0	651,5	668,6	695,2	734,4	719,5	735,4	669,0	572,2	587,6	669,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,2	106,4	105,2	106,4	97,5	102,3	102,4	101,7	107,2	99,7	103,6	98,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-25												
2005/2006	423,7	407,9	382,7	378,9	376,8	382,7	411,4	414,7	405,9	394,0	408,7	441,4
2006/2007	455,7	456,7	423,1	416,9	412,8	407,4	400,3	390,7	395,8	404,9	413,2	429,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,6	112,0	112,0	110,0	113,6	106,5	97,3	94,2	97,5	103,0	101,2	97,2
Wielka Brytania												
2005/2006	431,2	403,8	353,4	342,7	331,7	324,6	347,6	347,6	333,6	332,2	375,8	363,5
2006/2007	448,3	454,8	384,6	362,4	357,8	350,6	347,0	324,0	341,6	361,1	371,3	376,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,0	112,6	108,8	105,7	107,9	108,0	99,8	93,2	102,4	108,7	98,8	103,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2005/2006												
NZD/100 kg cwe	61,80	63,47	65,73	66,71	67,45	66,47	64,93	55,36	48,36	45,33	44,12	46,16
2006/2007												
NZD/100 kg cwe	50,18	55,95	57,35	61,35	64,74	65,55	67,52	58,34	46,20	46,16	45,57	45,58
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,2	88,2	87,3	92,0	98,8	98,6	104,0	105,4	95,5	101,8	103,3	98,7

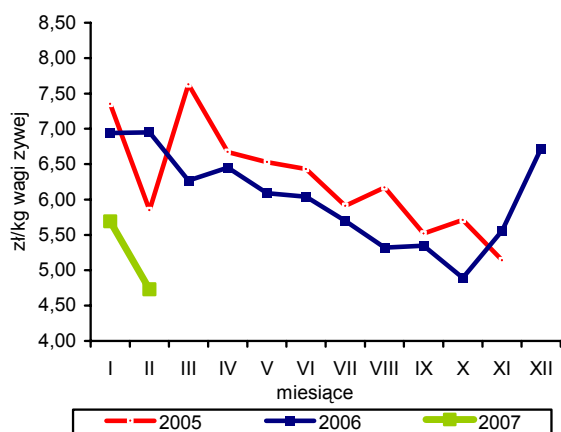
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

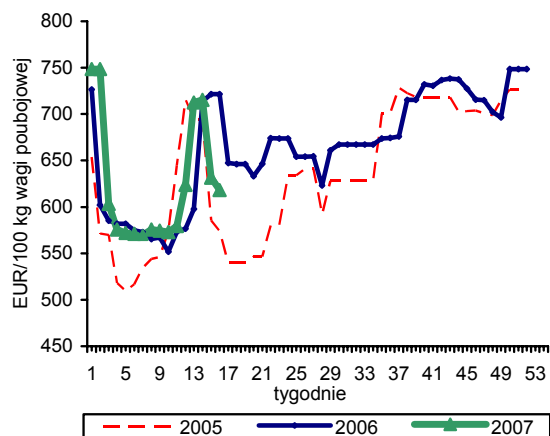
Wyszczególnienie	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2005/2006												
AUD/100 kg cwe	341	390	407	407	384	366	356	346	351	369	346	342
2006/2007												
AUD/100 kg cwe	346	350	364	367	315	308	289	290	306	339	337	338
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,5	89,7	89,4	90,2	82,0	84,2	81,2	83,8	87,2	91,9	97,4	98,8

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

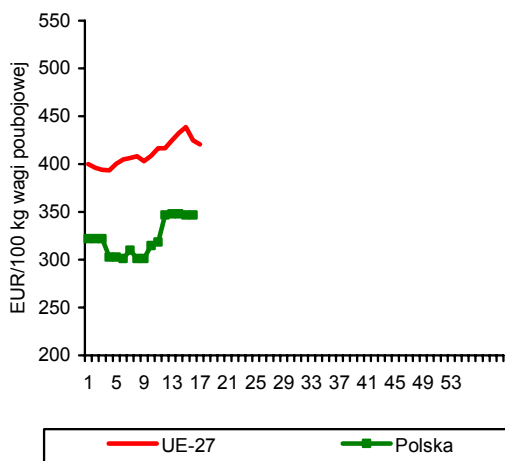
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

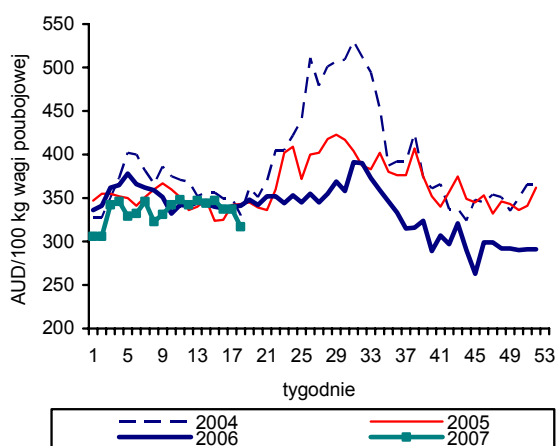
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

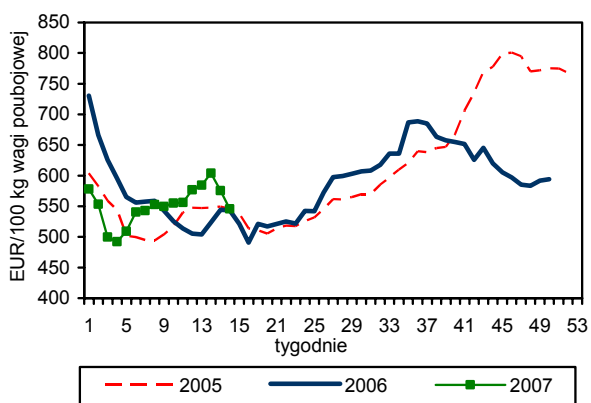
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

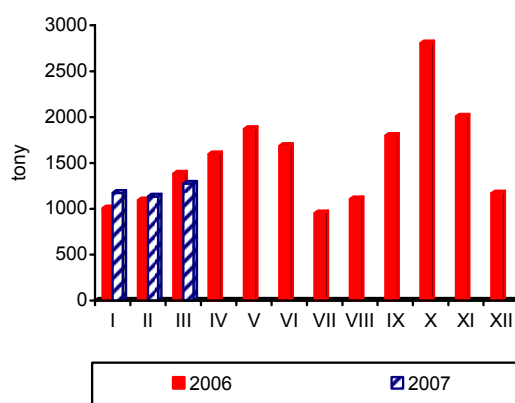
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowry ryb na Bałtyku wyniosły w marcu 21,5 tys. ton i były o 24,2% wyższe niż przed rokiem. Zdecydował o tym ponad 30% wzrost wyładunków szprotów (18,2 tys. ton). Połowry pozostałych gatunków ryb były zbliżone do ubiegłorocznych. Dodatkowo odłowiono 23,8 tys. sztuk troci i 2,8 tys. sztuk łososi, tj. odpowiednio o 14,8 i 21,1% więcej niż w marcu 2006 r. Od początku roku łącznie złowiono 35,4 tys. ton ryb, tj. o 4,7% mniej niż przed rokiem. Najbardziej ograniczono połowy śledzi, łososi i troci (od 44 do 35%), a wyższe niż w I kwartale ubr. były tylko połowy szprotów.

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła w lutym 2007 r. 26,4 tys. ton i była o 14,3% wyższa niż przed rokiem. Podobnie jak w styczniu najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzowała się produkcja filetów mrożonych z ryb morskich (o 69,9% do 6,2 tys. ton). Po okresowym spadku, ponownie rośnie przetwórstwo ryb wędzonych – łososi (o 27,6%) oraz ryb pozostałych (o 1,8%). Na poziomie sprzed roku utrzymała się produkcja przetworów i konserw z ryb. Od początku roku (styczeń-luty) zakłady sektora rybnego wyprodukowały 48,9 tys. ton ryb i przetworów rybnych, tj. o 12,0% więcej niż w analogicznych okresie roku poprzedniego.

Eksport ryb i przetworów rybnych wyniósł w lutym 2007 r. 12,8 tys. ton, wobec 16,1 tys. ton przed rokiem (spadek o 20,2%). Znaczny wzrost cen transakcyjnych spowodował, że wartość wywozu zmniejszyła się w niewielkim stopniu i wyniosła 178 mln zł (spadek o 0,2%). Zmniejszył się przede wszystkim wywóz ryb mrożonych oraz filetów i mięsa z ryb (o prawie 1/3). O 1/5 spadł także w porównaniu z lutym 2006 r. eksport przetworów i konserw rybnych (głównie śledzie). Import, który jest stymulowany przez eksport (przy stabilizacji popytu wewnętrznego), ograniczono o 17,9%, tj. do 27,9 tys. ton. Z głównych grup towarowych najbardziej zmniejszył się przywóz przetworów i konserw rybnych (o 28,3%), ryb mrożonych (o 23,2%) oraz ryb świeżych (o 19,9%). Średnie ceny

zakupu ryb na rynkach światowych wrosły w lutym 2007 r. w stosunku do lutego 2006 r. o 4,9% (do 6,94 zł/kg). Zdrożały głównie świeże norweskie łososie, krewetki oraz mrożone filety z mintaja. Niższe niż przed rokiem są natomiast ceny makreli i śledzi.

Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego, po spadku w styczniu o 1,9%, w lutym obniżył się o kolejne 1,2%. W zbycie taniej przede wszystkim śledzie (niższe ceny w imporcie) – filety z 6,82 zł/kg w lutym do 6,70 zł/kg w marcu oraz śledzie solone niepatroszone z 5,78 do 5,72 zł/kg. Nieznacznie zdrożały filety mrożone z mintajów i morszcuków oraz świeże pstrągi. Szybko rosą natomiast ceny zbytu żywych karpia (o 4,6%). Spadkowa tendencja cen nie objęła na razie szczebla detalu, gdzie ryby i przetwory rybne zdrożały w marcu o 0,1%. W większym stopniu wrosły ceny ryb niż przetworów rybnych. Podobnie jak w zbycie również w detalu największy wzrost cen zanotowano w przypadku karpia (o 1,5%) oraz szprotów w sosie pomidorowym (o 1,1%) i wędzonych dorszy (o 0,9%). Tańsza była natomiast większość przetworów ze śledzi, wędzone makrele oraz mrożone filety z mintajów.

Według danych GUS spożycie ryb i przetworów rybnych w gospodarstwach domowych wyniosło w 2006 r. 5,02 kg/osobę (w wadze produktu) i było o 0,4% niższe niż przed rokiem. Wyraźnie ograniczono konsumpcję ryb słodkowodnych (o 16,3% do 0,77 kg/osobę) na rzecz ryb morskich (o 6,7% do 2,40 kg/osobę). Mniejsze było także spożycie konserw rybnych (o 6,2% do 0,76 kg/osobę). Wyników tych nie potwierdzają dane bilansowe, które pokazują wzrost konsumpcji o 7,3% (do 12,1 kg/osobę w wadze żywej) oraz znaczny wzrost spożycia ryb słodkowodnych. Może być to skutkiem błędnego kwalifikowania przez konsumentów popularnej pangii jako ryby morskiej.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2006 I	5 015	1 023	1 575	1 179	102	8 894	13 493	1 066
II	7 172	692	1 505	1 509	52	10 930	17 210	1 812
III	13 951	884	1 548	895	10	17 288	20 714	2 300
IV	15 601	2 336	1 559	556	359	20 411	29 605	3 164
V	8 652	1 336	1 669	735	377	12 769	11 580	2 068
VI	1 318	1 933	1 269	807	344	5 671	444	0
VII	179	1 504	81	754	368	2 886	387	0
VIII	449	2 311	34	603	447	3 844	1 613	0
IX	338	3 943	1 030	627	409	6 347	8 549	346
X	518	2 895	1 072	732	299	5 516	10 970	1 338
XI	1 301	1 246	1 901	736	148	5 332	10 397	4 444
XII	1 450	551	1 848	452	69	4 370	3 341	4 839
2007 I	2 191	323	494	387	45	3 440	3 004	182
II	6 755	256	1 356	2 060	49	10 476	4 478	395
III	18 199	885	1 447	905	28	21 464	23 770	2 786
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	130,4	100,1	93,5	101,1	280,0	124,2	114,8	121,1
<u>I-III 2007</u> <u>I-III 2006</u>	103,9	56,3	71,2	93,6	74,4	95,3	60,8	64,9

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2006 I	434	4 895	5 310	9 897	6 678	873	563	20 536
II	543	4 958	5 500	12 139	8 373	1 101	631	23 140
III	839	9 088	5 849	13 161	9 291	926	716	28 937
IV	847	7 657	4 706	10 195	6 883	782	487	23 405
V	765	6 151	3 947	8 788	5 490	808	607	19 651
VI	577	4 953	3 591	8 674	5 856	605	450	17 795
VII	432	4 002	2 871	7 441	5 340	568	415	14 746
VIII	464	4 171	4 094	10 879	7 975	724	596	19 608
IX	691	7 019	4 678	12 517	8 592	848	895	24 905
X	644	7 211	6 034	13 420	9 394	851	915	27 309
XI	566	12 584	6 754	14 300	10 477	831	764	34 204
XII	635	11 932	7 732	13 326	10 040	752	700	33 625
2007 I	577	5 539	4 475	11 864	8 085	946	708	22 455
II	776	7 609	5 946	12 118	8 437	967	623	26 449
Wskaźnik zmian (%)								
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>	142,9	153,5	108,1	99,8	100,8	87,8	98,7	114,3
<u>I-II 2007</u> <u>I-II 2006</u>	138,5	133,4	96,4	108,8	109,8	96,9	111,5	112,0

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, ^b w danych z 2006 r. brak jest wyników produkcji świeżego lub chłodzonego mięsa z ryb, a które były ujmowane w poprzednich numerach Rynku Rolnego. Są one jednak w pełni porównywalne z danymi z 2005 r. (dane z 2005 r. zostały skorygowane o tę pozycję, której wartość wyniosła 14,8 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	159,45	60,26	32,76	21,95	13,25	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2006 ^b I-XII	193,77	69,11	34,62	25,94	11,64	346,02	156,05	75,92	31,12	55,77
2006 ^b I	14,59	4,87	4,07	1,79	0,83	28,42	11,88	7,61	2,43	4,38
II	16,07	6,33	3,22	1,84	1,35	33,98	15,33	8,37	2,94	5,59
III	21,66	6,69	4,06	2,43	1,97	36,14	16,63	9,17	2,68	5,24
IV	27,32	5,12	3,29	2,16	1,26	22,96	10,40	3,29	1,92	5,01
V	18,35	5,04	3,14	1,99	1,23	23,03	9,65	3,80	2,58	4,70
VI	14,13	5,22	2,57	1,94	1,06	21,40	8,27	5,17	2,08	3,51
VII	11,53	4,69	2,27	1,74	0,71	19,72	7,95	3,20	2,93	3,48
VIII	11,64	5,61	1,51	1,70	0,73	21,92	9,11	4,98	2,53	3,38
IX	13,45	5,87	2,66	1,99	0,51	27,28	10,27	7,72	2,73	4,30
X	14,10	6,27	2,34	2,45	0,67	32,82	14,48	7,76	2,87	5,38
XI	14,92	6,61	2,80	2,77	0,47	41,90	23,10	8,09	3,22	4,96
XII	16,00	6,78	2,69	3,14	0,84	36,45	18,94	6,74	2,21	5,83
2007 ^b I	13,47	6,18	2,78	1,72	0,58	31,22	14,61	8,07	3,09	3,11
II	12,82	5,03	2,18	1,95	0,93	27,90	13,11	6,43	2,11	4,48
Wskaźnik zmian (%)										
II 2007 II 2006	79,8	79,5	67,7	106,0	68,9	82,1	85,5	76,8	71,8	80,1
I-II 2007 I-II 2006	85,7	100,1	68,0	101,1	69,3	94,7	101,9	90,7	96,8	76,1

^a bez eksportu z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 I-XII	4,55	4,88	4,20	3,84	4,46	6,05	7,05	6,56	13,43	6,86
2006 ^a I-XII	3,95	2,79	4,65	4,44	4,40	5,60	7,59	7,49	15,54	7,50
2006 ^a I	4,10	3,85	4,56	5,09	4,73	6,10	6,96	7,41	13,26	7,27
II	4,03	3,89	4,85	5,40	4,63	5,77	6,40	7,28	12,71	7,74
III	4,10	3,49	4,80	5,51	4,53	6,11	6,92	7,29	14,74	7,72
IV	3,97	3,03	4,75	5,45	5,92	6,08	7,95	7,39	15,50	7,06
V	4,10	2,84	5,38	5,29	2,59	5,77	7,80	7,41	19,28	6,74
VI	3,87	3,02	4,51	5,40	2,78	5,61	7,94	7,23	21,64	7,13
VII	4,37	2,71	5,07	5,23	-	5,94	9,48	7,61	18,20	7,68
VIII	4,11	2,93	5,05	5,94	4,75	5,47	8,27	7,39	17,50	7,20
IX	3,91	3,05	4,88	4,38	4,39	5,61	7,51	7,31	15,59	7,44
X	3,85	2,35	4,49	3,89	4,05	5,41	8,15	7,73	14,01	7,24
XI	3,47	2,23	3,95	3,94	3,90	5,32	7,57	7,91	13,43	8,24
XII	3,86	2,05	3,60	4,16	4,30	5,03	7,19	7,79	13,67	7,39
2007 ^a I	3,51	2,81	3,82	4,01	3,90	5,05	6,85	7,43	13,90	7,06
II	3,42	2,83	3,97	4,20	4,42	5,18	6,62	7,89	14,61	7,82
Wskaźnik zmian (%)										
II 2007 II 2006	84,9	72,8	81,9	77,8	95,5	89,9	103,4	108,4	114,9	101,0
I-II 2007 I-II 2006	85,2	72,9	82,8	78,3	88,9	86,2	100,8	104,3	109,8	99,1

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi (16041291)	Filety z dorsza (03042029)			Łosoś wędzony (03054100)	Pstrąg wędzony (03054945)	Krewetki przetworzone (160520)	Filety z flądry (03042073)
	Niemcy	W. Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania
2005 I-XII	7,61	18,57	16,74	18,10	34,76	31,46	43,62	10,65
2006 ^a I-XII	7,44	18,69	16,80	18,65	41,64	33,77	37,91	11,29
2006 ^a I	7,41	17,85	16,37	17,75	35,79	32,13	36,03	10,36
II	7,09	16,97	15,39	17,13	34,43	31,78	36,90	10,31
III	7,50	17,28	15,14	17,03	35,28	32,67	34,49	10,55
IV	7,86	17,82	15,69	17,96	35,69	33,59	40,02	10,57
V	7,62	17,78	16,90	19,25	38,43	33,94	34,23	11,01
VI	8,15	18,08	15,75	19,84	42,15	34,35	34,25	11,34
VII	7,38	19,74	17,90	18,15	45,45	33,69	39,55	11,88
VIII	7,16	19,21	15,36	21,02	61,11	32,87	39,04	11,12
IX	7,30	21,61	15,21	21,66	52,27	34,41	38,93	15,98
X	7,06	20,54	18,41	18,79	41,10	34,74	39,95	12,65
XI	7,76	21,64	19,28	20,65	39,52	34,80	42,04	12,58
XII	7,35	21,75	19,33	19,17	42,41	34,96	39,58	11,68
2007 ^a I	6,00	24,28	22,45	23,31	40,35	34,72	39,29	12,33
II	7,49	20,76	22,27	20,59	40,46	35,08	44,09	12,64
Wskaźnik zmian (%)								
II 2007 II 2006	105,6	122,3	144,7	120,2	117,5	110,4	119,5	122,6
I-II 2007 I-II 2006	93,0	129,4	140,8	125,9	115,1	109,2	114,3	120,8

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi		
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2006 I	7,95	-	8,69	57%	9,24	70%	7,88	60%	5,87	68%	7,40	69%
II	8,10	-	8,70	56%	9,27	70%	7,83	59%	5,92	69%	7,32	68%
III	8,17	-	8,73	56%	9,22	69%	7,77	59%	5,88	69%	7,19	67%
IV	8,26	-	8,93	58%	9,32	70%	7,80	59%	5,89	69%	7,07	66%
V	8,46	-	9,09	58%	9,38	71%	7,67	58%	5,95	69%	7,14	67%
VI	8,75	-	9,17	58%	9,72	73%	7,79	59%	5,96	70%	7,20	67%
VII	8,77	-	9,17	58%	9,81	74%	7,79	59%	5,93	69%	7,21	67%
VIII	8,83	-	9,23	58%	9,82	74%	7,88	60%	5,94	70%	7,22	67%
IX	8,86	-	9,21	58%	9,82	74%	7,67	59%	5,93	69%	7,19	67%
X	8,86	-	9,21	57%	9,76	73%	7,77	60%	5,93	69%	7,21	67%
XI	8,73	-	9,27	58%	9,87	73%	7,80	60%	5,80	68%	6,96	65%
XII	8,40	-	9,35	58%	9,91	74%	8,06	63%	5,82	67%	6,88	65%
2007 I	8,34	-	9,45	58%	10,00	74%	8,04	63%	5,76	68%	6,91	65%
II	8,43	-	9,52	59%	9,83	73%	8,10	63%	5,78	68%	6,82	65%
III	8,82	-	9,60	59%	9,89	74%	8,13	64%	5,72	67%	6,70	64%
Wskaźnik zmian (%)												
III 2007 III 2006	108,0	x	110,0	x	107,3	x	104,6	x	97,3	x	93,2	x
I-III 2007 I-III 2006	105,7	x	109,4	x	107,2	x	103,4	x	97,7	x	93,2	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2006I	13,19	13,22	56,40	7,01	13,32	13,42	12,60	19,82	10,69	11,68	11,22
II	13,23	13,25	56,60	7,01	13,45	13,48	12,65	19,88	10,69	11,56	11,21
III	13,28	13,19	56,20	7,07	13,49	13,45	12,65	19,94	10,66	11,69	11,27
IV	13,29	13,20	56,60	7,10	13,55	13,52	12,70	19,76	10,64	11,64	11,28
V	13,25	13,14	57,20	7,13	13,57	13,52	12,70	19,82	10,68	11,63	-
VI	13,30	13,12	57,70	7,14	13,60	13,48	12,70	19,88	10,66	11,66	-
VII	13,25	13,09	58,60	7,16	13,64	13,52	12,80	19,94	10,68	11,77	-
VIII	13,28	13,10	60,20	7,20	13,66	13,55	12,85	20,00	10,69	11,89	-
IX	13,32	13,05	61,50	7,28	13,78	13,61	12,95	20,12	10,72	11,92	-
X	13,37	12,94	61,90	7,31	13,74	13,61	13,00	20,18	10,72	11,89	11,67
XI	13,43	12,91	61,40	7,36	13,66	13,68	13,10	20,23	10,70	12,08	11,65
XII	13,45	12,83	61,70	7,41	13,56	13,84	13,15	20,06	10,53	12,24	11,24
2007I	13,46	12,80	62,20	7,48	13,53	13,81	13,10	20,06	10,54	15,94 ^a	11,48
II	13,39	12,76	62,80	7,56	13,45	13,93	13,25	20,18	10,50	16,02 ^a	11,68
III	13,44	12,67	62,80	7,60	13,38	14,00	13,40	20,23	10,48	16,14 ^a	11,86
Wskaźnik zmian (%)											
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	101,2	96,1	111,7	107,5	99,2	104,1	105,9	101,5	98,3	x	105,2
<u>I-III 2007</u> <u>I-III 2006</u>	101,5	96,4	111,0	107,3	100,2	103,4	104,9	101,4	98,4	x	103,9

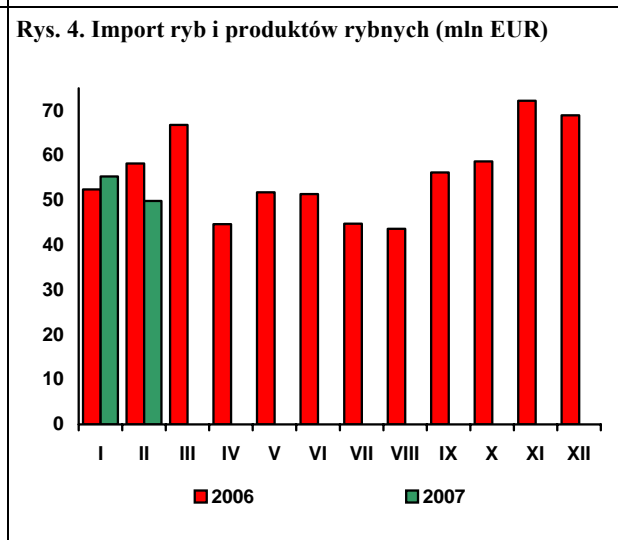
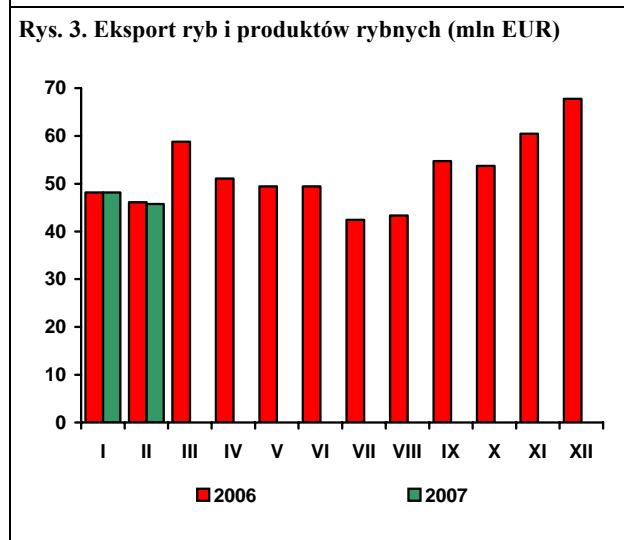
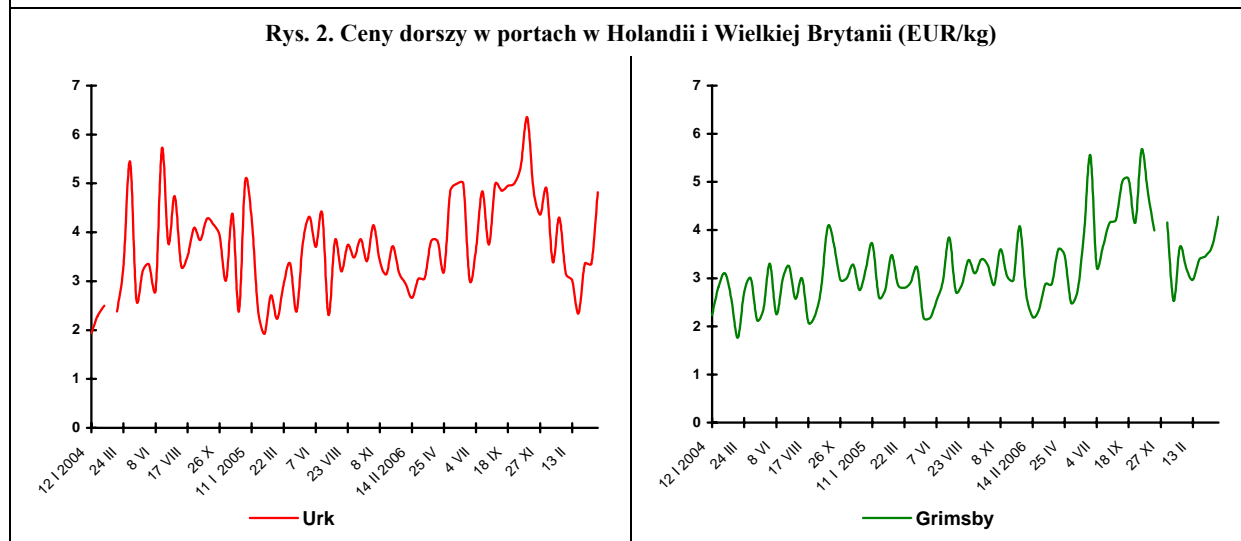
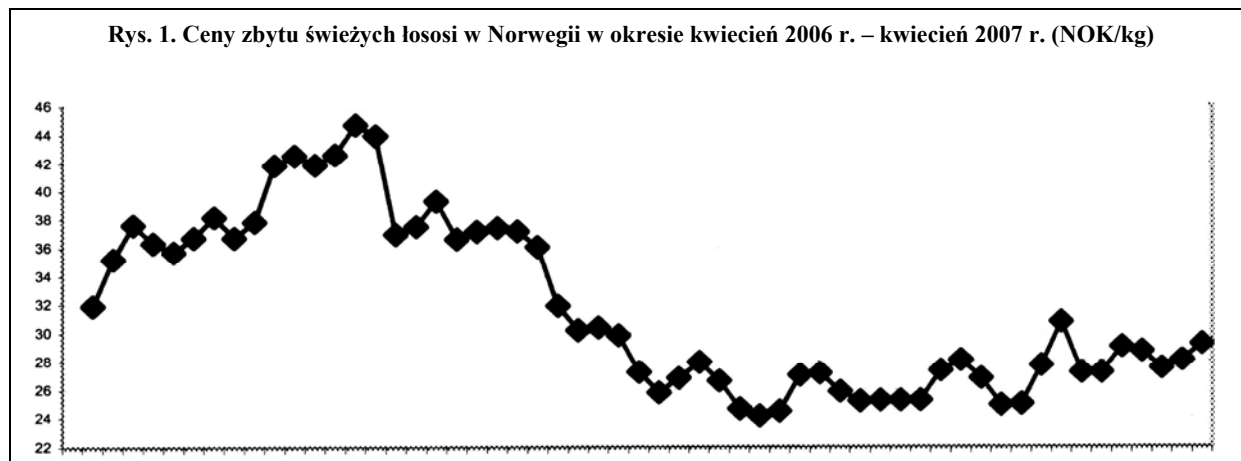
^a filety mrożone

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2005	5,04	2,25	0,81	0,50	0,56	0,92
2006	5,02	2,40	0,76	0,50	0,59	0,77
Wskaźnik zmian (%)						
<u>2006</u> <u>2005</u>	99,6	106,7	93,8	100,0	105,4	83,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W I kwartale 2007 r. dynamika cen żywności była znacznie wyższa niż przed rokiem. Po wzroście w styczniu o 1,1% i w lutym o 0,7%, w marcu w porównaniu z poprzednim miesiącem, łączne ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 0,8%, w tym żywności o 0,9%, a napojów bezalkoholowych o 0,2%. Najbardziej podrożały: mięso drobiowe (o 6,6%), warzywa (o 3,0%) i owoce (o 2,1%). Podniesiono także ceny mąki (o 1,9%) i pieczywa (o 0,4%) oraz artykułów mleczarskich i jaj (po 0,2%). Nieco droższe niż miesiąc wcześniej były ryby i tłuszcze roślinne (po 0,1%). Zmalały natomiast ceny cukru (o 1,0%), masła, mięsa i tłuszczów wieprzowych (po 0,4%) oraz wędlin (o 0,1%). W grupie napojów bezalkoholowych najbardziej, bo o 0,9% podrożała kawa.

W okresie grudzień 2006 r. – marzec 2007 r. łączne ceny detaliczne towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych podniosły się o 2,7%, wobec wzrostu o 0,4% przed rokiem. Żywność podrożała bardziej, niż wszystkie pozostałe grupy towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem transportu. Najbardziej zwiększyły się ceny mięsa drobiowego (o 29,0%), warzyw (o 12,3%) i mąki (o 7,1%). Ceny ryżu wzrosły o 2,2%, pieczywa o 1,6%, owoców o 1,4% a tłuszczów roślinnych o 1,1%. O 0,7% podrożały artykuły mleczarskie i jaja, o 0,6% – ryby, a o 0,5% – mięso wołowe. Obniżyły się natomiast ceny mięsa wieprzowego (o 3,1%), tłuszczów wieprzowych (o 0,5%) i cukru (o 2,8%). Ceny napojów bezalkoholowych podniosły się o 0,8%, w tym kawy o 1,8%. Wzrost cen produktów przetwórstwa zbóż i warzyw był konsekwencją niskich zbiorów tych ziemiopłodów w 2006 r. Spadek opłacalności produkcji drobiu w warunkach dynamicznie rosnących cen pasz i niskiego poziomu cen skupu, doprowadził do jej ograniczenia i w ślad za tym – istotnego wzrostu cen żywca i mięsa. Wzrost produkcji i podaży trzody skutkował spadkiem cen żywca, mięsa i tłuszczów wieprzowych. Zwyżka cen artykułów mleczarskich i jaj wiązała się z niskim poziomem produkcji w sezonie zimowym i wyższymi cenami skupu mleka.

W I kwartale 2007 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były o 3,1% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Za warzywa konsumenci płacili średnio

o 11,8% więcej, w tym za ziemniaki o 52,4% więcej niż przed rokiem. Pieczywo i produkty zbożowe były droższe o 5,9%, w tym pieczywo o 7,5%. Wzrost cen cukru wyniósł 4,6%, a mięsa i przetworów 3,0%, w tym drobiu 15,6%, mięsa wołowego 3,6%, przy nieznacznym wzroście cen wieprzowiny (o 0,1%). Za ryby w I kwartale 2007 r. należało zapłacić o 1,8% więcej, za tłuszcze roślinne o 1,3%, a za artykuły mleczarskie i jaja o 0,8% więcej niż w I kwartale 2006 r. Tańsze niż rok wcześniej były natomiast owoce (o 0,8%) i tłuszcze zwierzęce (o 1,9%).

Istotnym czynnikiem sprzyjającym wzrostowi cen żywności był wzrost popytu krajowego kreowany przez rosnące dochody ludności i poprawę sytuacji na rynku pracy. W I kwartale br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, realna płaca brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się o 5,9%. Siła nabywcza miesięcznych emerytur i rent pracowników wzrosła o 3,6%, a rolniczych o 2,1%. Do poprawy sytuacji dochodowej ludności przyczyniły się także rosnące przychody z tytułu własności oraz transfery pieniężne od osób pracujących za granicą. W I kwartale br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie o 4,1% wyższym niż przed rokiem. W końcu marca stopa bezrobocia wyniosła 14,4%, tj. o 3,4 pkt mniej niż przed rokiem. Według GUS w I kwartale br., w porównaniu z I kwartałem 2006 r., produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w dziale wytwarzającym artykuły spożywcze i napoje w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób wzrosła o 6,9%, a sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) zwiększyła się o 8,7%. Na ożywienie popytu wskazują także pozytywne wyniki badań koniunktury konsumenckiej (prowadzonych co miesiąc wspólnie przez GUS i NBP). Optymistyczne oceny gospodarstw domowych w zakresie własnej sytuacji finansowej i możliwości dokonywania zakupów stwarzają realne szanse zwiększenia chłonności rynku żywnościowego w najbliższych miesiącach.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w marcu 2007 r.

Wyszczególnienie	III 2007			I-III 2007
	II 2007=100	XII 2006=100	III 2006=100	I-III 2006=100
O G Ó Ł E M	100,5	100,1	102,5	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,8	100,4	104,3	103,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	99,9	101,8	101,7
Odzież i obuwie	99,3	95,5	92,5	92,4
Mieszkanie	100,2	101,5	103,6	103,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	101,5	104,4	104,3
W tym nośniki energii	100,0	101,3	105,1	105,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,3	100,4	100,3
Zdrowie	100,6	100,4	101,8	101,4
Transport	102,5	98,0	102,0	99,8
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	104,9	105,6	104,0	99,6
Łączność	100,0	100,0	102,1	102,1
Rekreacja i kultura	99,9	99,8	102,2	102,2
Edukacja	100,0	100,2	101,1	101,1
Restauracje i hotele	100,3	100,8	102,8	102,7
Inne towary i usługi	100,2	100,3	100,9	101,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w marcu 2007 r.

Wyszczególnienie	III 2007			I-III 2007
	II 2007=100	III 2006=100	XII 2006=100	I-III 2006=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,8	104,3	102,7	103,4
Żywność	100,9	104,5	102,9	103,6
Pieczywo i produkty zbożowe	100,4	106,4	101,7	105,9
Pieczywo	100,4	108,1	101,6	107,5
Ryż	100,4	108,4	102,2	107,7
Makarony	100,3	101,6	100,8	101,2
Mięso i przetwory	101,1	105,6	103,5	103,0
Mięso wieprzowe	99,7	100,9	96,9	100,1
Mięso wołowe	100,2	103,2	100,5	103,6
Drób	106,6	128,6	129,0	115,6
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	101,5	99,5	100,7
Ryby	100,1	101,6	100,6	101,6
Mleko, sery i jaja	100,2	100,9	100,7	100,8
Artykuły mleczarskie	100,2	100,9	100,7	100,8
Mleko	100,5	101,6	100,8	101,4
Sery twarogowe	100,2	99,8	100,8	99,7
Sery dojrzewające i topione	100,1	100,3	100,5	100,2
Jaja	100,2	100,5	100,6	100,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,9	100,0	100,3	99,8
Masło	99,6	99,4	99,9	99,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,7	94,6	97,7	93,6
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,2	101,8	101,5	101,4
Oleje roślinne	99,9	100,4	100,5	100,6
Owoce	102,1	100,0	101,4	99,2
Jabłka	104,3	100,4	110,2	100,3
Owoce cytrusowe	100,6	101,1	99,9	99,5
Banany	99,8	93,4	105,7	92,3
Warzywa	103,0	111,6	112,3	111,8
Ziemniaki	106,5	152,9	131,1	152,4
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,7	101,6	99,2	101,9
Cukier	99,0	104,0	97,2	104,6
Napoje bezalkoholowe	100,2	102,1	100,8	102,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8									
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4									
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1									
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1									
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2									
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9									
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1									
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0									
Cukier i wyroby cukiernicze	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7									
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0									
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5									
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1									

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3									
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4									
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2007	101,1	102,3	105,6									
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2007	101,5	101,6	101,6									
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2007	100,8	100,8	100,9									
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2007	99,5	99,8	100,0									
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2007	98,4	99,1	100,0									
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2007	112,7	111,3	111,6									
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2007	102,1	101,9	101,6									
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2007	105,0	104,8	104,0									
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2007	101,6	101,9	102,5									
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1									

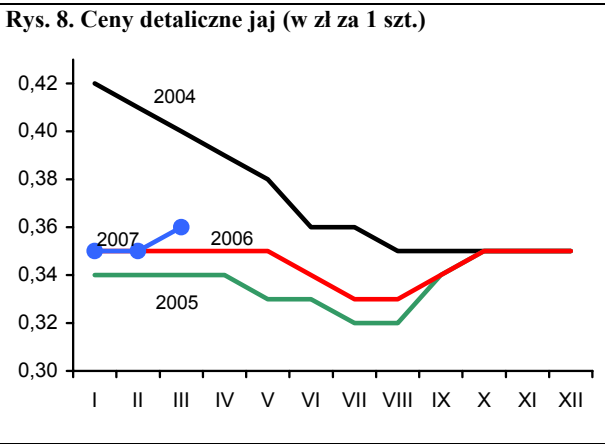
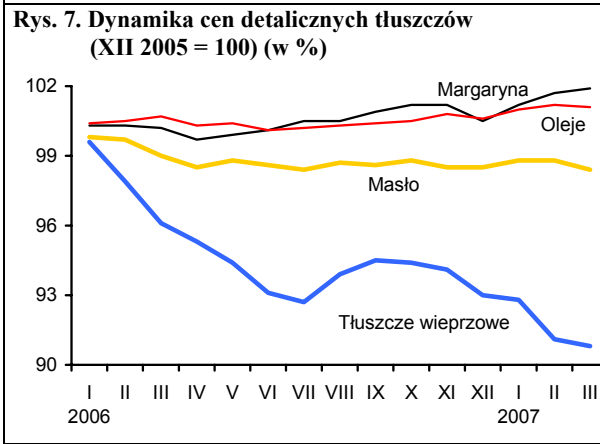
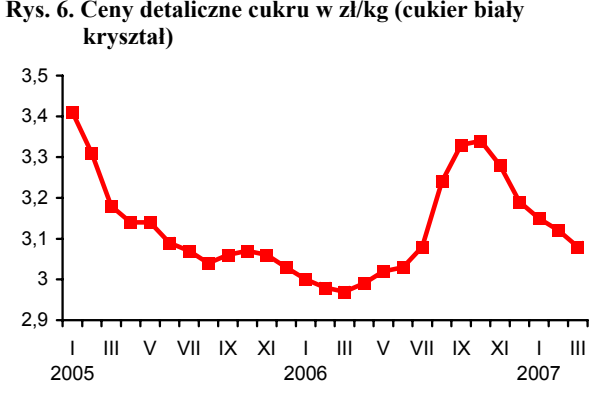
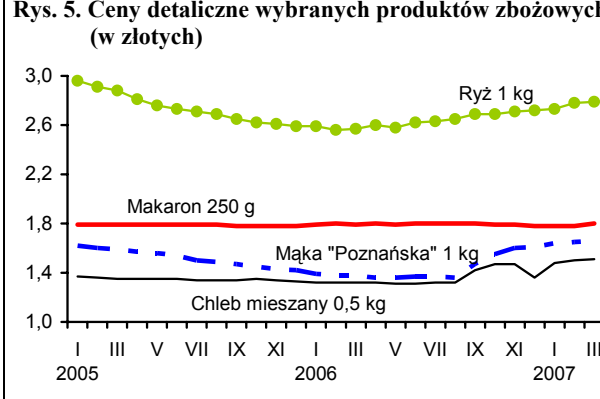
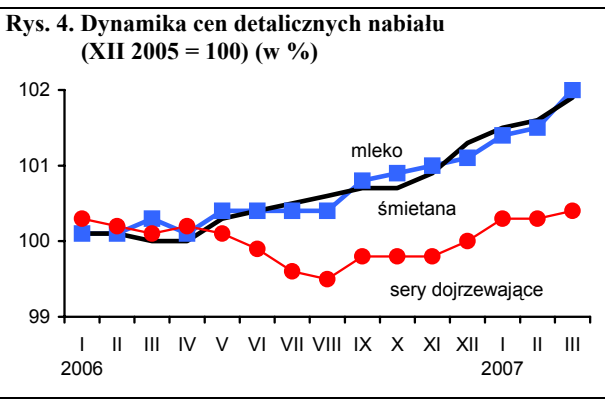
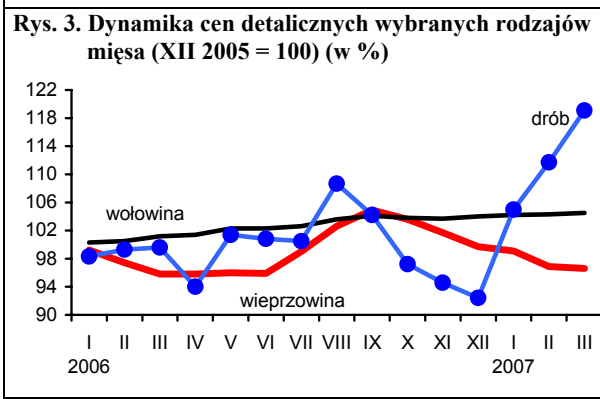
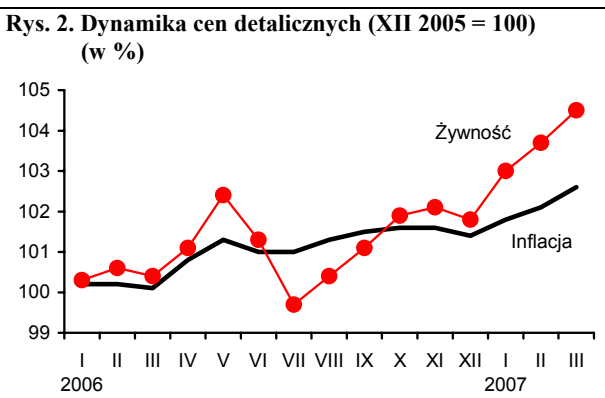
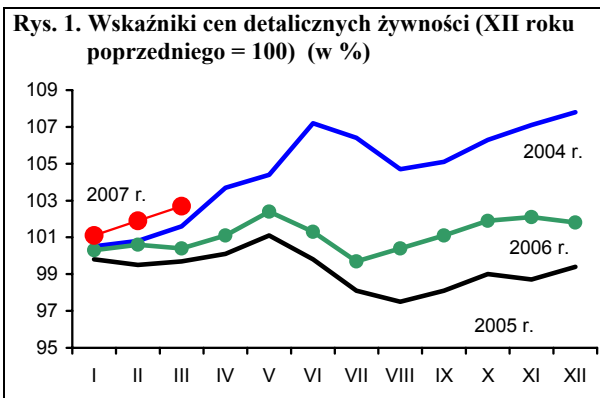
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2006 r. b – 2007 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	2,59	2,56	2,57	2,60	2,58	2,62	2,63	2,65	2,69	2,69	2,71	2,72
	b	2,73	2,78	2,79									
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,32	1,32	1,32	1,32	1,31	1,31	1,32	1,32	1,42	1,47	1,47	1,36
	b	1,48	1,50	1,51									
Makaron – 250 g	a	1,79	1,80	1,79	1,80	1,79	1,80	1,80	1,80	1,80	1,79	1,79	1,78
	b	1,78	1,78	1,80									
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,39	1,38	1,38	1,36	1,36	1,37	1,37	1,36	1,47	1,55	1,60	1,61
	b	1,64	1,65	1,66									
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	16,95	16,96	17,05	17,05	17,13	17,13	17,15	17,27	17,25	17,17	17,18	17,22
	b	17,11	17,19	17,27									
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	21,30	21,38	21,49	21,55	21,83	21,87	22,10	22,24	22,33	22,30	22,29	21,92
	b	22,48	22,39	22,41									
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,93	12,61	12,29	12,46	12,53	12,45	13,05	13,74	14,28	13,98	13,61	13,21
	b	13,09	12,75	12,70									
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,53	4,71	4,27	4,51	5,25	5,17	5,19	5,91	5,34	4,80	4,62	4,50
	b	5,52	5,97	6,43									
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	19,79	19,64	19,47	19,12	19,19	19,22	19,46	19,86	20,07	20,08	20,10	19,72
	b	19,69	19,62	19,56									
Kielbasa „Zwycajna” – 1kg	a	8,89	8,70	8,52	8,57	8,52	8,63	8,72	8,93	9,06	8,95	8,88	8,81
	b	8,75	8,70	8,70									
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	13,22	13,25	13,19	13,20	13,14	13,12	13,09	13,10	13,05	12,94	12,91	12,83
	b	12,80	12,76	12,67									
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,44	2,43	2,43	2,41	2,42	2,41	2,41	2,41	2,42	2,42	2,42	2,40
	b	2,41	2,40	2,41									
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,97									
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,42	9,43	9,43	9,42	9,46	9,49	9,49	9,51	9,52	9,58	9,59	9,59
	b	9,65	9,69	9,72									
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,95	15,90	15,89	15,96	15,74	15,84	15,74	15,68	15,78	15,83	15,86	15,81
	b	15,71	15,71	15,68									
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,36	4,36	4,37	4,35	4,38	4,41	4,41	4,39	4,41	4,43	4,43	4,42
	b	4,44	4,43	4,45									
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33	0,33	0,34	0,35	0,35	0,35
	b	0,35	0,35	0,36									
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,06	3,06	3,03	3,01	3,02	3,03	3,04	3,04	3,03	3,04	3,03	3,01
	b	3,02	3,03	3,03									
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,23	1,22	1,23	1,23	1,23	1,21
	b	1,23	1,24	1,24									
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	4,65	4,67	4,69	4,68	4,69	4,67	4,69	4,69	4,73	4,74	4,75	4,74
	b	4,79	4,81	4,80									
Ślonina – 1 kg	a	3,94	3,81	3,73	3,67	3,61	3,53	3,48	3,56	3,53	3,50	3,48	3,39
	b	3,38	3,35	3,32									
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,22	1,20	1,18	1,17	1,16	1,14	1,14	1,13	1,12	1,11	1,11	1,10
	b	1,11	1,08	1,08									
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,00	2,98	2,97	2,99	3,02	3,03	3,08	3,24	3,33	3,34	3,28	3,19
	b	3,15	3,12	3,08									
Jabłka – 1 kg	a	2,13	2,19	2,29	2,39	2,75	3,25	3,83	3,31	2,48	2,13	2,07	2,08
	b	2,13	2,20	2,29									

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

W marcu koniunktura w rolnictwie, mimo niewielkiego spadku cen skupu zbóż utrzymała się na stosunkowo wysokim poziomie, zwłaszcza w stosunku do analogicznego okresu ub. r. Wraz z wiosennym ożywieniem na rynku środków produkcji dla rolnictwa wzrósł popyt na większości segmentów. Jedynie rynek środków ochrony roślin, gdzie ceny utrzymują się od wielu miesięcy na tym samym poziomie, charakteryzował się dużą stabilnością popytu i podaży. Relacje cen środków produkcji do cen zbóż uległy niewielkiemu pogorszeniu.

Rozpoczęcie kampanii wiosennej przyczyniło się do wyraźnego wzrostu popytu na nawozy mineralne. Podniesiono ceny na wszystkie nawozy, w tym również na nawozy wapniowe, których ceny we wcześniejszych miesiącach przejawiały tendencję malejącą. Nawozy mineralne zdrożały w marcu średnio o 3,3%, a w ciągu ostatnich 12 miesięcy o 5,4%. Ceny nawozów wapniowych wzrosły o 4,2%, ale w porównaniu do marca 2006 r. były o 9,8% tańsze. W stosunku do miesiąca poprzedniego w grupie nawozów mineralnych najbardziej zdrożał superfosfat prosty (o 10,8%), fosforan amonu (o 4,3%) oraz mocznik (o 4,1%). Ceny pozostałych nawozów wzrosły od 0,9% do 3,1%. Znaczący wzrost cen nawozów wpłynął na pogorszenie ich relacji do cen zbóż. W marcu na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 3,5 kg pszenicy, czyli o 0,2 kg więcej niż w lutym. Relatywnie najdroższym nawozem mineralnym pozostał superfosfat potrójny (5 kg pszenicy), a najtańszym sól potasowa (2,4 kg).

Rynek środków ochrony roślin był wyjątkowo stabilny. W marcu średnie ceny nie zmieniły się, a w perspektywie 12 miesięcy nastąpił praktycznie niezauważalny spadek cen (o 0,1%), co świadczyć może o równowadze między podażą

a popytem. W marcu najbardziej, bo o 0,7% zdrożał Decis 2,5 EC i zaprawa nasienna Funaben T., a najbardziej staniał Fusilade Forte (o 1%).

Rynek nośników energii charakteryzował się dużą amplitudą wahań cen. Ceny paliw stałych uległy obniżeniu, podrożały paliwa ropopochodne, w tym benzyna, której wzrost cen (o 6,9%) był najwyższy. Gaz propan butan staniał o 2,1%. Średnie ceny na rynku nośników energii wzrosły w marcu o 0,6%, a w ciągu 12 miesięcy o 0,5%.

Kolejny miesiąc obserwuje się wzrost cen na rynku materiałów budowlanych. Na niektóre materiały budowlane trzeba oczekiwać nawet do 3 miesięcy. W marcu ceny materiałów budowlanych przy dużym zróżnicowaniu wzrosły średnio o 2,0%, a w ciągu 12 miesięcy o 11,6%. Podrożały niemal wszystkie materiały budowlane. Największy wzrost cen zanotowano w przypadku cegły (o 9,8%) oraz cementu (3,6%). Pozostałe ceny, poza ceną okien z PCV, która pozostała na tym samym poziomie, wzrosły od 0,3% do 2,4%.

Trwa ożywienie na rynku maszyn rolniczych. W marcu ceny wzrosły o 1,0%, a w ciągu 12 miesięcy o 5,1%. W marcu najbardziej podniesiono cenę sadzarki dwurzędowej do ziemniaków (o 6,5%), a w okresie 12 miesięcy o blisko 20%. Dojarka z rurociągiem podrożała o 4,9%, a ciągnik rolniczy o mocy 90 kW o 3%. Kosiarka rotacyjna staniała o 1,6%. Przewiduje się, że w najbliższym czasie utrzyma się niewielkie ożywienie popytu na rynku maszyn rolniczych, ze względu na możliwość korzystania ze środków pomocowych na ich zakup oraz dzięki polepszającej się ofercie kredytowej banków.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		III 2006	XII 2006	III 2007	III 2007 II 2007	III 2007 XII 2006	III 2007 III 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	68,92	69,88	74,48	103,1	106,6	108,1	4,19	8,09
Saletra amonowa 34%N	„	77,60	78,88	83,64	103,0	106,0	107,8	3,88	7,48
Mocznik 46%N	„	95,60	96,32	101,84	104,1	105,7	106,5	3,49	6,73
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	56,96	57,40	63,72	110,8	111,0	111,9	5,02	9,68
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	95,60	84,88	88,16	101,7	103,9	92,2	3,47	6,70
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	110,32	111,72	118,00	104,3	105,6	107,0	2,91	5,60
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	89,00	87,52	89,56	101,0	102,3	100,6	2,35	4,54
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	106,88	109,88	112,00	101,3	101,9	104,8	3,15	6,08
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	96,84	102,44	106,48	100,9	103,9	110,0	3,36	6,47
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	54,02	48,04	48,75	104,2	101,5	90,2	1,28	2,47

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		III 2006	XII 2006	III 2007	III 2007 II 2007	III 2007 XII 2006	III 2007 III 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	59,62	58,96	57,74	99,4	97,9	96,8	9,10	17,55
Nurelle D 550 FC	100 ml	42,65	43,46	43,53	100,3	100,2	102,1	6,86	13,23
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,13	20,33	20,17	99,3	99,2	100,2	3,18	6,13
Decis 2,5 EC	250 ml	24,38	25,03	25,21	100,7	100,7	103,4	3,97	7,66
Dithane M-45	1 kg	22,87	22,00	20,84	99,6	94,7	91,1	3,28	6,33
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,37	28,12	28,26	100,7	100,5	99,6	4,45	8,59
Bravo	1 l	42,83	42,70	42,58	100,0	99,7	99,4	6,71	12,94
Nimrod 250 EC	1 l	97,58	99,63	99,65	100,1	100,0	102,1	15,71	30,29
Roundup	1 l	23,01	23,48	23,41	100,3	99,7	101,7	3,69	7,12
Granstar	8 g	18,08	17,88	17,92	100,3	100,2	99,1	2,82	5,45
Fusilade Forte	1 l	111,90	113,70	112,64	99,0	99,1	100,7	17,75	34,24
Chwastox extra	1 l	14,26	14,50	14,43	100,6	99,5	101,2	2,27	4,39
Reglane 200 SL	1 l	77,21	76,67	76,24	99,3	99,4	98,7	12,02	23,17
Ziarno zatrute fosforem cynku, IAB	1 kg	19,57	19,92	19,94	100,6	100,1	101,9	3,14	6,06

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		III 2006	XII 2006	III 2007	III 2007 II 2007	III 2007 XII 2006	III 2007 III 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	466,63	535,50	532,05	99,5	99,4	114,0	83,85	161,72
Koks opałowy	t	755,01	743,56	738,60	99,4	99,3	97,8	116,41	224,50
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,72	3,65	4,04	106,9	110,7	108,6	0,64	1,23
Olej napędowy	l l	3,68	3,67	3,62	101,7	98,6	98,4	0,57	1,10
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,51	2,48	2,37	101,3	95,6	94,4	0,37	0,72
Gaz propan-butan „LPG”	l l	2,11	2,09	1,87	97,9	89,5	88,6	0,29	0,57
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,31	11,36	11,43	100,3	100,6	101,1	1,80	3,47
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,92	20,83	20,93	100,3	100,5	100,0	3,30	6,36
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,79	11,00	11,05	100,0	100,5	102,4	1,74	3,36
Płyn do chłodziac „Petrygo”	l l	10,19	10,25	10,22	99,4	99,7	100,3	1,61	3,11
Energia elektryczna	10 kWh	4,20	4,24	4,24	100,0	100,0	100,0	0,67	1,29

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		III 2006	XII 2006	III 2007	III 2007 II 2007	III 2007 XII 2006	III 2007 III 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	17,70	18,84	19,82	103,6	105,2	112,0	3,12	6,02
Wapno	1 t	414,19	425,48	433,14	101,0	101,8	104,6	68,26	131,65
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	134,33	165,21	167,92	101,3	101,6	125,0	26,46	51,04
Stal płaska (płaskownik)	1 t	2798,75	3111,52	3169,41	101,9	101,9	113,2	499,51	963,35
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	9,74	11,28	11,43	100,7	101,3	117,4	1,80	3,47
Dwuteownik gruby	1 t	3119,96	3648,26	3773,33	102,1	103,4	120,9	594,69	1146,91
Blacha dachowa	1 m ²	27,98	30,59	31,48	101,5	102,9	112,5	4,96	9,57
Tynk „Atlas”	25 kg	43,76	45,07	46,50	101,1	103,2	106,3	7,33	14,13
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,72	0,78	0,90	109,8	115,4	125,0	0,14	0,27
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	716,17	697,57	696,97	100,0	99,9	97,3	109,85	211,84
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	535,17	546,04	563,64	101,2	103,2	105,3	88,83	171,32
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,70	26,06	26,44	100,5	101,5	102,9	4,17	8,04
Okno drewniane szklane	1 szt.	1204,32	1261,97	1285,82	100,3	101,9	106,8	202,65	390,83
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	999,37	1086,30	1136,88	102,4	104,7	113,8	179,18	345,56

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	III 2006	XII 2006	III 2007	III 2007 II 2007	III 2007 XII 2006	III 2007 III 2006	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	376377,64	345169,38	361282,00	100,4	104,7	96,0	569,40	1098,12
Kombajn do ziemniaków	49104,50	50619,39	51350,32	100,2	101,4	104,6	80,93	156,08
Samochód Lublin	63342,67	63348,21	68049,04	102,5	107,4	107,4	107,25	206,84
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	17327,36	17690,48	18008,53	101,8	101,8	103,9	28,38	54,74
Siewnik zbożowy 25 redlic	12972,69	13424,38	13553,24	100,4	101,0	104,5	21,36	41,20
Ciągnik „Ursus” 5314	97592,84	98032,19	101917,78	100,7	104,0	104,4	160,63	309,78
Ciągnik 90 kW	151104,37	157462,37	164252,19	103,0	104,3	108,7	258,87	499,25
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	23141,51	23366,00	24258,17	101,4	103,8	104,8	38,23	73,73
Kopaczka elewatorowa	10144,48	10700,60	10938,93	101,1	102,2	107,8	17,24	33,25
Agregat uprawowy do siewnika	12540,39	12433,83	13034,60	100,4	104,8	103,9	20,54	39,62
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5794,51	6025,80	5698,66	98,4	94,6	98,3	8,98	17,32
Gleboğrafzarka	4596,36	4844,17	4924,31	100,2	101,7	107,1	7,76	14,97
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	33067,94	33844,82	34584,04	100,7	102,2	104,6	54,51	105,12
Opryskiwacz 300 l	2613,95	2639,74	2645,70	99,9	100,2	101,2	4,17	8,04
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4313,25	4677,96	4735,26	100,6	101,2	109,8	7,46	14,39
Rozsiewacz nawozów	1327,43	1391,45	1501,77	100,6	107,9	113,1	2,37	4,56
Sadzarka 2 rzędowa	2467,15	2637,25	2953,45	106,5	112,0	119,7	4,65	8,98
Plug 3 skibowy	3467,36	3603,16	3669,38	99,2	101,8	105,8	5,78	11,15
Kultywator 14-18 zębowy	1442,35	1484,31	1488,76	100,0	100,3	103,2	2,35	4,53
Dojarka 2 konwie ^a	8441,05	8083,65	8067,43	99,9	99,8	95,6	12,71	82,26
Dojarka z rurociągiem ^a	44702,44	46262,43	49997,63	104,9	108,1	111,8	78,80	509,82
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17580,90	16785,81	16726,73	99,4	99,6	95,1	26,36	170,56

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Magdalena Talarek

W 2006 r. wzrósł popyt na usługi dla rolnictwa, jednak obniżył się popyt na niektóre usługi bezpośrednio rolnicze. Wskazują na to dostępne dane dotyczące sfery usług związanych z produkcją zwierzęcą. Zmalał nieco popyt na usługi inseminacyjne. W 2006 r. liczba zabiegów unasienniania krów wyniosła 1 684 tys. sztuk, a inseminacji loch 1 152 tys. sztuk i wobec 2005 r. odpowiednio obniżyła się o 0,8% i o 2,5%. Liczba krów objętych oceną użyteczności mlecznej w lutym 2007 r. wyniosła 515 tys. sztuk i wzrosła o 0,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim, oraz o 2,9% wobec grudnia 2006 r. (tab. 1, rys. 1). Średnioroczna liczba krów ocenianych w 2006 r. wyniosła 520 tys., o 2,2% więcej niż w 2005 r. Stado krów w gospodarstwach stosujących ocenę w lutym 2007 r. liczyło przeciętnie 30,4 sztuki, a w styczniu 2007 r. 30,5 sztuk. Usługi oceniania krów upowszechnione są najbardziej w zachodnich i północno-zachodnich regionach Polski (rys. 5).

Rozwija się sieć usługowa rolnictwa (rys. 2). W grudniu 2006 r. zarejestrowanych było 23,9 tys. przedsiębiorstw usług rolniczych, o 2,7% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (10,8 tys.) i weterynaryjnych (8,1 tys.). Mniej było zakładów usług zootechnicznych (3,0 tys.) i naprawczych maszyn (2,0 tys.). W ciągu roku liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 7%, placówek zootechnicznych o 2,1% i zakładów naprawczych o 3,5%, zaś liczba zakładów weterynaryjnych zmniejszyła się o 2,5%.

Ceny usług dla rolnictwa w marcu 2007 r. wzrosły o 0,5% wobec miesiąca poprzedniego, a w lutym br. były o 0,4% wyższe niż w styczniu 2007 r. W marcu 2007 r. wobec lutego ceny usług bezpośrednio rolniczych wzrosły o 0,6%, a usług pośrednio

rolniczych o 0,4%. W grupie usług bezpośrednio rolniczych o 0,7% wzrosły ceny usług mechanizacyjnych i o 0,4% usługi w zakresie produkcji zwierzęcej (o 0,4% weterynaryjne i inseminacyjne o 0,5). W grupie pośrednich usług dla rolnictwa o 0,5% zwiększyły się ceny usług ubezpieczeniowych, o 0,4% handlowych, o 0,7% budowlano-remontowych i o 0,2% naprawczych, a młynarskich o 0,6%. Ceny usług weterynaryjno-zootechnicznych były najwyższe w województwach południowych (śląskie, małopolskie i podkarpackie), a najniższe w województwach zachodnich i środkowych (zachodniopomorskie, lubuskie, dolnośląskie, mazowieckie, kujawsko-pomorskie, świętokrzyskie i łódzkie (rys. 6).

Pogorszyły się wskaźniki zmian cen produktów rolnych i usług. W lutym 2007 r. wskaźnik zmian cen 8 podstawowych produktów rolniczych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa wyniosły 103,5, a w marcu br. 100,5. Wskaźnik zmian cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych był mniejszy od 100 i wyniósł 97,2 (tab. 2).

Masa produktów rolnych odpowiadających cenie jednostki usługi kształtowała się zmiennie. Na przykład orka pługiem za 1 godz. w marcu 2007 r. odpowiadała cenie skupu 1,7 dt pszenicy, a w marcu 2006 r. – 2,5 dt pszenicy, zaś przewóz samochodem 10 ton cegły na odległość 20 km wyniósł 37 kg w marcu 2007 r. i 35 kg rok wcześniej. W relacji do ceny skupu 1 kg żywca była droższe było również badanie kliniczne krowy, a w relacji do ceny skupu 1 kg żywca trzody droższa niż przed rokiem była opłata powierzchni lokalu handlowego.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek		Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych	
2004	I-XII		480	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748	
2005	I-XII		509	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939	
2006	I-XII		520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001	
2006	III		523	30,6	397	301	10 156	1 949	8 254	2 980	
	IV		525	30,7	x	x	x	x	x	x	
	V		539	31,6	x	x	x	x	x	x	
	VI		520	30,9	467	332	10 506	1 978	8 173	3 045	
	VII		520	30,9	x	x	x	x	x	x	
	VIII		517	30,8	x	x	x	x	x	x	
	IX		515	30,7	460	249	10 755	1 981	8 152	3 033	
	X		512	30,6	x	x	x	x	x	x	
	XI		510	30,5	x	x	x	x	x	x	
	XII		509	30,4	361	270	10 761	2 004	8 146	3 001	
	2007	I		513	30,5	x	x	x	x	x	x
		II		515	30,4	x	x	x	x	x	x
III		519	30,4	x	x	x	x	x	x		
Wskaźnik zmian (%)											
<u>II 2007</u> <u>II 2006</u>			98,8	99,3	x	x	x	x	x	x	
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>			99,2	99,3	x	x	x	x	x	x	

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2004	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2006	III		100,1	99,1	.	99,4	100,2
	IV		100,2	99,9	102,5	99,3	100,3
	V		100,4	100,1	100,5	100,0	100,5
	VI		101,8	102,3	101,5	102,9	101,6
	VII		98,8	99,1	95,8	103,0	98,7
	VIII		100,7	103,7	98,8	99,1	101,9
	IX		100,2	99,8	100,5	95,3	98,6
	X		96,3	96,3	96,1	96,5	96,4
	XI		102,6	102,7	107,7	96,2	102,6
	XII	112,7	112,7	123,0	99,9	112,7	
2007	I	106,3	107,2	.	101,3	106,1	
	II	103,5	104,1	.	104,1	103,4	
	III	100,5	100,4	97,2	100,9	100,6	

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2004		2005		2006		2006												2007		
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III				
% wobec poprzedniego okresu																					
Wskaźnik zmian cen usług	104,0	104,2	103,7	100,1	100,3	100,2	99,9	99,8	100,2	100,3	100,1	100,1	100,0	100,1	100,7	100,4	100,5				
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	105,1	105,3	106,5	101,1	100,6	100,5	99,4	99,5	100,3	100,7	100,1	100,1	99,9	100,1	99,8	99,8	100,6				
1. mechanizacyjne	106,2	105,2	107,1	101,8	98,9	100,5	99,2	99,3	100,4	100,7	100,1	100,1	99,9	100,1			100,7				
a. uprawowe	107,9	107,0	106,9		98,2	100,5			100,7	100,3	100,0	100,0	99,7								
b. siewu-sadzenia	104,7	106,9	108,1		99,1	100,0			100,2	100,0	100,1										
c. chemiczne	109,3	103,9	106,2	101,8	100,0	101,0	99,8	100,3	100,0	100,3	100,2	100,0	100,0	100,1				100,7			
d. zbioru plodów	106,0	104,2	107,5				98,8	98,7	100,5	101,4	100,1				99,4	99,7					
2. usługi robocizny przy pracach polowych		104,5	101,6		107,7	101,0	99,0	100,0	98,9	100,7	98,8		99,5								
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	103,3	106,2	104,2	100,7	100,4	100,2	100,0	100,0	100,3	100,1	100,1	100,1	100,1	100,0	100,1	100,0	100,4				
a. weterynaryjne	101,4	105,2	106,1	100,9	100,5	100,4	100,0	100,0	100,5	99,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,5	99,7	100,4				
b. inseminacyjne	105,2	107,3	102,3	100,5	100,3	100,0	100,0	100,0	100,1	100,5	100,2	100,2	100,3	100,0	99,8	100,2	100,5				
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	103,2	103,5	101,8	100,0	100,2	100,1	100,1	99,9	100,1	100,1	100,1	100,0	100,0	100,1	100,8	100,5	100,4				
1. transportowe	103,1	102,2	96,8	99,9	100,2	100,0	100,4	100,1	100,4	100,3	100,5	100,5	100,3	100,0	101,0	100,3	100,2				
2. naprawcze	104,4	104,9	102,8	99,7	100,5	100,1	100,3	100,5	100,0	100,0	99,9	99,9	100,3	100,1	100,8	100,8	100,2				
3. budowlano-remontowe	101,7	105,4	103,4	100,6	100,3	100,5	100,0	99,6	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,3	101,0	100,8	100,7				
4. mylnarskie ^b	104,0	103,1	101,3	100,2	100,8	100,1	100,9	100,6	100,6	100,2	100,2	100,0	99,3	100,0	100,6	100,2	100,6				
5. handlowe	103,1	100,7	103,6	99,9	100,3	99,9	99,7	99,8	99,9	100,1	100,2	100,2	100,0	100,1	100,7	100,1	100,4				
6. finansowe	102,6	102,8	100,7	99,7	99,7	99,7	99,9	99,8	100,1	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	100,7	100,4	100,3				
a. ubezpieczeniowe	97,8	106,4	106,5	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,3	100,8	100,5				
b. bankowe	107,9	95,6	89,1	98,2	98,7	99,1	99,6	99,4	99,5	99,8	99,6	99,7	99,7	99,4	99,4	100,1	100,1				
Wskaźnik inflacji	103,5	102,1	101,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,0	99,8	100,4	100,3	100,5				

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2003		2004		2005		2006		2007					III 2007		I-III 2007	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	XI	XII	I	II	III	III 2006	I-III 2006
		%																
Orka pługiem	za 1 godz.	81,1	86,2	92,0	98,8	98,4	97,4	97,9	99,4	99,4	99,5	99,2	99,5	99,5	106,7	108,4	108,4	108,4
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,7	71,2	76,5	82,1	83,1	82,3	82,7	81,5	81,6	81,7	81,8	81,8	81,8	87,8	105,7	105,7	105,7
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	53,6	59,7	61,8	63,7	62,4	63,6	63,6	63,9	64,1	64,1	64,4	64,4	64,4				
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	56,8	61,0	63,7	68,6	68,6	68,6	68,6	68,5	69,2	69,2	69,6	69,6	69,6	69,6	69,6	101,3	103,8
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	147,1	168,7	195,0	221,9		219,9	217,0	217,5	218,5	228,9	228,9	228,9	228,9				
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	209,9	221,6	228,0	230,7				232,3	229,8	230,5							
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	111,9	114,9	118,0	126,4				122,2	126,6	127,7	127,9	127,9	127,9				
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień		41,8	43,7	44,4	44,9	45,3	44,8	44,8	44,3	44,7	44,4	44,6	44,4	48,6	116,5	116,5	116,5
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	39,5	42,4	45,5	46,6	46,2	46,4	46,4	46,4	46,6	46,8	47,0	47,0	47,0	47,3	102,4	102,4	102,3
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	18,6	19,8	20,9	22,2	22,0	22,1	22,2	22,2	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3	22,4	22,3	22,5	102,4
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	119,0	123,5	124,0	118,5	117,7	117,9	118,1	117,6	118,3	118,7	119,2	119,8	119,7	121,0	121,4	121,7	103,4
Naostrzenie lemiesza	1 szt.	10,3	11,0	11,8	12,6	12,4	12,4	12,4	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6	12,7	102,4
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,3	27,6	28,4	28,9	28,2	28,8	28,9	28,9	29,0	29,0	29,0	29,4	29,0	29,9	30,4	30,5	108,2
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	61,6	61,9	65,1	66,9	66,2	66,4	66,7	66,9	67,2	67,3	67,9	68,1	68,5	69,0	69,6	70,5	106,5
Opłata projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.			1040,9	1028,1	1046,0	1046,0	1047,5	1022,5	1023,6	1026,6	1024,3	1024,3	1025,8	1029,0	1043,4	1049,6	100,3
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	28,7	30,3	31,6	31,3	30,9	31,4	31,5	31,1	31,2	31,3	31,1	31,1	31,1	32,0	31,6	31,7	102,6
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	8,0	8,3	8,6	8,6	8,4	8,5	8,5	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7	8,8	8,8	8,9	104,9
Opłata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,4	25,6	26,0	27,6	27,8	27,8	27,8	27,5	27,5	27,6	27,5	27,6	27,6	27,8	27,6	27,6	99,3
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	106,0	104,2	107,0	116,3	116,2	116,2	116,2	115,9	115,9	115,9	115,9	115,9	115,9	115,7	115,8	115,6	99,5
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	525,5	573,4	658,0	698,1	688,5	692,7	694,3	696,0	710,8	710,8	711,6	712,4	727,5	741,7	743,2	107,9	108,6
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	736,1	690,2	662,0	590,5	604,1	594,2	591,1	588,9	584,3	581,1	576,4	574,4	570,6	567,5	566,8	93,8	92,8
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5699	5072	5180	5127	5061	5046	5023	5001	4967	4950	4938	4892	4906	94,7	93,5

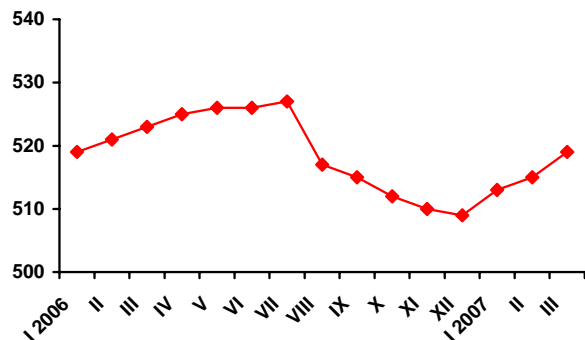
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERIGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

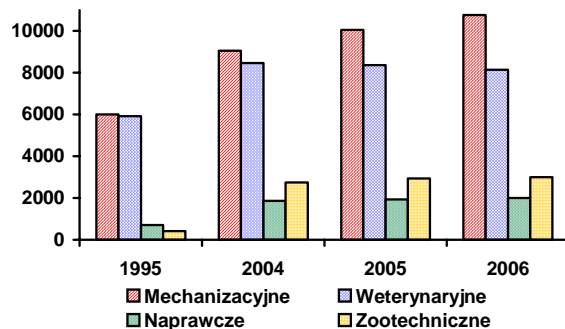
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2006												2007			III 2007 III 2006		I-III 2007 I-III 2006		
			2006												2007			III 2007 III 2006		I-III 2007 I-III 2006		
			2003	2004	2005	2006	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	III 2007 III 2006	%	I-III 2007 I-III 2006	%
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,8	1,8	2,5	2,2	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,0	2,0	1,9			1,7		68,0		68,0	
Siew siewn. rzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,5	1,5	2,1	1,9	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,7	1,6				1,4		66,7		66,7	
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,2	1,7	1,5		1,6	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3									
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,3	1,7	1,6	1,8	1,7	1,7	1,6	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1		61,1		62,3
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	205	195	210	237			240	242	242	251	246									
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	4,5	4,6	6,2	5,1				5,7	5,2	4,7										
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,8	4,7	4,7	4,5				2,4	2,6	2,9	5,2	7,0								
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	kg żywea drobiu		12,7	13,9	16,3	16,0	18,0	17,2	16,0	15,4	14,6	15,0	16,0			14,3		87,2		87,2	
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	55	49	49	50	49	49	51	51	52	51	50	50	48	49	48		98,0		100,0	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	kg żywca bydła	7,2	6,0	5,1	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,4	5,5	5,4	5,5	5,6	5,5	5,3	5,4	101,9		100,6	
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	37,3	30,0	32,5	33,3	35,0	35,0	35,2	33,0	30,0	27,7	29,0	31,8	34,9	38,3	37,2	37	106,6		106,4	
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	kg żyta	29	30	42	33	34	34	34	36	40	35	30	27	25,8	20,8	20,9	20,9	61,5		55,7	
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,6	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	71,4		71,4	
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	dt pszenicy	1,3	1,3	1,8	1,6	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,4	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	64,7		64,7	
Opłata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	dt kukurydzy	19,4	21,5	27,9	23,2	27,0	26,0	24,5	24,0	22,7	22,0	20,0	22,3	20,3	17,0	16,7	17,6	65,9		64,3	
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	kg żyta	23	23	31	23	23	23	23	25	27	24	20	18	18	14,6	14,0	14,6	63,5		57,6	
Opłata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,9	6,2	6,8	7,8	8,2	8,3	8,3	7,8	7,0	6,4	6,7	7,3	8,1	8,8	8,5	8,4	102,4		104,0	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	l mleka	147	120	115	125	123	124	127	128	129	128	127	125	118	120	119	118	95,9		97,3	
Składka ubezpiecz. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	11,5	11,9	17,9	16,3	18,0	18,0	16,9	17,0	17,1	16,2	14,0	14,1	13,3	12,4	11,5	11,7	66,5		65,5	
Odsutki kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt jęczmienia	16,7	14,2	17,5	14,8	16,0	16,0	15,4	15,0	15,9	14,9	14,0	13,3	12,9	10,2	9,6	9,6	61,5		60,6	
Odsutki kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	136	123	155	119	133	129	123	120	123	114	101	99	92	78	76	77	57,9		56,2	

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERIGŻ-PiB.

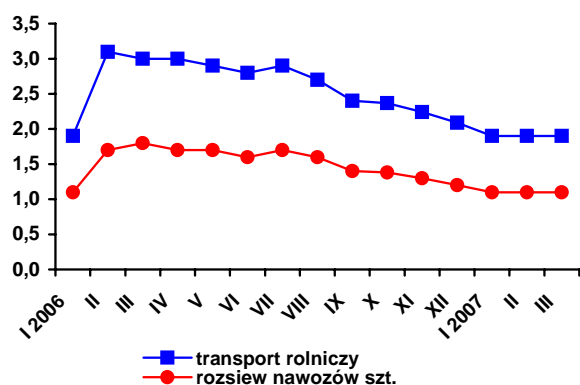
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

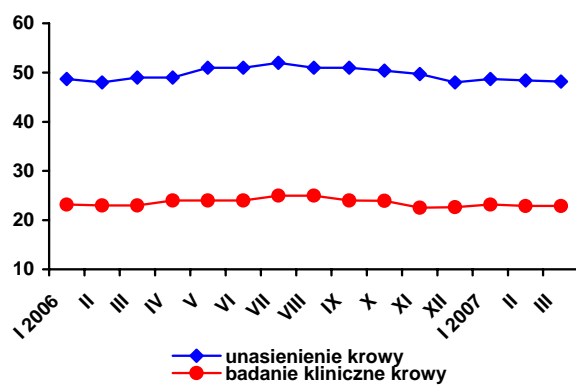
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

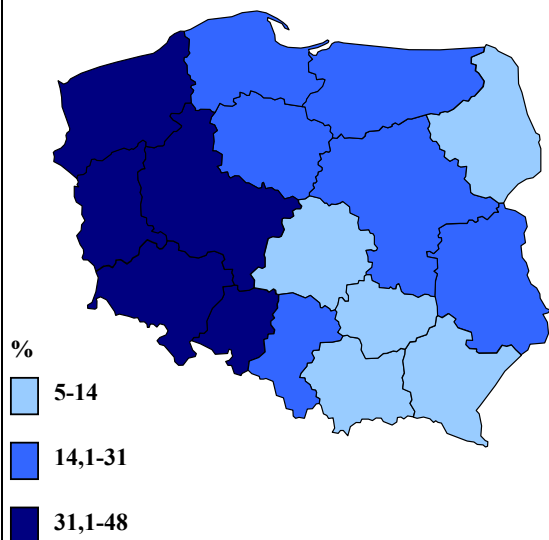
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

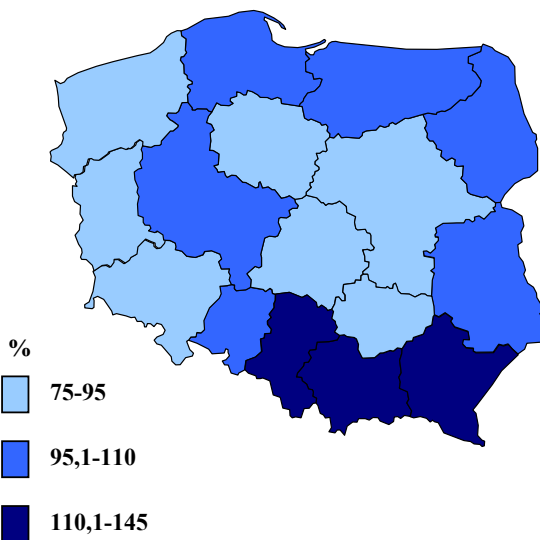
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w styczniu 2007 r. (w %)

Rys. 6. Zróżnicowanie cen usług weterynaryjno-zootechnicznych w I kwartale 2007 r. (Polska=100)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.